

UNIVERSITATEA ȘTEFAN CEL MARE DIN SUCEAVA
Facultatea de Științe Economice și Administrație Publică

Str. Universității nr.13, 720 229, Suceava

Tel: Decanat – 0230 52 02 63, Secretariat: 0230 216 147 / 309, 315

Cont IBAN: RO40TREZ59120F330500XXXX

Cod fiscal: 4244423

Forma de învățământ: *ID*

Program de studiu : *Contabilitate și informatică de gestiune*
Anul II , sem II

CONTABILITATEA INSTITUȚIILOR DE CREDIT

Curs pentru învățământ la distanță

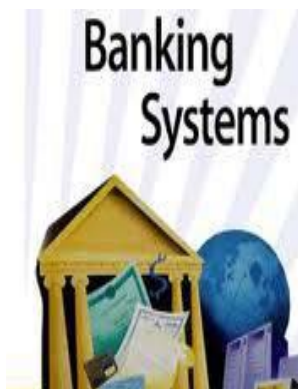
Lector univ. dr. Mariana VLAD

2021

CUPRINS

CAP 1. INSTITUȚII DE CREDIT: ABORDĂRI CONCEPTUALE PRIVIND ORGANIZAREA ȘI INSTRUMENTELE SPECIFICE DE LUCRU	2
1.1.ORGANIZAREA SISTEMULUI BANCAR	2
1.2.ORGANIZAREA BĂNCII	3
1.3. ÎNTREBĂRI:	4
CAP2. CONTABILITATEA INSTITUȚIILOR DE CREDIT: ABORDĂRI CONCEPTUALE ȘI NORMATIVE	5
2.1. OBIECTUL CONTABILITĂȚII BANCARE	5
2.2. SITUAȚIILE FINANCIARE ANUALE ALE BĂNCILOR	8
2.3. PRINCIPII CONTABILE	8
2.4. REGISTRE CONTABILE	9
2.5 PLANUL DE CONTURI LA BĂNCI.....	13
2.6. ÎNTREBĂRI:	14
CAPITOLUL 3 CONTABILITATEA OPERAȚIUNILOR DE TREZORERIE ȘI INTERBANCARE	15
3.1. CONTABILITATEA OPERAȚIUNILOR DE CASĂ	15
3.2. CONTABILITATEA OPERAȚIUNILOR DE DECONTARE	18
3.2.1. Contabilitatea operațiunilor de decontare cu Banca Națională a României	18
3.2.2. Contabilitatea decontărilor interbancare	19
3.3. CONTABILITATEA OPERAȚIUNILOR DE DECONTARE CU BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI (B.N.R.).....	20
3.4. CONTABILITATEA DEPOZITELOR INTERBANCARE.....	23
3.5. CONTABILITATEA CREDITELOR ȘI ÎMPRUMUTURILOR INTERBANCARE	25
3.6. CONTABILITATEA ACORDURILOR DE RĂSCUMPĂRARE ȘI TITLURI DATE SAU LUATE CU ÎMPRUMUT.....	29
3.7. CONTABILITATEA CREAȚELOR RESTANTE ȘI CREAȚELOR DEPRECIATE	31
3.6. ÎNTREBĂRI:	35
CAPITOLUL 4 CONTABILITATEA OPERAȚIUNILOR CU CLIENTELA	37
4.1. CONTABILITATEA OPERAȚIUNILOR DE CREDITARE CU CLIENTELA NEFINANCIARĂ.....	37
4.2. CONTABILITATEA CREDITELOR ȘI ÎMPRUMUTURILOR PRIVIND INSTITUȚIILE FINANCIARE	42
4.3. CONTABILITATEA ACORDURILOR DE RĂSCUMPĂRARE ȘI TITLURI DATE SAU LUATE CU ÎMPRUMUT.....	47
4.4. CONTABILITATEA CONTURILOR CURENTE	49
4.5. CONTABILITATEA DEPOZITELOR CLIENTELEI	52
4.6. ÎNTREBĂRI	55
CAPITOLUL 5 CONTABILITATEA TITLURILOR ȘI OPERAȚIUNILOR DIVERSE	57
5.1. CONTABILITATEA OPERAȚIUNILOR CU TITLURI	57
5.2. CONTABILITATEA OPERAȚIUNILOR DIVERSE	63
5.3. ÎNTREBĂRI	71
CAPITOLUL 6 CONTABILITATEA ACTIVELOR IMOBILIZATE.....	73
6.1. CONTABILITATEA CREDITELOR SUBORDONATE.....	73
6.2. CONTABILITATEA IMOBILIZĂRILOR FINANCIARE.....	74
6.3. CONTABILITATEA IMOBILIZĂRILOR ÎN CURS	78
6.4. CONTABILITATEA IMOBILIZĂRI NECORPORALE	79
6.5. CONTABILITATEA IMOBILIZĂRILOR CORPORALE.....	82
6.6. CONTABILITATEA CREAȚELOR ȘI DATORIILOR ATAȘATE.....	85
6.7. ÎNTREBĂRI	85
CAPITOLUL 7 CONTABILITATEA CAPITALURILOR PROPRII.....	87
7.1. CONTABILITATEA CAPITALULUI SOCIAL	87
7.2. CONTABILITATEA PRIMELOR DE CAPITAL	90
7.3. CONTABILITATEA REZERVELOR	92
7.4. ALTE CONTURI DE CAPITALURI PROPRII	95
7.5. CONTABILITATEA DATORIILOR SUBORDONATE	95
7.6. CONTABILITATEA PROVIZIOANELOR.....	97
7.7. ÎNTREBĂRI:	98
BIBLIOGRAFIE	100

CAP 1. INSTITUȚII DE CREDIT: ABORDĂRI CONCEPTUALE PRIVIND ORGANIZAREA ȘI INSTRUMENTELE SPECIFICE DE LUCRU

Organizarea sistemului bancar, ca parte componentă a sistemului financiar, se realizează pe baza unor principii definitorii specifice economiei de piață: construcția duală a sistemului bancar, în sensul delimitării instituțiilor de reglementare și de coordonare, în particular, Banca Centrală, de entitățile bancare operative; asigurarea autonomiei entităților bancare într-un cadru reglementat la nivel național și internațional; constituirea unui cadru organizatoric unitar; promovarea diferențierii și specializării instituțiilor bancare și realizarea unei configurații funcționale, în cadrul acesteia având un rol primordial organismele de credit.

1.1. Organizarea sistemului bancar

Organismele de credit, cuprinzând ansamblul intermediarilor financiari a căror activitate se circumscrie realizării „operațiunilor de bancă”, pot fi grupate în 5 categorii: băncile comerciale, care au vocație universală; băncile mutuale și cooperatiste (care au anumite restricții în distribuirea creditelor); case de economisire și organismele locale de credit; societățile bancare care-și procură resursele prin împrumuturi pe piața monetară și instituții financiare specializate, care pot emite bonuri de trezorerie pe termen scurt.

În principiu, toate aceste organisme de credit sunt afiliate la o organizație (asociație) profesională, reprezentativă, prin intermediul căreia se exercită supravegherea și controlul din partea autorității publice.

Organizarea sistemului financiar-bancar este supusă unui continuu proces de adaptare și transformare, de specializare și diferențiere, de reglementare sau de dereglementare, această evoluție conformându-se atât nevoilor interne ale economiei, cât și cerințelor sistemului financiar internațional.

Sistemul bancar românesc, asemenea sistemelor bancare moderne, este organizat pe două paliere:

- **banca centrală**, cu rol de reglementare și supraveghere a activității bancare;
- **băncile comerciale**, ca instituții operative care acționează pe piața monetară, piața creditelor, precum și direct sau indirect pe piața asigurărilor, a leasingului și pe piața de capital. La rândul lor, băncile comerciale pot fi: bănci universale; bănci specializate în anumite operațiuni, ca de exemplu: bănci de investiții, bănci ipotecare etc.; bănci mutuale și cooperatiste, care au anumite restricții în atragerea fondurilor și distribuirea creditelor și instituții financiare specializate, de exemplu: instituție emitentă de monedă electronică.

1.2. Organizarea băncii

Modul de organizare al unei bănci comerciale este influențat de felul în care echipa de direcție înțelege: să satisfacă funcțiile societăților bancare; să efectueze operațiunile active și pasive proprii băncilor și să respecte reglementările privind organizarea și desfășurarea activității bancare și nu în ultimul rând să urmeze strategia de dezvoltare a băncii.

Într-o instituție ansamblul de preocupări și activități care se desfășoară cu un anumit scop poartă denumirea de funcție. La realizarea acestor funcții conlucrează mai multe compartimente organizatorice, direcții, birouri sau servicii. Așadar, o **structură organizatorică** poate fi definită ca un ansamblu de mijloace umane și materiale reunite sub aceeași autoritate ierarhică. Ea deține, în general o anumită autonomie decizională și trebuie să îndeplinească o anumită sarcină sau un ansamblu de sarcini complementare sau conexe.

La nivelul instituțiilor de credit se evidențiază următoarele **funcții**:

- ✓ **funcții de conducere generală**: sunt cele care asigură, formulează strategia instituției de credit și definesc orientările de ansamblu ale activității și evoluției sale;
- ✓ **funcții comerciale**: sunt cele care asigură clientela, întreținerea și dezvoltarea relațiilor cu aceasta precum și atragerea de noi clienți;
- ✓ **funcții de execuție**: sunt cele definite de totalitatea activităților ce vin să ducă la bun sfârșit activitățile comerciale inițiate atât de clientelă cât și de direcțiile comerciale proprii. Aceste activități au de cele mai multe ori caracter repetitiv și tehnic;
- ✓ **funcții cu caracter funcțional**: sunt cele definite de totalitatea activităților de organizare, consultanță, control și asistență de specialitate;
- ✓ **funcții administrative**: sunt acele activități prin care se realizează toate obligațiile legate de relațiile sociale, fiscale și profesionale ale băncii precum și cele prin care se realizează difuzarea normelor de funcționare internă.

Pentru îndeplinirea acestor funcții, instituțiile de credit își concep structuri organizatorice proprii. Din punct de vedere organizatoric, banca poate fi tratată într-o triplă perspectivă:

- **perspectiva ierarhică**, subcoordonativă, prin care banca este structurată pe nivele ierarhice, organizarea vizând atât conducerea băncii, cât și activitățile operaționale, executive, care asigură realizarea produselor și serviciilor băncii. La nivelul conducerii băncii sunt constituite organisme specializate care asigură realizarea integrării și armonizării unor activități, orientate pe obiective specifice: Comitetul de risc, Comitetul de credit, Comisia de cenzori și Controlul intern. Conducerea curentă a băncii este exercitată de: președinte, vicepreședinte, dar și de șefii diviziilor, departamentelor și direcțiilor funcționale.
- **perspectiva funcțională**, prin care banca este organizată conform funcțiunilor băncii, atributele conducerii fiind atașate diferențiat fiecărei funcții (productivă, financiară, comercială etc), constituindu-se în acest scop compartimente¹ (birouri, servicii, direcții divizii, departamente). În funcție de dimensiunea băncii și specializarea acesteia, activitățile și operațiunile pot fi realizate

¹Compartimentele funcționale la nivelul centralei băncii au atribuții în domenii precum: elaborarea și avizarea normelor metodologice; îndrumarea și controlul centrelor (unităților) operaționale și realizarea de studii, analize, evaluări etc.

fie în cadrul unor direcții sau divizii, fie, în cazul băncilor mari, detaliate pe departamente, servicii sau birouri.

- **perspectiva configurațională**, prin care banca este organizată pe centre operaționale (centrală, sucursală, filială, agenție, oficiu), în cadrul fiecărui centru realizându-se selectiv funcțiunile băncii și atribuțiile conducerii, organizarea în această perspectivă generând rețeaua bancară.

Pentru ca activitatea bancară să se desfășoare eficient, instituțiile de credit și-au dezvoltat puternice rețele în teritoriu. Acest lucru este necesar datorită permanentei diversificări a operațiunilor cerute de clienți cât și datorită creșterii numărului de solicitanți ai serviciilor bancare.

Băncile vor lua măsurile de prudență care se impun în vederea prevenirii riscurilor implicate de extinderea rețelei lor teritoriale.

Structura teritorială cuprinde:

Centrala bancară: reprezintă o unitate bancară cu personalitate juridică, cu rol exclusiv de îndrumare, urmărire, analiză și control a activităților tuturor unităților bancare din rețea.

Sucursalele bancare: sunt unități bancare fără personalitate juridică, care se află în subordine directă a centralelor și au un dublu rol: operativ, desfășurând și diversificând relațiile cu clientela și de îndrumare, analiză și control a unităților bancare din subordine. Ele se înființează în orașe mari unde pot fi mai multe la număr în funcție de numărul clienților și al operațiunilor.

Reprezentanțele bancare: sunt unități bancare fără personalitate juridică, cu rol exclusiv operativ. Ele se află, de regulă, în subordinea sucursalelor sau, în cazuri excepționale, în subordinea centralei bancare. Reprezentanțele se deschid acolo unde sucursalele nu acoperă volumul clientelei și operațiunile ordonate de către acestea.

Agențiile bancare: sunt unități bancare fără personalitate juridică cu rol operativ, deschise pe lângă reprezentanțe sau sucursale.

Punctele de lucru: sunt unități bancare fără personalitate juridică deschise în locuri publice unde volumul clientelei și operațiunile cerute sunt mari.

1.3. ÎNTREBĂRI:

1. Cum este organizat sistemul bancar din România?
2. Care sunt principalele funcții într-o instituție de credit?
3. De cine este asigurată conducerea curentă a băncii?
4. Descrieți o rețea teritorială pentru o instituție de credit din țara noastră.

CAP2. CONTABILITATEA INSTITUȚIILOR DE CREDIT: ABORDĂRI CONCEPTUALE ȘI NORMATIVE

2.1. Obiectul contabilității bancare

Pentru a înțelege obiectul contabilității bancare trebuie să dăm definiția clară a acestora.

Dacă în vorbirea curentă termenul de bancă, societate bancară sau instituție de credit se confundă, în domeniul bancar ele au fost clar delimitate de schimbările care au avut loc în decursul timpului la nivelul obiectului de activitate.

Conform reglementărilor legale persoanele care pot desfășura activități bancare sub denumirea de bancă sunt numai persoanele juridice nu și persoanele fizice. Pe de altă parte, activitatea bancară nu poate fi desfășurată de orice persoană juridică, indiferent de forma juridică pe care o îmbracă, legea prevăzând clar forma juridică de societate comercială pe acțiuni.

Banca este definită ca fiind persoana juridică autorizată să desfășoare, în principal, activități de atragere de depozite și de acordare de credite în nume și cont propriu. Ulterior termenul de bancă a fost înlocuit cu cel de **societate bancară**, el reprezentând acea persoană juridică care atrage fonduri de la persoane juridice și fizice sub formă de depozite și instrumente negociabile (certIFICATE de depozit, bilete de trezorerie și alte titluri emise de bănci) plătibile la vedere sau termen, precum și acordarea

de credite.

Începând cu anul 2006, reglementările emise de BNR² redefinesc societățile bancare cu termenul de **instituții de credit**, cuprinzând atât entitățile care desfășoară cu titlu profesional activitatea de atragere de depozite sau alte fonduri rambursabile de la public și de acordare de credite în cont propriu, cât și entitățile de monedă electronică altele decât BNR.

În prezent, reglementările BNR³ aflate în vigoare redefinesc entitățile bancare cu termenul de **instituții de credit**, cuprinzând doar entitățile care desfășoară cu titlu profesional activitatea de atragere de depozite sau alte fonduri rambursabile de la public.

În România instituțiile de credit se pot constitui și pot funcționa ca:

- **Bănci:** la începutul anului 2017 erau în evidență 35 de bănci;
- **Bănci de economisire și creditare în domeniul locativ:** din 2004 există Raiffeisen Banca pentru Locuințe SA, din 2005 HVB Banca pentru locuințe S.A⁴ și din 2008 BCR Banca pentru locuințe S.A..
- **Bănci de credit ipotecar:** în prezent nu există o astfel de bancă la noi în țară.

² Definiția instituțiilor de credit, prevăzută la art.1 din *Legea nr.58/1998 privind activitatea bancară*, se regăsește la art.7 alin.(1) pct.10 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului*.

³ *Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului*, cu modificările și completările ulterioare

⁴ care a fost achiziționată în 2008 de Raiffeisen Bank.

- **Organizații cooperatiste de credit**⁵: din 2002 există Casa Centrală⁶ - Banca Centrală Cooperatista CREDITCOOP și 126 de cooperative de credit (de exemplu, la noi în Suceava: COOPERATIVA DE CREDIT CAPITAL SUCEAVA).

Băncile pot desfășura următoarele activități:

- a) atragere de depozite și de alte fonduri rambursabile;
- b) acordare de credite, incluzând printre altele: credite de consum, credite ipotecare, factoring cu sau fără regres, finanțarea tranzacțiilor comerciale, inclusiv forfetare;
- c) leasing financiar;
- d) operațiuni de plăți;
- e) emitere și administrare de mijloace de plată, cum ar fi: cărți de credit, cekuri de călătorie și alte asemenea, inclusiv emitere de monedă electronică;
- f) emitere de garanții și asumare de angajamente;
- g) tranzacționare în cont propriu și/sau pe contul clienților cu:
 1. instrumente ale pieței monetare, cum ar fi: cekuri, cambii, bilete la ordin, certificate de depozit;
 2. valută;
 3. contracte futures și options financiare;
 4. instrumente având la bază cursul de schimb și rata dobânzii;
 5. valori mobiliare și alte instrumente financiare transferabile;
- h) participare la emisiunea de valori mobiliare și alte instrumente financiare, prin subscrierea și plasamentul acestora ori prin plasament și prestarea de servicii legate de astfel de emisiuni;
- i) servicii de consultanță cu privire la structura capitalului, strategia de afaceri și alte aspecte legate de afaceri comerciale, servicii legate de fuziuni și achiziții și prestarea altor servicii de consultanță;
- j) administrare de portofolii și consultanță legată de aceasta;
- k) custodie și administrare de instrumente financiare;
- l) intermediere pe piața interbancară;
- m) prestare de servicii privind furnizarea de date și referințe în domeniul creditării;
- n) închiriere de casete de siguranță;
- o) operațiuni cu metale și pietre prețioase și obiecte confecționate din acestea;
- p) dobândirea de participații la capitalul altor entități;
- q) orice alte activități sau servicii, în măsura în care acestea se circumscriu domeniului financiar,

⁵ Cooperativă de credit - instituția de credit constituită ca o asociație autonomă de persoane fizice unite voluntar în scopul îndeplinirii nevoilor și aspirațiilor lor comune de ordin economic, social și cultural, a cărei activitate se desfășoară, cu precădere, pe principiul întraajutorării membrilor cooperatori;

⁶ Casa centrală a cooperativelor de credit - instituția de credit constituită prin asocierea de cooperative de credit, în scopul gestionării intereselor lor comune, urmării centralizate a respectării dispozițiilor legale și a reglementărilor-cadru, aplicabile tuturor cooperativelor de credit afiliate, prin exercitarea supravegherii și a controlului administrativ, tehnic și financiar asupra organizării și funcționării acestora.

Toate aceste activități trebuie înregistrate în contabilitate prin intermediul documentelor justificative. Documentele folosite de bănci pot fi documente caracteristice băncilor sau documente generale valabile pentru toate instituțiile de credit. În ambele cazuri, ele angajează răspunderea celor care le-au întocmit,

vizat, aprobat ori înregistrat în contabilitate.

În cazul utilizării echipamentelor informatice pentru întocmirea documentelor justificative și pentru prelucrarea și înregistrarea datelor în contabilitate, registrele contabile și formularele privind activitatea financiară și contabilă pot fi adaptate în funcție de necesitățile proprii de utilizare, în condițiile respectării conținutului de informații al modelelor prevăzute.

În concluzie, băncile sunt acele societăți care gestionează mișcarea fondurilor bănești în vederea realizării de profituri proprii, urmărind să atragă cât mai multe resurse bănești sub formă de împrumuturi, pentru a le fructifica apoi prin plasamente sub forma creditelor.

Ne amintim că, contabilitatea ca știință studiază grupul de fapte și fenomene din perimetrul contabil (la această disciplină perimetrul contabil este instituția de credit/banca), interpretând concomitent valoarea (cu înțelesul de avere, bun, bogăție) sub dublul aspect: ca existent material și îl denumim activ și după proveniența sau după destinația ei, dacă valoarea a fost creată și îi supunem pasiv.

Pornind de la definiția obiectului contabilității, interpretăm din punct de vedere contabil pentru instituțiile de credit:

- ✓ **împrumuturile**, ca fiind acele valori care se află în proprietatea instituției de credit, dar a căror proveniență este străină, deci vor fi evidențiate ca pasive. Pasivele bancare sunt imaginea fidelă a surselor din care se finanțează activele bancare.

- ✓ **creditele**, fiind acele valori proprii ale instituției de credit care au fost înstrăinate cu titlu rambursabil, generând creanțe pentru instituția de credit, vor fi evidențiate ca active. Așadar, activele bancare reprezintă totalitatea plasamentelor, acoperite în baza resurselor financiare (pasivelor bancare) folosite în scopul obținerii de profit.

Se observă că la instituțiile de credit cele două noțiuni nu se confundă, fiecare reprezentând elemente patrimoniale de natură diferită.

2.2. Situațiile financiare anuale ale băncilor

Instituțiile de credit trebuie să organizeze și să conducă contabilitatea în conformitate cu prevederile Legii contabilității nr. 82/1991, republicată, și să întocmească situații financiare anuale și, după caz, situații financiare anuale consolidate.

Evidența contabilă și situațiile financiare ale unei instituții de credit trebuie să reflecte, de asemenea, operațiunile și situația financiară a sucursalelor și a filialelor, pe bază individuală și, respectiv, pe bază consolidată.

Situațiile financiare anuale ale unei instituții de credit trebuie să cuprindă: bilanțul; contul de profit și pierdere; situația modificărilor capitalurilor proprii; situația fluxurilor de trezorerie; anexe la situații financiare.

	Note	Grup	
		2015 Mii lei	2014 Mii lei
Active			
Numerar și echivalente de numerar	17	5.109.102	4.234.181
Plasamente la banci	18	3.797.692	2.387.058
Active financiare la valoare justă prin profit sau pierdere	19	161.028	143.931
Credite și avansuri acordate clienților	20	24.894.560	17.418.689
Investiții nete de leasing	21	331.054	244.274
Titluri de valoare disponibile spre vânzare	22	12.242.959	10.771.835
Titluri de valoare deținute până la scadență	22	12.942	-
Investiții în participatii	23	-	-
Imobilizări corporale și investiții imobiliare	24	452.266	339.721
Imobilizări necorporale	25	74.472	72.240
Fondul comercial	25	376	376
Creanțe privind impozitul amânat	26	113.906	-
Alte active	27	388.735	183.622
Total active		47.579.092	35.795.927
Datorii			
Depozite de la banci	29	388.425	133.348
Depozite de la clienți	30	38.301.741	29.994.916
Imprumuturi de la banci și alte instituții financiare	31	1.129.702	1.052.687
Alte datorii subordonate	32	416.424	394.743
Datorii privind impozitul amânat	26	-	41.040
Provizioane pentru alte riscuri și angajamente de creditare	33	708.199	52.012
Alte datorii	34	360.140	316.034
Total datorii excluzând datoriile financiare către detinatorii de unitati de fond		41.304.631	31.984.780
Datorii financiare către detinatorii de unitati de fond		33.648	13.884
Total Datorii		41.338.279	31.998.664
Capitaluri proprii			
Capital social	35	3.112.505	2.695.125
Acțiuni proprii		-11.806	-21.253
Prime de capital		28.316	38.873
Rezultat reamortat		2.523.100	597.213

Începând cu data de 1 ianuarie 2012, instituțiile de credit sunt obligate să aplice Reglementările contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară ca bază a contabilității.

2.3. Principii contabile

Elementele prezentate în situațiile financiare anuale specifice instituțiilor de credit se evaluează în conformitate cu principiile contabile generale, conform **contabilității de angajamente**. Astfel, efectele tranzacțiilor și ale altor evenimente sunt recunoscute atunci când tranzacțiile și evenimentele se produc (și nu pe măsură ce numerarul sau echivalentul său este încasat sau plătit) și sunt înregistrate în contabilitate și raportate în situațiile financiare ale perioadelor aferente.

Principiul continuității activității. Acest principiu presupune că instituția de credit își continuă în mod normal funcționarea, fără a intra în stare de lichidare sau reducere semnificativă a activității.

Principiul permanenței metodelor. Metodele de evaluare trebuie aplicate în mod consecvent de la un exercițiu financiar la altul.

Principiul prudenței. Prudența reprezintă aprecierea rezonabilă a faptelor, în vederea evitării riscului de a transfera într-o perioadă viitoare incertitudinile prezente, susceptibile să afecteze patrimoniul și rezultatele. Potrivit acestui principiu nu sunt admise supraevaluarea elementelor de activ și a veniturilor, respectiv subevaluarea elementelor de pasiv a cheltuielilor, ținând cont de deprecierile, riscurile și pierderile posibile generate de desfășurarea activității exercițiului curent sau anterior.

Principiul independenței exercițiului. Trebuie să se țină cont de veniturile și cheltuielile aferente exercițiului financiar, indiferent de data încasării sau plății acestor venituri și cheltuieli.

Principiul evaluării separate a elementelor de activ și de datorii. Conform acestui principiu, componentele elementelor de activ sau de datorii trebuie evaluate separat.

Principiul intangibilității. Bilanțul de deschidere pentru fiecare exercițiu financiar trebuie să corespundă cu bilanțul de închidere al exercițiului financiar precedent.

Principiul necompensării. Orice compensare între elementele de activ și de datorii sau între elementele de venituri și cheltuieli este interzisă. Eventualele compensări între creanțe și datorii ale instituției de credit față de același agent economic pot fi efectuate, numai după înregistrarea în contabilitate a veniturilor și cheltuielilor la valoarea integrală.

Principiul prevalenței economice asupra juridicului. Prezentarea valorilor din cadrul elementelor din bilanț și contul de profit și pierdere se face ținând seama de fondul economic al tranzacției sau al operațiunii raportate, și nu numai de forma juridică a acestora.

Principiul pragului de semnificație. Presupune ca orice element care are o valoare semnificativă să fie prezentat distinct în cadrul situațiilor financiare. Informațiile sunt semnificative dacă omisiunea lor sau declararea lor eronată ar putea influența deciziile economice ale utilizatorilor luate pe baza situațiilor financiare.

2.4. Registre contabile

Potrivit prevederilor Legii contabilității nr.82/1991, republicată și modificată și Ordinului BNR nr.27/2010, **registrele de contabilitate obligatorii și pentru instituțiile de credit** sunt:

- Registrul-jurnal,
- Cartea mare și
- Registrul-inventar.

Instituțiile de credit completează registrul jurnal pe baza a două registre auxiliare: Jurnalul operațiunilor și Recapitulăția pe conturi a jurnalelor operațiunilor.

Registrele de contabilitate pot fi prezentate sub formă de registre sau listări informatice, după caz.

1. Registrul - jurnal este un document contabil obligatoriu în care se înregistrează, în mod cronologic, toate operațiunile economico-financiare. El este prezentat la instituțiile de credit sub forma unor registre-jurnal auxiliare și a unui registru-jurnal general. Principalele registre-jurnal

auxiliare utilizate sunt: „Jurnalul operațiunilor” și „Recapitulația pe conturi a jurnalelor operațiunilor”.

Jurnalul operațiunilor servește ca document de înregistrare cronologică și sistematică a modificării elementelor de activ și de pasiv. În el se trec toate operațiunile economico-financiare efectuate de instituție, indiferent dacă acestea au loc în numerar sau prin conturile de decontare cu alte instituții și clientela, neținându-se seama dacă a avut loc plata sau încasarea efectivă etc. Se întocmește la nivelul instituției și de către subunitățile acesteia (sucursale, agenții etc.) împuternicite în acest sens de conducerea instituției.

Pe baza lui se întocmește Registrul - jurnal general și Recapitulația pe conturi a jurnalelor operațiunilor.

Un formular de Jurnal al operațiunilor se prezintă astfel:

JURNALUL OPERAȚIUNILOR
Nr. DATA (an, luna, zi)

Nr. crt.	Documentul			Explicații (Codul operațiunii)	Simbol conturi		Sume în lei/echivalent în lei		Sume în devize		
	Felul	Nr.	Data		D	C	D	C	D	C	Felul
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
REPORT PG.											
DE REPORTAT:											

Recapitulația pe conturi a jurnalelor operațiunilor servește la stabilirea rulajelor conturilor, furnizând date pentru efectuarea analizei activității economico-financiare și pentru întocmirea registrului Cartea mare. Recapitulația pe conturi a jurnalelor operațiunilor se întocmește la nivelul instituției și de către subunitățile acesteia (sucursale, agenții etc.), în lei pentru operațiunile efectuate în lei, în fiecare deviză pentru operațiunile efectuate în devize, precum și sub formă centralizată, în lei, pentru operațiunile efectuate atât în lei cât și în devize.

Modelul recapitulației pe conturi a jurnalelor operațiunilor se prezintă astfel:

RECAPITULAȚIA PE CONTURI A JURNALELOR OPERAȚIUNILOR
Perioada (anul, luna , ziua)

Nr.crt.	Cont	Rulaj debitor	Rulaj creditor
1	2	3	4
REPORT PG:			
DE REPORTAT			

Registrul – jurnal general servește ca document contabil obligatoriu pentru înregistrarea cronologică și sistematică a tuturor operațiunilor economico-financiare efectuate pe parcursul exercițiului financiar. Se întocmește de către instituție într-un singur exemplar. Înregistrările în Registrul jurnal (general) se fac în mod cronologic în tot cursul lunii (perioadei) sau la sfârșitul lunii (perioadei), fie direct pe baza documentelor justificative, fie pe baza documentelor centralizatoare întocmite pentru operațiunile aferente lunii (perioadei) respective, care sunt consemnate cronologic în acestea. Registrul jurnal (general) se întocmește la nivelul instituției și de către subunitățile

acesteia, sub formă centralizată, în lei, pentru operațiunile efectuate atât în lei, cât și în devize, precum și pentru fiecare deviză în parte. Formularul de registrul jurnal general specific instituțiilor de credit se prezintă astfel:

REGISTRUL - JURNAL (general)

Nr.crt.	Jurnalele operațiunii		Sume	
	Nr.	Data (an, lună, zi)	Debitoare	Creditoare
1	2	3	4	5
REPORT				
DE REPORTAT				

2. Registrul „Cartea mare” este un registru contabil obligatoriu în care se înscriu lunar, direct, pentru fiecare cont, înregistrările efectuate în registrul-jurnal auxiliar („Recapitulația pe conturi a jurnalelor operațiunilor”), stabilindu-se situația fiecărui cont, respectiv soldul inițial, rulajele debitoare, rulajele creditoare și soldurile finale. Registrul „Cartea mare” se întocmește:

- ✓ în lei, pentru operațiunile efectuate în lei, pe baza rulajelor totale debitoare și creditoare, preluate din Recapitulația pe conturi a jurnalelor operațiunilor (întocmită pentru operațiunile în lei);
- ✓ în fiecare deviză, pentru operațiunile efectuate în devize, pe baza rulajelor totale debitoare și creditoare pe deviza respectivă, preluate din Recapitulația pe conturi a jurnalelor operațiunilor (întocmită pe deviza respectivă);
- ✓ sub formă centralizată, în lei, pentru operațiunile efectuate atât în lei cât și în devize.

Registrul „Cartea mare” servește la verificarea înregistrărilor contabile efectuate, la furnizarea de date pentru efectuarea analizei economico-financiare și la întocmirea balanței de verificare. Un registru „Cartea mare” poate fi structurat astfel:

CARTEA MARE Perioada (anul, luna, zi)

Nr.ert.	Cont	Sold inițial		Rulaje		Sold final	
		Debitor	Creditor	Debitor	Creditor	Debitor	Creditor
1	2	3	4	5	6	7	8

3. Registrul - inventar este un document contabil obligatoriu în care se înregistrează toate elementele de activ și de pasiv, grupate în funcție de natura lor și inventariate de instituție potrivit normelor legale. În acest registru se înscriu, într-o formă recapitulativă, elementele inventariate după natura lor, suficient de detaliate, pentru a putea justifica fiecare post din bilanț pe baza datelor cuprinse în listele de inventariere și procesele-verbale de inventariere a elementelor de activ și de pasiv. Registrul-inventar se întocmește la începutul activității, la sfârșitul exercițiului financiar sau cu ocazia încetării activității, la nivelul fiecărei subunități a instituției, precum și, centralizat, la nivel de instituție. Instituțiile de credit întocmesc următorul formular pentru registrul inventar:

REGISTRUL INVENTAR
la data de

Nr.crt.	Recapitulația elementelor inventariate	Valoarea contabilă	Valoarea de inventar	Diferențe din evaluare (de înregistrat)	
				Valoarea	Cauze diferențe
0	1	2	3	4	5

Balanța de verificare este documentul contabil utilizat pentru verificarea exactității înregistrărilor contabile și controlul concordanței dintre contabilitatea sintetică și cea analitică, precum și principalul instrument pe baza căruia se întocmesc situațiile financiare. Balanța de verificare se întocmește obligatoriu lunar și ori de câte ori se consideră necesar, atât pentru conturile bilanțiere cât și, separat, pentru conturile în afara bilanțului, pentru conturile sintetice, cât și pentru cele analitice⁷ pe baza datelor înscrise în registrul “Cartea mare”. Balanța de verificare se întocmește:

- ✓ în lei pentru operațiunile efectuate în lei, pe baza datelor înscrise în registrul “Cartea mare” (întocmit pentru operațiunile în lei), iar pentru echilibrarea balanței de verificare în lei se va include și contul 3722 “Contravaloarea poziției de schimb”.
- ✓ în fiecare deviză pentru operațiunile efectuate în devize, pe baza datelor înscrise în registrul “Cartea mare” (întocmită pe deviza respectivă), iar pentru echilibrarea balanței de verificare pe fiecare deviză se va include și contul 3721 “Poziție de schimb” pe deviza respectivă.
- ✓ sub formă centralizată, în lei, pentru operațiunile efectuate atât în lei cât și în devize, pe baza datelor înscrise în registrul “Cartea mare” (întocmit sub formă centralizată, în lei). La întocmirea balanței de verificare sub formă centralizată, în lei, echivalentul în lei al soldurilor inițiale și al rulajelor cumulate, în devize, preluate din registrul “Cartea mare” pe fiecare deviză, se stabilește în funcție de cursurile pieței valutare, comunicate de Banca Națională a României, din data Balanța de verificare sub formă centralizată, în lei, se întocmește întocmirii balanței de verificare.

Instituțiile de credit întocmesc balanța de verificare cu 4 serii de egalități în care sunt incluse pentru toate conturile instituției următoarele elemente: simbolul și denumirea conturilor (în ordinea din planul de conturi), soldurile inițiale debitoare și creditoare, rulajele lunare curente debitoare și creditoare, rulajele cumulate debitoare și creditoare, soldurile finale debitoare și creditoare. Formatul de bilanță de verificare se prezintă astfel:

BALANȚA DE VERIFICARE
Perioada (an, luna, ziua)

Simbolul contului	Denumirea contului	Soldul inițial		Rulaje luna curentă		Rulaje cumulate		Solduri finale	
		D	C	D	C	D	C	D	C
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

⁷ Pentru conturile analitice se poate întocmi numai situația soldurilor.

Instituțiile de credit pot completa balanța de verificare cu patru serii de egalități și cu alte coloane, în funcție de necesități.

Din analiza registrelor obligatorii se observă că contabilitatea instituțiilor de credit este organizată descentralizat la nivelul subunităților. Descentralizarea contabilității la nivelul subunităților (sucursalelor județene) se referă la faptul că documentele obligatorii se întocmesc până la balanța de verificare, adică aceste unități operative reflectă în contabilitatea lor toate operațiunile privind serviciile efectuate clienței precum și operațiuni de gospodărire, de interes general propriu. Balanțele de verificare se transmit centralei care, printr-o însumare specifică realizează contabilitatea centralizatoare, urmând ca pe baza balanței de verificare să se întocmească situațiile financiare anuale.

2.5 Planul de conturi la bănci

Planul de conturi aplicabil băncilor conține conturile necesare înregistrării în contabilitate a operațiunilor economico-financiare, precum și conținutul acestora. El nu constituie temei legal pentru efectuarea operațiunilor economico-financiare, ci servește numai la înregistrarea corespunzătoare în contabilitate a operațiunilor efectuate.

Planul de conturi conține opt clase de conturi simbolizate cu o cifră, grupe de conturi simbolizate cu două cifre, conturi sintetice de gradul I simbolizate cu trei cifre, conturi sintetice de gradul II simbolizate cu patru cifre, conturi sintetice de gradul III simbolizate cu cinci cifre. Conturile din cele opt clase (1-7 și 9) se utilizează de către toate instituțiile de credit la înregistrarea în contabilitate a operațiunilor economico-financiare și servesc la elaborarea de către instituțiile de credit a situațiilor financiare anuale și a altor raportări financiare.

Conturile pot avea funcțiune contabilă de activ (A), pasiv (P) sau sunt bifuncționale (B). În general, conturile cu funcțiune contabilă de activ corespund elementelor de natura activelor și cheltuielilor, iar conturile cu funcțiune contabilă de pasiv corespund elementelor de natura datoriilor, capitalurilor proprii și veniturilor sau sunt aferente ajustărilor de valoare (ajustări pentru depreciere și amortizări).

Dezvoltarea în conturi analitice a conturilor sintetice prevăzute în planul de conturi este de competența fiecărei instituții, în funcție de necesitățile impuse de anumite reglementări și/sau raportări, precum și de necesitățile proprii. Conturile prevăzute în planul de conturi sunt ordonate în funcție de lichiditatea activelor, exigibilitatea datoriilor și natura capitalurilor proprii, în corelare cu regulile care stau la baza întocmirii situațiilor financiare.

Principalele clase din planul de conturi aplicabil instituțiilor de credit și instituțiilor financiare nebankare sunt următoarele:

Clasa 1 Operațiuni de trezorerie și operațiuni interbankare cuprinde conturile din evidența centralei instituției de credit, conturile de numerar și conturile ce reflectă lichiditățile la alte instituții de credit, precum și conturile ce evidențiază relația cu Banca Națională a României.

Clasa 2 Operațiuni cu clientela cuprinde conturile cu ajutorul cărora se înregistrează operațiunile cu clienții, alții decât instituțiile de credit, privind creditele acordate, împrumuturile primite, conturile curente și depozitele constituite.

Clasa 3 Operațiuni cu titluri și operațiuni diverse cuprinde conturile cu ajutorul cărora se înregistrează operațiunile cu titluri, cu instrumente financiare derivate, cele privind debitorii și creditorii, stocurile, decontările intrabancare și între organizațiile cooperatiste de credit din cadrul aceleiași rețele, precum și conturi de regularizare.

Clasa 4 Active imobilizate cuprinde conturile cu ajutorul cărora se înregistrează creditele subordonate, titlurile de participare deținute în filiale, în entități asociate, în entități controlate în comun, dotările pentru unitățile proprii din străinătate, imobilizările în curs, imobilizările necorporale și corporale, inclusiv amortizările aferente acestora, precum și creanțele și datoriile aferente operațiunilor de leasing financiar.

Clasa 5 Capitaluri proprii, asimilate și provizioane cuprinde conturile cu ajutorul cărora se înregistrează fondurile aflate la dispoziția instituției de credit, alte elemente de capitaluri proprii, datoriile subordonate, provizioanele, rezultatul reportat, precum și rezultatul exercițiului financiar.

Clasa 6 Cheltuieli cuprinde conturile cu ajutorul cărora se ține evidența cheltuielilor pe feluri de cheltuieli.

Clasa 7 Venituri cuprinde conturile cu ajutorul cărora se ține evidența veniturilor pe feluri de venituri.

Clasa 9 Operațiuni în afara bilanțului cuprinde conturi ce reflectă contabil angajamentele instituției de credit în relațiile cu alte instituții de credit sau cu clienții sai.

2.6. ÎNTREBĂRI:

1. Care sunt entitățile care se pot constitui ca instituții de credit în România?
2. Care sunt componentele situațiilor financiare întocmite de instituțiile de credit?
3. Enumerați principiile contabile
4. La ce se referă contabilitatea de angajamente?
5. Enumerați 5 activități pe care le pot desfășura instituțiile de credit
6. Care sunt registrele contabile obligatorii pentru instituțiile de credit?
7. Ce evidențiază conturilor din Clasa 1 Operațiuni de trezorerie și operațiuni interbankare în contabilitatea băncilor?
8. Ce evidențiază conturilor din Clasa 2 Operațiuni cu clientela în contabilitatea băncilor?
9. Ce evidențiază conturilor din Clasa 4 Active imobilizate în contabilitatea băncilor?
10. Dați exemple de 3 operațiuni care pot fi contabilizate cu ajutorul conturilor din Clasa 2 Operațiuni cu clientela.
11. **În ce cont se înregistrează împrumutul din emisiune de obligațiuni primit de la instituțiile financiare:**
 - a) 1422 „Împrumuturi la termen primite de la instituții de credit”
 - b) 2322 „Împrumuturi la termen de la instituțiile financiare”
 - c) 325 „Obligațiuni”;
 - d) nicio variantă nu este corectă.

CAPITOLUL 3 CONTABILITATEA OPERAȚIUNILOR DE TREZORERIE ȘI INTERBANCARE

Contabilitatea operațiunilor de trezorerie și operațiunilor interbancare asigură, în principal, evidența: operațiunilor de casă, operațiunilor de decontare cu Banca Națională a României privind conturile curente, conturile de depozit, precum și împrumuturile de refinanțare primite de la Banca Națională a României, operațiunilor prin conturile de corespondent, depozitele, creditele și împrumuturile interbancare și operațiunilor reprezentând acorduri de răscumpărare și titluri date sau luate cu împrumut.

3.1. Contabilitatea operațiunilor de casă

Contabilitatea operațiunilor de casă se ține în contabilitatea fiecărei unități operaționale (sucursală sau agenție) și la nivelul centralei.

La nivelul unităților operaționale funcționează casele de circulație prin care se efectuează operațiile în numerar ordonate de clienți, care pot fi în funcție de operațiile pe care le realizează case de încasări și case de plăți.

Casele de încasări realizează operații de primire a numerarului și a bancnotelor uzate sau retrase din circulație. Aceste operații se consemnează zilnic în “Jurnalul de casă” pe baza documentelor justificative (foi de vărsământ, borderou de încasări, chitanțe, ordine de încasare).

Casele de plăți efectuează operații de plăți ordonate de clienții instituției de credit. Și la acestea operațiile de plată se consemnează zilnic în documentul justificativ, amintit mai sus pe baza documentelor justificative (cecuri de numerar, ordine de plată).

La nivelul centralei bancare se regăsește structura “fond de rezervă”, cu scopul de a centraliza excedentul de numerar din rețeaua bancară.

Ca și în cazul agențiilor economice, instituțiile de credit își pot reține în casieriile proprii o anumită sumă până la un anumit plafon valoric, pentru efectuarea de plăți în numerar, și care formează casa de circulație. Sumele care depășesc limitele acestui plafon trebuie depuse în conturi curente la Banca Națională a României.

Contabilitatea operațiunilor de casă se ține cu ajutorul conturilor din grupa 10:

Grupa 10 - CASA ȘI ALTE VALORI

101 - Casa

102 - Numerar în ATM-uri și ASV-uri

109 - Alte valori

Toate aceste conturi sunt de activ și sigură evidența existenței și mișcării valorilor în casă (bancnote, monede și cekuri de călătorie), inclusiv a numerarului aflat în ghișeele automate de bancă (ATM-uri) și în automatele de schimb valutar (ASV-uri).

În contul *101 Casa* se înregistrează valoarea bancnotelor și monedelor românești și străine care au curs legal, aflate în casierile instituției de credit⁸. Bancnotele și monedele străine fără curs legal sunt înregistrate în conturile de stocuri.

Funcțiunea contului pe **debit** este prezentată mai jos:

101 Casa	=	%	Valoarea
		2511, 253	sumele încasate în numerar reprezentând depuneri în conturile curente și cele de depozit ale titularilor;
		254	sumele încasate în numerar reprezentând vânzări de certificate de depozit și depuneri pe carnet și librete de economii;
		1111, 341	alimentările cu numerar efectuate de la Banca Națională a României sau de la subunitățile aceleiași bănci
		3552	sumele încasate în numerar reprezentând restituiri de avansuri spre decontare;
		3557	sumele încasate în numerar de la diverși debitori, reprezentând dobânzi și comisioane;
		3566	sumele încasate în numerar de la diverși creditori, plusurile de casă constatate, precum și sume încasate necuvenit
		7462	sumele încasate în numerar reprezentând venituri din cesiunea imobilizărilor corporale
		1621	sumele încasate din vânzarea cecurilor de călătorie

Contul se **creditează** cu debitul următoarelor conturi:

%	=	101 Casa	Valoarea
2511, 253			sumele plătite în numerar reprezentând depuneri în conturile curente și cele de depozit ale titularilor;
1111, 341			Depunerile de numerar la Banca Națională a României sau alimentarea cu numerar a subunităților aceleiași bănci
3552			sumele plătite în numerar reprezentând restituiri de avansuri spre decontare;
3567			sumele plătite în numerar de la diverși creditori, reprezentând dobânzi;
3556			sumele plătite în numerar asociaților reprezentând avansuri acordate acestora, sume în numerar plătite necuvenit, minusuri de numerar, precum și alte sume reprezentând debite imputate terților sau personalului.
634, 635			sumele plătite în numerar reprezentând cheltuieli cu lucrări executate și servicii prestate de terți, cheltuieli de protocol, reclamă și publicitate, precum și diverse cheltuieli de exploatare
351			sumele plătite în numerar personalului reprezentând: remunerații, ajutoare materiale, participare la profit, precum și alte datorii în legătură cu personalul
354			dividende plătite în numerar acționarilor sau asociaților, persoane fizice
109			sumele plătite în numerar pentru cecurile de călătorie cumpărate

Contul *102 „Numerar în ATM-uri și ASV-uri”* reflectă numerarul aflat în ghișeele automate de bancă (ATM-uri) și în automatele de schimb valutar (ASV-uri). Se **debitează** cu creditul contului 101 (cu valoarea numerarului care a alimentat ghișeele), se **creditează** 2511 (cu valoarea numerarului retras de la ghișee automate de bancă de către clientul aceleiași bănci), 1611 (cu sumele de încasate de la alte bănci). **Soldul final debitor** al acestui cont reflectă valoarea numerarului existent în automatele bancare.

⁸ Bancnotele și monedele expediate prin intermediul societăților de transport, rămân înregistrate în contul 101 Casa până în momentul transferului proprietății efective a fondurilor, independent de modalitățile folosite pentru transferul acestor fonduri.

Exemple:

1. Se evidențiază alimentarea cu numerar a ATM urilor și ASV urilor

102 Numerar în ATM – uri și ASV-uri	=	101 Casa
---	---	-------------

2. Se evidențiază ridicarea numerarului de la automatele bancare de către clientul aceleași bănci

2511 Cont curent – client	=	102 Numerar în ATM-uri și ASV-uri
------------------------------	---	--------------------------------------

3. Se evidențiază ridicarea numerarului de la automatele bancare de către clientul unei alte bănci

1611 Valori de recuperat	=	102 Numerar în ATM-uri și ASV-uri
-----------------------------	---	--------------------------------------

- Se evidențiază sumele încasate de la banca clientului care a folosit automatul bancar altul decât cel al băncii emitente

1111 Cont curent la BNR	=	1611 Valori de recuperat
----------------------------	---	-----------------------------

Contul 109 „Alte valori” înregistrează cecuri de călătorie cumpărate și neremise la emitenți pentru încasare. Este un cont de activ ce se **debitează** prin credit următoarele conturi: 101, 2511 (cu valoarea cecurilor de călătorie cumpărate de la clientelă) și se **creditează** cu debitul contului 1611 (cu valoarea cecurilor de călătorie cumpărate și remise emitenților, pentru încasare). **Soldul final debitor** al contului

reflectă valoarea cecurilor cumpărate și neremise spre încasare emitenților.

Cecurile de călătorie sunt instrumente de plată emise, de regulă, de organisme specializate, pentru o sumă fixă și într-o monedă determinată. Cecurile de călătorie au în general o valabilitate nelimitată în timp, sunt acceptate ca instrument de plată sau pot fi schimbate imediat în monedă locală.

Principalele operațiuni care se efectuează cu cecurile de călătorie sunt:

- emiterea cecurilor de călătorie și/sau darea lor în consignație pentru a fi vândute de către alte instituții de credit;
- primirea în consignație și vânzarea cecurilor de călătorie;
- cumpărarea cecurilor de călătorie de la clientelă, remiterea spre încasare și încasarea contravalorii acestora de la emitent.

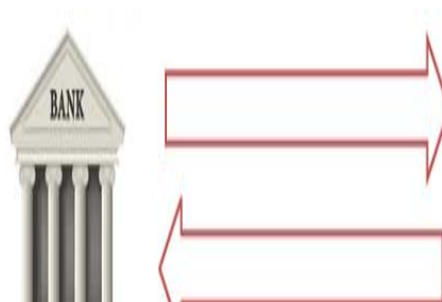
Înregistrarea operațiunilor privind cecurile de călătorie în conturile de bilanț nu intervine decât în momentul vânzării sau cumpărării acestora, precum și în cadrul operațiunilor de decontare cu emitentul.

Cecurile de călătorie date și, respectiv, primite în consignație se înregistrează în conturile în afara bilanțului până la punerea lor în circulație.

3.2. Contabilitatea operațiunilor de decontare

Relațiile interbancare sunt relații dezvoltate între bănci diferite, privite ca persoane juridice independente. În acest caz avem următoarele tipuri de relații:

- ✓ relații dintre bănci și banca centrală, derulate prin intermediul conturilor curente deschise de bănci la banca centrală;
- ✓ relații interne sau relații desfășurate între băncile aparținând aceleiași sistem bancar, derulate prin intermediul sistemului de compensare interbancară sau utilizând relațiile de corespondent create;
- ✓ relații externe dintre bănci ce aparțin unor sisteme bancare diferite. Acestea sunt în general relații de corespondent sau de parteneriat cu bănci străine.

Relațiile pe piața interbancară pot crea creanțe și datorii, respectiv creditori și debitori. Creanțele și datoriile dintre părți se sting prin decontări bancare, adică prin transferuri de mijloace bănești dintr-un cont, aparținând persoanelor fizice sau juridice, într-alt cont. Decontarea poate avea la bază acceptarea plății⁹ sau punerea la dispoziție anticipat de sume¹⁰ în vederea efectuării plăților.

Decontările interbancare reprezintă plăți fără numerar, efectuate de unitățile bancare pentru clienții lor sau în nume propriu, având ca beneficiar o unitate bancară a altei bănci. Aceste operațiuni se pot efectua:

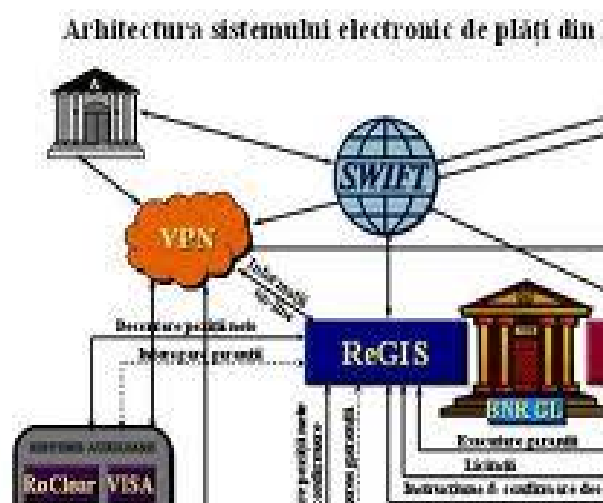
- în mod indirect (intermediat), prin ReGIS;
- în mod direct, prin conturi de corespondent deschise reciproc de bănci

3.2.1. Contabilitatea operațiunilor de decontare cu Banca Națională a României

Instituțiile de credit din cadrul sistemului bancar își pot deconta plățile reciproce prin intermediul unui sistem cu decontare pe bază brută în timp real - ReGIS.

Sistemul este folosit pentru decontarea operațiunilor băncii centrale, a transferurilor interbancare, precum și a plăților în lei de valoare mare (peste 50.000 lei) sau urgente.

Sistemul ReGIS este administrat de BNR. În această calitate, BNR gestionează și controlează funcționarea sistemului, autorizează participarea la sistem, stabilește și modifică regulile de sistem, urmărește respectarea acestora de către participanți și aplică sancțiuni în cazul încălcării lor.

⁹ În cazul acceptării se folosesc ca instrumente de decontare ordinul de plată, cecul, cambia, biletul la ordin.

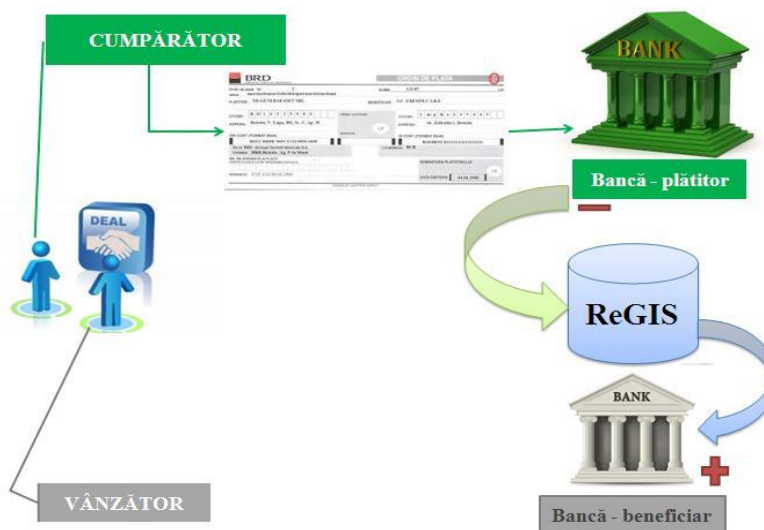
¹⁰ Întâlnim ca instrumente acreditivul și scrisoarea de garanție

Instituțiile de credit vor introduce și accepta în ReGIS următoarele instrumente de plată pe suport hârtie:

- ordinul de plată;
- cecul barat, denumit în continuare cec.

În condițiile în care o bancă dorește să efectueze, la cererea unui client, o plată către un furnizor ce are contul la o alta bancă, va iniția operațiunea de plăți interbancare prin intermediul sistemului ReGIS.

Astfel, banca plătorului va introduce documentele de plată în sistem. Pe baza acestor documente, sistemul creditează contul curent al băncii – 1111 „Cont curent la BNR”, operațiune echivalentă cu o ieșire de fonduri din bancă și debitează contul curent al băncii furnizorului, operațiune echivalentă cu o intrare de fonduri în bancă. Concomitent, fiecare bancă are grijă să opereze în contul clientului său această operațiune. Contul plătorului este debitat, iar contul furnizorului beneficiar este creditat. Acest exemplu prezintă decontarea unei operațiuni de plăți interbancare.

3.2.2. Contabilitatea decontărilor interbancare

Decontările interbancare se realizează prin intermediul conturilor de corespondent. În cadrul relațiilor bilaterale dintre bănci un loc important îl are acordarea statutului de bancă corespondentă.

Utilizând conturile de corespondent, băncile pot realiza decontări directe fără să apeleze la casele de compensații. Conturile de corespondent pot fi:

- conturi nostro – acestea sunt conturi curente ale băncii deschise la alte bănci, reprezentând plasamente la acele bănci;
- conturi loro – sunt conturi curente ale altor bănci deschise la bancă, reprezentând resurse obținute de la acele bănci.

Contabilitatea decontărilor directe prin conturi de corespondent sunt reflectate contabil prin conturile:

Grupa 12 - CONTURI DE CORESPONDENT

121 - Conturi de corespondent la instituții de credit (nostro)

122 - Conturi de corespondent ale instituțiilor de credit (loro)

127 - Creanțe și datorii atașate

1271 - Creanțe atașate

1272 - Datorii atașate

Contul 121 „Conturi de corespondent la instituții de credit” este un cont de **activ** ce se **debitează** cu sumele intrate în cont, în favoarea băncii și se **creditează** cu sumele plătite de bancă. **Soldul final debitor** reflectă disponibilități bănești aflate în conturile de corespondent deschise la alte bănci

Contul 122 „Conturi de corespondent ale instituțiilor de credit” este un cont de **pasiv**, ce se **creditează** cu sumele intrate în cont în favoarea băncii titulare a contului și se **debitează** cu sumele ieșite din cont, ca plăți efectuate de aceasta. **Soldul final creditor** al acestui cont reprezintă disponibilități bănești aflate în conturile de corespondent deschise de alte bănci.

O operațiune dintre băncile corespondente poate fi reflectată atât prin contul nostro cât și prin contul loro. Astfel, dacă banca are de încasat o sumă de la o bancă corespondentă, operațiunea se poate derula prin debitarea contului nostro sau prin creditarea contului loro. În cazul în care există conturi de corespondent la centrala băncii, pentru decontări la nivelul subunităților bancare se vor efectua operațiuni intrabancare suplimentare de transfer de fonduri spre sau de la centrală.

3.3. Contabilitatea operațiunilor de decontare cu Banca Națională a României (B.N.R.)

Contabilitatea operațiunilor de decontare cu B:N.R. se ține cu ajutorul conturilor curente deschise la banca centrală.

În scopul valorificării excesului de lichiditate instituțiile de credit își pot constitui depozite la Banca Națională a României. Perioada de acceptare a depozitelor de către Banca Națională a României în cadrul acestei facilități este overnight (o zi).

Depozitele acceptate sunt remunerate la o rată fixă a dobânzii.

În scopul injectării de lichiditate B.N.R. poate credita instituțiile de credite, în condițiile pe care le consideră necesare, pentru a realiza obiectivele politicii monetare, ținând seama de situația specifică pieței.

Subliniem, că banca centrală, va acționa în ultimă instanță ca împrumutător pentru instituțiile de credit.

Refinanțarea instituțiilor de credit de către Banca Națională a României este o operațiune de împrumut pe termen scurt, de regulă de maximum 90 de zile calendaristice, cu excepția cazurilor în care Consiliul de administrație al Băncii Naționale a României decide un alt termen.

Formele de refinanțare oferite în prezent de Banca Națională a României instituțiilor de credit sunt: liniile de credit, creditul de licitație și creditele pe termen fix.

- *Linia de credit* este acea formă de refinanțare în cadrul căreia societatea bancară solicitantă este autorizată să preleveze succesiv sume dintr-un cont deschis de Banca Națională a României până la un anumit nivel și în cadrul unui interval de timp (scadența) prestabilite.

- *Creditul de licitație* este acea formă de refinanțare acordată de Banca Națională a României societăților bancare, în cadrul căreia rata dobânzii este determinată de raportul dintre cerere și ofertă în ședința de licitație.
- *Creditul pe termen fix* este o formă cu totul specială de refinanțare, cu scadența maximă de 30 de zile calendaristice, acordată de Banca Națională a României acelor societăți bancare aflate în situații limită.

Consiliul de administrație al Băncii Naționale a României poate decide asupra introducerii altor forme de refinanțare a sistemului bancar pe măsura creării condițiilor de implementare a acestora, cum ar fi: reescontul, operațiunile de răscumpărare și operațiuni de vânzare-cumpărare de titluri de stat (open-market).

Contabilitatea **operațiunilor privind împrumuturile de refinanțare** de la Banca Națională a României evidențiază împrumuturile colateralizate cu active eligibile pentru garantare, împrumuturi lombard și alte împrumuturi primite de instituțiile de credit¹¹ cu ajutorul următoarelor conturi:

Grupa 11 - DECONTĂRI CU BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

112 - Împrumuturi de refinanțare de la Banca Națională a României

1121 - Împrumuturi colateralizate cu active eligibile pentru garantare

1122 - Împrumuturi lombard

1123 - Alte împrumuturi

1172 – Datorii atașate și sume de amortizat

11721 – Datorii atașate

11722 – Sume de amortizat

Contul 112 „*Împrumuturi de refinanțare de la Banca Națională a României*” este un cont de pasiv și se descompune pe analitice în funcție de tipul împrumutului primit. Creditarea și debitarea lui se face în contrapartidă cu contul 1111 „Cont curent la BNR” la primirea împrumutului, respectiv la rambursarea lui. **Soldul final creditor** al conturilor reprezintă împrumuturi de refinanțare primite și neajunse la scadență.

- ✓ *Împrumuturile colateralizate cu active eligibile pentru garantare* reprezintă împrumuturi acordate de BNR instituțiilor de credit, în scopul injectării de lichiditate, acestea păstrând proprietatea asupra activelor eligibile aduse în garanție, cum ar fi: titlurile de stat, certificatele de depozit emise de către Banca Națională a României, precum și alte categorii de active eligibile negociabile, stabilite în baza unei hotărâri a Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României;
- ✓ *Împrumuturi lombard* este o formă de refinanțare cu totul specială, acordat peste noapte instituțiilor de credit pentru asigurarea plăților zilnice ale acestora. Creditul lombard este reprezentat de soldul debitor înregistrat la închiderea zilei în contul curent al unei

¹¹ Aici se includ creditele structurale și de licitație.

instituții de credit, deschis la centrala Băncii Naționale a României. Acest sold se transferă automat în contul de credit lombard.

Dobândă și comisioane

de plătit

Dobânzile de plătit (calculate pe baza ratei de dobândă prevăzute în înțelegerile contractuale și neajunse la scadență), aferente exercițiului în curs, se calculează de la data primirii fondurilor și se înregistrează în contabilitate periodic (lunar), sau la scadența operațiunilor, dacă fondurile aferente au termen de restituire în cursul lunii, în conturile sintetice de gradul III 11721 „Datorii atașate” în contrapartida conturilor de cheltuieli 6011 „Dobânzi la Banca Națională a României”. Celelalte sume care sunt avute în vedere la calculul ratei efective a dobânzii și care trebuie amortizate prin metoda dobânzii efective (comisioanele) sunt evidențiate în conturile sintetice de gradul

III 11722 „Sume de amortizat” în contrapartida conturilor de cheltuieli 6014 „Dobânzi la împrumuturile de la instituții de credit”.

Pentru împrumuturile primite de la BNR dobânzile și comisioanele de plătit se urmăresc folosind contul: 1172 „Datorii atașate și sume de amortizat”. Se **creditează** prin debitul contului 6011 „Dobânzi la Banca Națională a României” (cu valoarea dobânzilor și comisioanelor calculate și neajunse la scadență, aferente împrumuturilor de refinanțare) și se **debitează** prin creditul contului 1111 „Cont curent la Banca Națională a României” (cu valoarea dobânzilor și comisioanelor plătite). **Soldul final creditor** al contului indică datoriile din dobânzi și comisioane, calculate și neajunse la scadență, aferente împrumuturilor de refinanțare primite de la Banca Națională a României.

Exemple:

1. Se evidențiază primirea împrumuturilor de refinanțare

1111	=	112
Cont curent la BNR		Împrumuturi de refinanțare de la BNR

2. Se evidențiază calculul dobânzii de plătit

6011	=	11721
Dobânzi la Banca Națională a României		Datorii atașate

3. Se evidențiază rambursarea împrumutului și a dobânzii

%	=	1111
112		Cont curent la BNR
Împrumuturi de refinanțare de la BNR		
1172		
Datorii atașate		

3.4. Contabilitatea depozitelor interbancare

Depozitele interbancare reprezintă o modalitate de plasare a disponibilităților, respectiv o modalitate de a atrage resurse de la alte instituții de credit. Ele pot fi la vedere, la termen și colaterale și evaluate la cost.

Depozitele la vedere sunt constituite pentru o durată inițială de cel mult o zi lucrătoare.

Depozitele la termen sunt constituite pe un termen fix, pentru care durata inițială este mai mare de o zi lucrătoare.

Depozitele colaterale sunt constituite drept garanții sau pentru efectuarea unor operațiuni ulterioare, determinate.

Depozitele rambursabile după notificare sunt depozite netransferabile, fără termen, care nu pot fi transferate în numerar decât după expirarea perioadei de notificare. Înainte de expirarea perioadei notificate transformarea în numerar nu este posibilă sau este posibilă numai cu plata unor penalități.

Depozitele interbancare sunt evidențiate în contabilitate cu ajutorul conturilor din grupa 13 Depozite interbancare:

Grupa 13 - DEPOZITE INTERBANCARE

131 - Depozite la instituții de credit

- 1311 - Depozite la vedere la instituții de credit
- 1312 - Depozite la termen la instituții de credit
- 1313 - Depozite colaterale la instituții de credit
- 1314 - Depozite la instituțiile de credit rambursabile după notificare
- 1317 - Creanțe atașate și sume de amortizat
 - 13171 - Creanțe atașate
 - 13172 - Sume de amortizat

132 - Depozite ale instituțiilor de credit

- 1321 - Depozite la vedere ale instituțiilor de credit
- 1322 - Depozite la termen ale instituțiilor de credit
- 1323 - Depozite colaterale ale instituțiilor de credit
- 1324 - Depozite ale instituțiilor de credit rambursabile după notificare
- 1327 - Datorii atașate și sume de amortizat
 - 13271 - Datorii atașate
 - 13272 - Sume de amortizat

Această grupă cuprinde diferitele tipuri de depozite create pe piața interbancară utilizându-se conturi diferite pentru depozitele create la alte instituții de credit și depozitele altor instituții de credit. Astfel se întâlnesc:

Contul 131 „*Depozite la instituții de credit*” este un cont de **activ**. El este **debitat** atunci când se creează depozitul la alte instituții de credit (1111, 121, 122) și se **creditează** la lichidarea depozitului (1111, 121, 122). **Soldul final debitor** al acestui cont reflectă depozite (la vedere, la termen, colaterale și rambursabile după notificare), constituite la alte instituții de credit, nelichidate.

Contul 132 „Depozite ale instituțiilor de credit” este un cont de **pasiv**. El este **creditat** la constituirea depozitului (1111, 121, 122) și este **debitat** la lichidarea depozitului creat alte instituții de credit (1111, 121, 122). **Soldul final creditor** al acestui cont indică depozite (la vedere, la termen, colaterale și rambursabile după notificare), constituite de alte instituții de credit, nelichidate.

Dobânzile aferente unor astfel de operațiuni sunt contabilizate în conturile 1317 „Creanțe atașate și sume de amortizat”, pentru dobânzile și comisioanele de încasat, calculate și neajunse la scadență, aferente depozitelor constituite la alte instituții de credit și 1327 „Datorii atașate și sume de amortizat”, pentru dobânzile și comisioanele de plătit, calculate și neajunse la scadență, aferente depozitelor constituite de alte instituții de credit.

Exemplul 1:

a) constituirea depozitului la instituțiile de credit

1. Se evidențiază deschiderea unui depozit la alte instituții de credit

131	=	1111
Depozite la instituții de credit		Cont curent la BNR

b) dobânda de încasat

1. Se evidențiază calculul dobânzii de încasat pentru depozitul constituit la instituțiile de credit

13171	=	7013
Creanțe atașate		Dobânzi de la conturile de depozite la instituții de credit

- Se încasează dobânda

1111	=	13171
Cont curent la BNR		Creanțe atașate

2. Se evidențiază capitalizarea dobânzii (atașarea la depozit)

131	=	7013
Depozite la instituțiile de credit		Dobânzi de la conturile de depozite la instituții de credit

c) Scadența depozitului constituit la instituțiile de credit

1. Se înregistrează lichidarea depozitului

1111	=	131
Cont curent la BNR		Depozite la instituții de credit

2. Se evidențiază majorarea depozitului

131	=	1111
Depozite la instituțiile de credit		Cont curent la BNR

3. Se înregistrează neîncasarea depozitului

1811	=	131
Creanțe restante nedepreciate		Depozite la instituții de credit

- se depreciază depozitul restant

1821	=	1811
Creanțe depreciate		Creanțe restante nedepreciate

- se recuperează valoarea depozitului

1111	=	1821
Cont curent la BNR		Creanțe depreciate

Exemplul 2:

a) constituirea depozitului de instituțiilor de credit

1. Se evidențiază deschiderea unui depozit ale instituțiilor de credit

1111	=	132
Cont curent la BNR		Depozite ale instituției de credit

b) dobânda de plătit

1. Se evidențiază calculul dobânzii de plătit pentru depozitul constituit de instituțiile de credit

6013	=	13271
Dobânzi la depozitele instituțiilor de credit		Datorii atașate

- Se plătește dobânda

1327	=	1111
Datorii atașate		Cont curent la BNR

2. Se evidențiază capitalizarea dobânzii (atașarea la depozit)

6013	=	132
Dobânzi la depozitele instituțiilor de credit		Depozite ale instituțiilor de credit

c) Scadența depozitului constituit de instituțiile de credit

1. Se înregistrează lichidarea depozitului

132	=	1111
Depozite ale instituțiilor de credit		Cont curent la BNR

2. Se evidențiază majorarea depozitului

1111	=	132
Cont curent la BNR		Depozite ale instituțiilor de credit

3.5. Contabilitatea creditelor și împrumuturilor interbancare

Gestiunea zilnică a trezoreriei face ca instituțiile de credit să caute în permanență menținerea unui echilibru între nevoi și disponibilități. În condițiile apariției unor deficite sau excedente de lichiditate apare necesitatea acoperirii acestora prin contractarea de credite de la alte instituții de credit sau plasării acestora prin împrumuturi către alte instituții de credit. Obținerea unui profit reprezintă un alt motiv care împinge o instituție de credit spre o mai bună fructificare a unor disponibilități prin plasarea lor sub formă de credite interbancare. Nu în ultimul rând, prin astfel de operațiuni instituția de credit se poate apăra împotriva riscului de lichiditate sau riscului dobânzii.

Creditele și împrumuturile interbancare pot fi de pe o zi pe alta și la termen.

- ✓ Creditele și împrumuturile *de pe o zi pe alta* sunt credite acordate sau împrumuturi primite, pe o perioadă de cel mult o zi lucrătoare.
- ✓ Creditele și împrumuturile *la termen* sunt credite acordate sau împrumuturi primite, fără garanții, pentru care durata inițială este mai mare de o zi lucrătoare.

Contabilizarea operațiunilor se face cu ajutorul conturilor din grupa 14 Credite și împrumuturi interbancare:

Grupa 14 - CREDITE ȘI ÎMPRUMUTURI INTERBANCARE

141 - Credite acordate instituțiilor de credit

1411 - Credite de pe o zi pe alta acordate instituțiilor de credit

1412 - Credite la termen acordate instituțiilor de credit

1417 - Creanțe atașate și sume de amortizat

14171 – Creanțe atașate

14172 - Sume de amortizat

142 - Împrumuturi primite de la instituții de credit

1421 - Împrumuturi de pe o zi pe alta primite de la instituții de credit

1422 - Împrumuturi la termen primite de la instituții de credit

1427 - Datorii atașate și sume de amortizat

14271 – Datorii atașate

14272 – Sume de amortizat

Conturile de **credite interbancare**: 1411 și 1412 sunt conturi de **activ**. Se **debitează** prin creditul următoarelor conturi 1111, 121, 122 (cu valoarea creditelor acordate) și se **creditează** prin debitul următoarele conturi 1111, 121, 122 (cu valoarea creditelor rambursate), 1811, 1821 (cu valoarea creditelor nerambursate la scadență sau devenite depreciate). **Soldul final debitor** al contului reprezintă credite de pe o zi pe alta, la termen, acordate instituțiilor de credit și neajunse la scadență.

Dobânzile de primit (calculate pe baza ratei de dobândă prevăzute în înțelegerile contractuale și neajunse la scadență), aferente exercițiului în curs, se calculează de la data punerii la dispoziție a fondurilor și se înregistrează în contabilitate periodic (lunar), sau la scadența operațiunilor, dacă fondurile aferente au termen de restituire în cursul lunii, în conturile sintetice de gradul III 14171 „Creanțe atașate” în contrapartida conturilor de venituri 7014 „Dobânzi de la creditele acordate instituțiilor de credit”. Celelalte sume care sunt avute în vedere la calculul ratei efective a dobânzii și care trebuie amortizate prin metoda dobânzii efective (comisioanele)

sunt evidențiate în conturile sintetice de gradul III 14172 „Sume de amortizat” în contrapartida conturilor de venituri 7014 „Dobânzi de la creditele acordate instituțiilor de credit”.

Prin urmare, contul 1417 „Creanțe atașate și sume de amortizat” indică creanțe din dobânzi și comisioane, calculate și neajunse la scadență, aferente creditelor acordate instituțiilor de credit. Este un cont de **activ**, se **debitează** cu valoarea creanțelor din dobânzi și comisioane calculate pe baza ratei de dobândă, și neajunse la scadență, aferente creditelor acordate instituțiilor de credit (7014 „Dobânzi la creditele acordate instituțiilor de credit”) și se **creditează** cu valoarea dobânzilor și comisioanelor încasate aferente creditelor acordate instituțiilor de credit (1111, 121, 122). **Soldul final debitor** al acestui cont indică creanțe din dobânzi și comisioane, calculate și neajunse la scadență, aferente creditelor acordate instituțiilor de credit.

Dobândă și comisioane

de încasat

Exemple:**a) Contractarea creditului interbancar**

1. Se înregistrează acordarea unui credit interbancar de pe zi pe alta în sumă de 200

1411	=	1111	200
Credite de pe o zi pe alta acordate instituțiilor de credit		Cont curent la BNR	

b) Dobânda aferentă creditului interbancar

- **calculată și încasată la scadență**

1. Se înregistrează calculul dobânzii aferente creditului interbancar la termen în sumă de 50 u.m. și a comisionului inclus în calculul ratei finale de 30 u.m.:

%	=	70142	80
14171		Dobânzi de la credite la termen	50
Creanțe atașate			
14172			30
Sume de amortizat			

La scadență se înregistrează încasarea dobânzii și a comisionului:

1111	=	%	80
Cont curent la BNR		14171	50
		Creanțe atașate	
		14172	30
		Sume de amortizat	

- **încasată la scadență**

2. Se înregistrează încasarea la scadență a dobânzii aferente creditului acordat de pe o zi pe alta instituțiilor de credit în sumă de 50 u.m și a comisionului de 30 u.m..

1111	=	70141	80
Creanțe atașate		Dobânzi de la creditele de pe o zi pe alta	

c) Scadența creditului interbancar

- **se încasează creditul**

1. se înregistrează la scadență încasarea creditului

1111	=	141	200
Cont curent la BNR		Credite acordate instituțiilor de credit	

- **nu se încasează la scadență**

2. La scadență se înregistrează nerambursarea creditului interbancar:

1811	=	141	200
Creanțe restante nedepreciate		Credite acordate instituțiilor de credit	
Se înregistrează recuperarea unei părți din creditul restant (120 u.m.),			

1111	=	1811	120
Cont curent la BNR		Creanțe restante nedepreciate	

Pentru diferență se constituie deprecieri:

1821	=	1811	80
Creanțe depreciate		Creanțe restante nedepreciate	

În urma sentinței judecătorești se recuperează diferența din credit:

1111	=	1821	80
Cont curent la BNR		Creanțe depreciate	

Conturile de **împrumuturi interbancare 1421 și 1422** sunt conturi de **pasiv**. Se **creditează** la obținerea împrumutului (1111, 121, 122) și se **debitează** la rambursarea în corespondență cu un cont de trezorerie (1111, 121, 122). **Soldurile finale creditoare** indică valoarea împrumuturilor interbancare nerambursate.

Contul 1427 „Datorii atașate și sume de amortizat” reflectă datoriile din dobânzi și comisioane aferente împrumuturilor interbancare. **Soldul final creditor** al acestui cont evidențiază valoarea dobânzilor calculate și neajunse la scadență.

de plătit

Exemple:

a) Contractarea împrumutului interbancar

Se înregistrează primirea împrumutului interbancar în sumă de 100

1111	=	142	100
Cont curent la BNR		Împrumuturi primite de la instituțiile de credit	

b) Dobânda aferentă împrumutului interbancar

- **calculată și plătită la scadență**

1. Se înregistrează calculul dobânzii aferente împrumutului interbancar la termen în sumă de 30 u.m.:

60142	=	14271	30
Dobânzi la împrumuturile la termen		Datorii atașate	

La scadență se înregistrează plata dobânzii:

1427	=	1111	30
Datorii atașate		Cont curent la BNR	

- **plătită la scadență**

2. Se înregistrează plata la scadență a dobânzii aferente împrumutului primit de pe o zi pe alta de la instituțiile de credit în sumă de 30 u.m.

60141	=	1111	30
Dobânzi la împrumuturile de pe o zi pe alta		Cont curent la BNR	

c) Scadența împrumutului interbancar

1. Se înregistrează la scadență rambursarea împrumutului

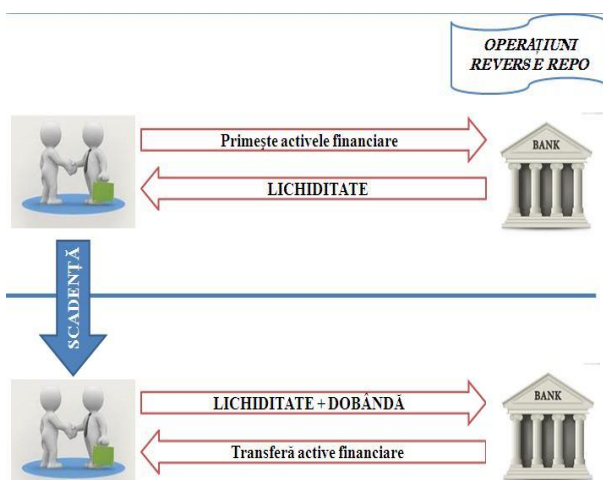
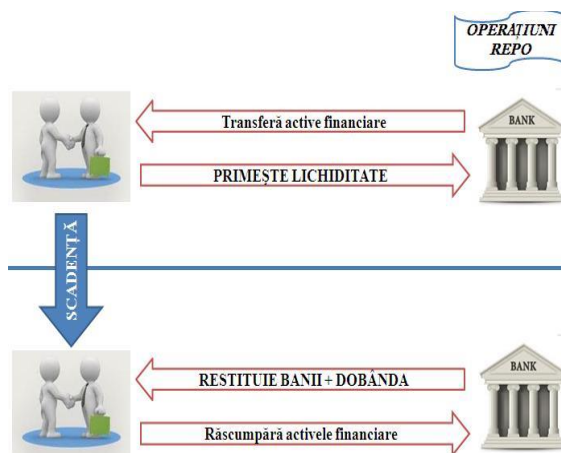
142	=	1111	100
Împrumuturi primite de la instituțiile de credit		Cont curent la BNR	

3.6. Contabilitatea acordurilor de răscumpărare și titluri date sau luate cu împrumut

Acordurile de răscumpărare îmbracă forma operațiunilor repo și reverse repo și reprezintă operațiuni desfășurate între instituțiile de credit prin care cedentul (instituțiile de credit) transferă către cesionar (altor instituții de credit) active financiare cu angajamentul de a le răscumpăra aceleași active (sau active identice) la un preț fix și la o dată viitoare specificată.

Operațiunile repo au la bază un contract prin care un participant al pieței secundare vinde o anumită cantitate de titluri de stat și răscumpără ulterior titlurile respective sau titluri echivalente la o dată și la un preț prestabilite.

Cedentul (instituția de credit care primește împrumutul), menține în activ elementele cedate și contabilizează în pasiv prețul cesiunii în contul “Operațiuni repo”, reprezentând datorii față de cesionar.

Operațiunile reverse repo se desfășoară în baza unui contract prin care un participant al pieței secundare cumpără o anumită cantitate de titluri de stat și revinde ulterior titlurile respective sau alte titluri echivalente la o dată și la un preț prestabilite.

Cesionarul (instituția de credit care acordă creditul) contabilizează în activ prețul cesiunii în contul “Operațiuni reverse repo”, reprezentând creanța față de cedent.

Operațiunile cu titluri date sau luate cu împrumut reprezintă operațiuni desfășurate între instituțiile de credit, respectiv operațiuni de credit sau împrumut, garantate prin transferul temporar de proprietate asupra elementelor de activ cedate care nu fac obiectul unei livrări efective de titluri (efecte publice, valori mobiliare, titluri de creanțe negociabile) sau de efecte de comerț și alte active financiare, indiferent că sunt sau nu livrate.

Contabilitatea operațiunilor cu instituțiile de credit, reprezentând operațiuni repo și titluri luate cu împrumut se realizează cu ajutorul conturilor din grupa 15 „Acorduri de răscumpărare și titluri date sau luate cu împrumut:

Grupa 15 – ACORDURI DE RĂSCUMPĂRARE ȘI TITLURI DATE SAU LUATE CU ÎMPRUMUT

151 – Operațiuni repo și titluri date cu împrumut

- 1511 – Operațiuni repo de pe o zi pe alta
- 1512 – Operațiuni repo la termen
- 1513 – Titluri date cu împrumut de pe o zi pe alta
- 1514 – Titluri date cu împrumut la termen
- 1517 - Datorii atașate și sume de amortizat
 - 15171 – Datorii atașate
 - 15172 – Sume de amortizat

152 – Operațiuni reverse repo și titluri luate cu împrumut

- 1521 – Operațiuni reverse repo de pe o zi pe alta
- 1522 – Operațiuni reverse repo la termen
- 1523 – Titluri luate cu împrumut de pe o zi pe alta
- 1524 – Titluri luate cu împrumut la termen
- 1527 - Creanțe atașate și sume de amortizat
 - 15271 – Creanțe atașate
 - 15272 – Sume de amortizat

Conturile **de repo și titluri date cu împrumuturi (151)** sunt împrumuturi primite de la instituțiile de credit pe baza activelor financiare și sunt conturi de **pasiv**. Se **creditează** la obținerea împrumutului primit de la instituțiile de credit pe baza activelor financiare cedate (1111, 2511, 101) și se **debitează** la rambursarea acestora în corespondență cu un cont de decontare interbancară (1111, 121, 122). **Soldurile finale creditoare** indică valoarea împrumuturilor primite de la instituțiile de credit pe baza activelor financiare cedate și nerambursate.

Contul *1517 Datorii atașate și sume de amortizat* reflectă datoriile din dobânzi și comisioane aferente împrumuturilor primite de la instituțiile de credit pe baza activelor financiare cedate. **Soldul final creditor** al acestui cont evidențiază valoarea dobânzilor și comisioanelor calculate și neajunse la scadență.

Dobândă și comisioane

de plătit

Conturile de **reverse repo și titluri luate cu împrumut (152)** îmbracă forma creditelor acordate instituțiilor de credit pe baza activelor financiare primite de la acestea (*1521, 1522, 1523 și 1524*) și sunt conturi de **activ**. Se **debitează** prin creditul următoarelor conturi 1111, 121, 122 (cu valoarea creditelor acordate pe baza activelor financiare primite) și se **creditează** prin debitul următoarelor conturi 1111, 121, 122, (cu rambursări de credite acordate instituțiilor de credit pe baza valorilor primite și restituite acestora), 1811, 1821 (credite acordate instituțiilor de credit pe baza valorilor primite de la acestea, nerambursate la scadență sau devenite depreciate). **Soldul final debitor** al contului reprezintă credite acordate clienței pe baza activelor financiare primite de la acestea, neajunse la scadență.

Evidențierea distinctă a titlurilor de valoare, rambursabile (suport al acorduri de răscumpărare și al operațiunilor cu titluri) care reprezintă și garanții reale intrinseci (garanții aduse în caracteristicile operațiunii înseși) se realizează cu ajutorul contului 998 „Alte conturi în afara bilanțului”.

Dobândă și comisioane

de încasat

Contul 1527 *Creanțe atașate și sume de amortizat* indică creanțe din dobânzi și comisioane, calculate și neajunse la scadență, aferente creditelor acordate clienței pe baza valorilor primite de la acestea. Este un cont de **activ**, se **debitează** cu valoarea creanțelor din dobânzi și comisioane, calculate și neajunse la scadență, aferente creditelor acordate clienței pe baza valorilor primite de la acestea (7015 „Dobânzi de la operațiunile reverse repo și titlurile luate cu împrumut”) și se **creditează** cu valoarea dobânzilor și comisioanelor încasate aferente creditelor acordate clienței pe baza valorilor primite de la acestea (1111, 121, 122). **Soldul final debitor** al acestui cont indică creanțe din dobânzi și comisioane, calculate și neajunse la scadență, aferente creditelor acordate instituțiilor de credit pe baza valorilor primite de la acestea.

3.7. Contabilitatea creanțelor restante și creanțelor depreciate

Contabilitatea creanțelor din operațiuni de trezorerie și interbancare, inclusiv dobânzile și sumele de amortizat aferente, care înregistrează restante dar nu sunt depreciate, precum și cele care sunt depreciate se realizează cu ajutorul conturilor din grupa 18 „Creanțe restante și creanțe depreciate”:

Grupa 18 – CREANȚE RESTANTE ȘI CREANȚE DEPRECIATE

181 – Creanțe restante nedepreciate

- 1811 – Creanțe restante nedepreciate
- 1817 – Creanțe atașate și sume de amortizat
 - 18171 – Creanțe atașate
 - 18172 – Sume de amortizat

182 – Creanțe depreciate

- 1821 – Creanțe depreciate
- 1827 – Creanțe atașate și sume de amortizat
 - 18271 – Creanțe atașate
 - 18272 – Sume de amortizat

Conturile de **creanțe restante nedepreciate (1811)** îmbracă forma creanțelor nerambursate la scadență, indiferent de calitatea pe care o au, de principal, dobânzi, sume de amortizat, rezultate din operațiuni de trezorerie și interbancare și sunt conturi de **activ**. Se **debitează** prin creditul următoarelor conturi 1112, 1113, 1114, 1115, 1311, 1312, 1313, 1314, 1411, 1412, 1521, 1522, 1523, 1524 (cu valoarea creanțelor nerambursate la scadență) și se **creditează** prin debitul următoarelor conturi 1111, 121, 122, (cu încasări de creanțe restante). **Soldul final debitor** al contului reprezintă valoarea creanțelor restante care nu sunt depreciate rezultate din operațiuni de trezorerie și interbancare.

Potrivit principiului contaminării, se consideră creanță restantă nedepreciată, suma creanței formată din principal (credit), dobândă și sume de amortizat (comisioane incluse în calculul ratei finale), la momentul în care oricare dintre cele trei devine restantă.

Exemple:

- **Primirea creditului interbancar**

Se înregistrează acordarea unui credit interbancar de pe zi pe alta în sumă de 200

1411	=	1111	200
Credite de pe o zi pe alta acordate instituțiilor de credit		Cont curent la BNR	

- **Dobânda aferentă creditului interbancar**

Se înregistrează calculul dobânzii aferente creditului interbancar la termen în sumă de 50 u.m.:

14171	=	70142	50
Creanțe atașate		Dobânzi de la credite la termen	

- **Comisionul inclus în calcul ratei finale aferente creditului interbancar**

Se înregistrează calculul dobânzii aferente creditului interbancar la termen în sumă de 30 u.m.:

14172	=	70142	30
Sume de amortizat		Dobânzi de la credite la termen	

- **Nu se încasează la scadență rata**

La scadență se înregistrează nerambursarea ratei aferente creditului interbancar: principal 200 u.m., dobânda 50 u.m., comision 30 u.m.

1811	=	%	280
Creanțe restante nedepreciate		141	200
		Credite acordate instituțiilor de credit	
		14171	50
		Creanțe atașate	
		14172	30
		Sume de amortizat	

Contul 1817 Creanțe atașate și sume de amortizat indică creanțe din dobânzi și comisioane, calculate pentru creanțele nerambursate la scadență rezultate din operațiunile de trezorerie și interbancare. Este un cont de **activ, se debitează** cu valoarea creanțelor din dobânzi și comisioane calculate pentru creanțele nerambursate la scadență în contrapartidă cu un venit (701X „Dobânzi la ...”) și se **creditează** cu valoarea dobânzilor și comisioanelor încasate aferente creanțelor restante (1111, 121, 122). **Soldul final debitor** al acestui cont indică creanțe din dobânzi și comisioane calculate și neîncasate aferente creanțelor restante și nedepreciate rezultate din operațiuni de trezorerie și interbancare .

Exemple:

- **Dobânda aferentă creditului interbancar restant nedepreciat**

Se înregistrează calculul dobânzii aferente creditului interbancar la termen restant nedepreciat în sumă de 50 u.m.:

18171	=	70142	50
Creanțe atașate		Dobânzi de la credite la termen	

- **Comisionul inclus în calcul ratei finale aferente creditului interbancar restant nedepreciat**

Se înregistrează calculul dobânzii aferente creditului interbancar la termen restant nedepreciat în sumă de 30 u.m.:

18172	=	70142	30
Sume de amortizat		Dobânzi de la credite la termen	

Conturile de **creanțe restante depreciate (1821)** îmbracă forma creanțelor rezultate din operațiuni de trezorerie și interbancare pentru care există un indiciu de depreciere¹² și în cadrul cărora se pot regăsi creanțe care nu înregistrează încă restanțe sau nu se află în litigiu. Ele sunt conturi de **activ**. Se **debitează** cu valoarea creanțelor pentru care există un indiciu de depreciere și se **creditează** prin debitul următoarelor conturi 1111, 121, 122, (cu încasări de creanțe). **Soldul final debitor** al contului reprezintă creanțele depreciate din operațiuni de trezorerie și interbancare.

Pierderile din creanțele nerecuperate sunt înregistrate în contul 668 "Pierderi din creanțe neacoperite cu ajustări pentru depreciere", analitic distinct.

Exemple:

- **Primirea creditului interbancar**

Se înregistrează acordarea unui credit interbancar de pe zi pe alta în sumă de 200

1411	=	1111	200
Credite de pe o zi pe alta acordate instituțiilor de credit		Cont curent la BNR	

- **Dobânda aferentă creditului interbancar**

Se înregistrează calculul dobânzii aferente creditului interbancar la termen în sumă de 50 u.m.:

14171	=	70142	50
Creanțe atașate		Dobânzi de la credite la termen	

- **Comisionul inclus în calcul ratei finale aferente creditului interbancar**

Se înregistrează calculul dobânzii aferente creditului interbancar la termen în sumă de 30 u.m.:

¹² evenimente generatoare de pierderi, cum ar fi creșterea ratei șomajului în aria geografică a debitorilor, o scădere a prețurilor proprietăților imobiliare pentru ipotecă, o scădere cuantificabilă în viitoarele fluxuri de trezorerie estimate etc.

14172	=	70142	30
Sume de amortizat		Dobânzi de la credite la termen	

- **la scadență se înregistrează deprecierea creditului interbancar**

La scadență se înregistrează deprecierea ratei aferente creditului interbancar: principal 200 u.m., dobânda 50 u.m., comision 30 u.m.

1821	=	%	<u>280</u>
Creanțe nedepreciate		141	200
		Credite acordate instituțiilor de credit	
		14171	50
		Creanțe atașate	
		14172	30
		Sume de amortizat	

Contul 1817 *Creanțe atașate și sume de amortizat* indică creanțe din dobânzi și comisioane, calculate pentru creanțele pentru care există un indiciu de depreciere rezultate din operațiunile de trezorerie și interbancare. Este un cont de **activ, se debitează** cu valoarea creanțelor din dobânzi și comisioane calculate pentru creanțele pentru care există un indiciu de depreciere în contrapartidă cu un venit (7018 „Dobânzi din creanțe depreciate”) și se **creditează** cu valoarea dobânzilor și comisioanelor încasate aferente creanțelor pentru care există un indiciu de depreciere (1111, 121, 122). **Soldul final debitor** al acestui cont indică creanțe din dobânzi și comisioane calculate și neîncasate aferente creanțelor pentru care există un indiciu de depreciere rezultate din operațiuni de trezorerie și interbancare.

Exemple:

- **Dobânda aferentă creditului interbancar restant nedepreciat**

Se înregistrează calculul dobânzii aferente creditului interbancar la termen restant nedepreciat în sumă de 60 u.m.:

18271	=	7018	60
Creanțe atașate		Dobânzi de la credite la termen	

- **Comisionul inclus în calcul ratei finale aferente creditului interbancar restant nedepreciat**

Se înregistrează calculul dobânzii aferente creditului interbancar la termen restant nedepreciat în sumă de 40 u.m.:

18272	=	7018	40
Sume de amortizat		Dobânzi de la credite la termen	

- **Nu se încasează creditului interbancar depreciat**

La scadență se înregistrează deprecierea ratei aferente creditului interbancar: principal 200 u.m., dobânda 50 u.m., comision 30 u.m.

668	=	%	<u>380</u>
Pierderi din creanțe neacoperite cu ajustări pentru depreciere		1821	280
		Credite acordate instituțiilor de credit	
		18271	60
		Creanțe atașate	
		18272	40
		Sume de amortizat	

3.6. ÎNTREBĂRI:

12. Ce înregistrează contul 101 Casa?
13. Ce reprezintă articolul contabil 101 „Casa” = 2511 „Cont curent”
14. Ce reprezintă articolul contabil 341 „Decontări intrabancare” = 101 „Casa”?
15. Prezentați funcțiunea contabilă a contului 102 „Numerar în ATM-uri și ASV-uri”.
16. În urma unei operațiuni de alimentare a ATM-urilor, contul 102 „Numerar în ATM-uri și ASV-uri” se debitează sau se creditează?
17. Care sunt principalele operațiuni care se pot efectua cu cecurile de călătorie?
18. Ce sunt decontările interbancare?
19. Dați exemple de o operațiuni de decontare interbancară.
20. Care sunt conturile care se folosesc pentru a evidenția decontările interbancare directe?
21. Ce reprezintă soldul final al contului 122 „Cont de corespondent ale instituțiilor de credit (loro)”?
22. Care sunt formele împrumuturilor de refinanțare?
23. Prezentați funcțiunea contului 112 „Împrumuturi de refinanțare de la BNR”
24. Ce reprezintă soldul final al contului 11721 „Datorii atașate”?
25. Când se folosește contul de creanțe îndoielnice nedepreciate aferent clasei 1?
26. Prezentați funcțiunea conturilor de credite interbancare
27. Să se înregistreze în contabilitate următoarele operațiuni:
 - a) Alimentarea cu numerar a ATM-urilor;
 - b) Alimentarea cu numerar de la BNR;
 - c) Calculul dobânzii de plătit pentru un împrumut de refinanțare;
 - d) Calculul dobânzii de plătit pentru depozitele constituite de instituțiile de credit;
 - e) Rambursarea unui împrumut de refinanțare de la BNR;
 - f) Constituirea depozitelor de instituțiile de credit prin contul de corespondent loro;
 - g) Neîncasarea la scadență a dobânzii aferente depozitului constituit la instituțiile de credit;
 - h) Recuperare unei părți dintr-un credit interbancar restant nedepreciat;
 - i) Încasarea la scadență a creditului interbancar, a dobânzii și comisioanelor aferente;
 - j) Calculul comisionului inclus în rata finală a creditului interbancar la termen;
- 28. Formele de refinanțare oferite în prezent de Banca Națională a României instituțiilor de credit sunt:**
 - e) liniile de credit, creditul de licitație și creditele pe termen fix;
 - f) liniile de credit, creditele acordate de pe o zi pe alta instituțiilor de credit;
 - g) creditul de licitație, creditele acordate la termen instituțiilor de credit, împrumuturile lombard;
 - h) nicio variantă nu este corectă.
- 29. Ce înregistrează contul 101 Casa?**
 - a) reflectă numerarul aflat în ghișeele automate de bancă și în automatele de schimb valutar;
 - b) valoarea bancnotelor și monedelor românești și străine care au curs legal, aflate în casieriile instituției de credit;

- c) înregistrează cecuri de călătorie cumpărate și neremise la emitenți pentru încasare;
 d) nicio variantă nu este corectă.

30. Care sunt conturile care se folosesc pentru a evidenția decontările interbancare directe?

- a) 1111 „Cont curent la BNR”;
 b) 101 „Casa”;
 c) 122 „Cont de corespondent ale instituțiilor de credit (loro)”;
 d) nicio variantă nu este corectă.

31. Ce indică soldul final al contului 15272 „Sume de amortizat”

- a) creanțe din dobânzi, calculate și neajunse la scadență, aferente creditelor acordate instituțiilor de credit pe baza valorilor primite de la acestea;
 b) creanțe din comisioane, calculate și neajunse la scadență, aferente creditelor acordate instituțiilor de credit;
 c) creanțe comisioane, calculate și neajunse la scadență, aferente creditelor acordate instituțiilor de credit pe baza valorilor primite de la acestea;
 d) nicio variantă nu este corectă.

32. Cum se înregistrează calculul comisionului inclus în rata finală a creditului interbancar la termen?

a)	18272 „Sume de amortizat”	=	7018 „Dobânzi de la credite la termen”
b)	18271 „Creanțe atașate”	=	7018 „Dobânzi de la credite la termen”
c)	14172 „Sume de amortizat”	=	70142 „Dobânzi de la credite la termen”
- d) nicio variantă nu este corectă

33. Cum se înregistrează alimentarea cu numerar de la BNR?

a)	1111 „Cont curent la BNR”	=	102 „Numerar în ATM și ASV”
b)	101 „Casa”	=	1111 „Cont curent la BNR”
c)	102 „Sume de amortizat”	=	101 „Casa”
- d) nicio variantă nu este corectă

34. Alimentarea cu numerar a ATM-urilor se înregistrează:

a)	1111 „Cont curent la BNR”	=	102 „Numerar în ATM și ASV”
b)	101 „Casa”	=	1111 „Cont curent la BNR”
c)	102 „Sume de amortizat”	=	101 „Casa”
- d) nicio variantă nu este corectă

35. Cum se înregistrează calculul dobânzii pentru constituirea depozitului ale instituțiilor de credit?

a)	13171 „Creanțe atașate”	=	7013 „Dobânzi de la conturile de depozite la instituții de credit”
b)	6013 „Dobânzi la depozitele instituțiilor de credit”	=	132 „Depozite ale instituțiilor de credit”
c)	60142 „Dobânzi la împrumuturile la termen”	=	14271 „Datorii atașate”
- d) nicio variantă nu este corectă

CAPITOLUL 4 CONTABILITATEA OPERAȚIUNILOR CU CLIENTELA

Operațiunile cu clientela sunt operațiuni efectuate cu clienții, alții decât instituțiile de credit, cu excepția creanțelor comerciale sub forma operațiunilor de scontare, factoring care evidențiază și cele efectuate cu instituțiile de credit.

Contabilitatea operațiunilor cu clientela asigură, în principal, evidența: operațiunilor de creditare cu clientela nefinanciară; operațiunilor de creditare/primire de împrumuturi cu instituțiile financiare; operațiunilor de reprezentând acorduri de răscumpărare și titluri date sau luate cu împrumut, efectuate cu clientela; operațiunilor în contul curent al clienței și operațiunilor de constituire de depozite la vedere, la termen, colaterale și rambursabile după notificare, pentru clientelă.

4.1. Contabilitatea operațiunilor de creditare cu clientela nefinanciară

Operațiunea de creditare reprezintă actul prin care instituția de credit pune la dispoziție sau se obligă să pună la dispoziție clienților, fondurile solicitate sau își ia un angajament prin semnătură, de natura avalului, cauțiunii sau garanției în favoarea acestora. Sunt asimilate operațiunilor de creditare operațiunile de leasing financiar.

Se disting două forme de creditare:

- ✓ punerea la dispoziție a fondurilor, operațiuni care se înregistrează în conturile bilanțiere;
- ✓ angajamentul de a pune la dispoziție fonduri și angajamente prin semnătură, operațiuni care figurează în conturi în afara bilanțului.

Contabilitatea creditelor acordate clienței nefinanciară (altele decât cele cuprinse în cadrul Clasei 3 „Operațiuni cu titluri și operațiuni diverse” și Clasei 4 „Valori imobilizate”) evidențiază ansamblul creanțelor deținute asupra clienților, alții decât instituțiile de credit.

Contabilitatea creditelor acordate clienței nefinanciară se ține în funcție de destinația acestora, pe următoarele categorii:

- creanțe comerciale (operațiuni de scontare, factoring, forfetare și alte creanțe comerciale);
- credite de trezorerie;
- credite de consum și vânzări în rate;
- credite pentru finanțarea operațiunilor de comerț exterior;
- credite pentru finanțarea stocurilor și pentru echipamente;
- credite pentru investiții imobiliare și
- alte credite acordate clienței.

În conturile de **creanțe comerciale** se înregistrează creanțele clienților și ale instituțiilor de credit finanțate de către instituția de credit, sub forma operațiunilor de scontare, factoring, forfetare și alte creanțe comerciale, dacă respectivele active financiare sunt încadrate în categoria „Împrumuturi și creanțe”.

*Ne amintim că **IAS 39- Instrumente de financiare: recunoaștere și evaluare este cel care clasifică instrumentele financiare. Prin urmare creanțele comerciale clasificate de bănci în alte categorii de active financiare se înregistrează în conturile corespunzătoare din grupa 30 „Operațiuni cu titluri și alte instrumente financiare”***

Contabilitatea privind creanțele comerciale se ține cu ajutorul contului sintetic 201 „Creanțe comerciale”, cont de activ ce prezintă analitice pentru operațiuni de creditare, inclusiv pentru dobânzile de încasat la astfel de operațiuni.

Grupa 20 - CREDITE ACORDATE CLIENTELEI

201 - Creanțe comerciale

- 2011 - Creanțe comerciale
 - 20111 - Scont
 - 20112 - Factoring cu recurs
 - 20113 - Forfetare
 - 20114 - Factoring fără recurs
 - 20119 - Alte creanțe comerciale
- 2017 - Creanțe atașate și sume de amortizat
 - 20171 – Creanțe atașate
 - 20172 – Sume de amortizat

AVALIZAT de FIRMA 4 SRL pentru <i>Avalizat</i> Semnătura avalizatorului	Voi plăti în schimbul acestui BILET LA ORDIN BTRL3BT 0000000 stipulat LA ORDIN emis în 1 exemplare suma de 3 2 3 2, 3 2 moneda RON în moneda autentică și în lei și în dolari la data 30.09.2008 Valoarea reprezentată 0/V.F.1111/30.08.2008	VĂZUT la data de emitenț Semnătura emitentului la vedere Data emitenț 3 1 0 8 2 0 0 8 Locul emitenț CLUJ-NAPOCA Scadența 0 1 1 0 2 0 0 8 Local plății BUCUREȘTI Emitent
1) Girat de FIRMA 2 SRL către FIRMA 3 SRL la data 30.09.2008 Girant Semnătura girant	EMITENT Cod emitenț 1 1 1 1 1 1 1 IBAN emitenț RO 1 2 B T R L 0 1 2 0 1 2 0 1 2 0 1 X X Denumire emitenț F I R M A 1 S R L	
2) Girat de către la data Semnătura girant	IBAN posesor RO 1 1 B B B B 0 0 1 1 0 0 1 1 0 0 1 1 0 0 1 1 In această poartă nu se scrie	
3) Girat de către la data Semnătura girant		

Scontul comercial reprezintă operațiunea prin care în schimbul unui efect de comerț (cambie, bilet la ordin), instituția de credit pune la dispoziția posesorului creanței, valoarea efectului, mai puținagio (taxa de scont și comisioanele aferente), fără a aștepta scadența efectului respectiv, iar instituția de credit are drept de recurs asupra beneficiarului fondurilor.

În cazul scontării, contul 20111 „Scont” înregistrează pe debit valoarea actuală a efectelor comerciale, urmând să fie creditat la încasare. Câștigul băncii din scont se înregistrează în contul 70211 „Dobânzi de la operațiunile de scont, forfetare și alte creanțe comerciale”, iar câștigul din comision în contul de venituri 7029 „Comisioane”. Dacă se reține o garanție pentru încasare, folosim un depozit colateral, 25336 „Alte depozite colaterale”.

Exemple:

1. Înregistrarea scontării		
2011	=	2511
Scont		Cont curent
2. Reținerea scontului		
2511	=	20172
Cont curent		Sume de amortizat
3. Reținerea garanției		
2511	=	25336
Cont curent		Alte depozite colaterale
4. Încasarea efectului de comerț de la un client al instituției de credit		
2511	=	2011
Cont curent		Scont

Factoringul este operațiunea prin care clientul, denumit “aderent”, transferă proprietatea creanțelor (facturilor) sale comerciale instituției de credit, denumită “factor”, aceasta având obligația, conform contractului încheiat, de a asigura încasarea creanțelor aderentului. Instituția de credit, pe baza documentelor primite, plătește valoarea nominală a creanțelor, mai puțin agio, fie imediat, fie la scadența acestora sau la scadența contractuală stabilită cu aderenții.

Forfetarea reprezintă cumpărarea, fără recurs asupra oricărui deținător anterior, a unor creanțe scadente la termen, ca rezultat al livrării de bunuri sau prestărilor de servicii.

Contabilitatea **creditelor de trezorerie** asigură evidența creditelor acordate clienței, în general, pe termen scurt, destinate asigurării nevoilor de trezorerie ale clienței, persoane juridice și fizice, care completează sau înlocuiesc alte tipuri de finanțare mai speciale (utilizări din deschideri de credite permanente, credite pe bază de linii globale de exploatare, diferențe de rambursat legate de utilizarea cardurilor și alte credite de trezorerie).

Din punct de vedere contabil, evidența creditelor de trezorerie se ține cu ajutorul contului sintetic 202 Credite de trezorerie.

Grupa 20 - CREDITE ACORDATE CLIENTELEI

202 - Credite de trezorerie

2021 - Credite de trezorerie

20211 - Utilizări din deschideri de credite permanente

20212 - Credit global de exploatare

20213 - Diferențe de rambursat legate de utilizarea cardurilor

20219 - Alte credite de trezorerie

2027 - Creanțe atașate și sume de amortizat

20271 – Creanțe atașate

20272 – Sume de amortizat

Aceste conturi sunt de activ, debitându-se la acordarea creditului și creditându-se la rambursarea lui. Dobânda și comisioanele de încasat se urmărește cu ajutorul contului 2027 „Creanțe atașate și sume de amortizat”.

Exemple:

a) Contractarea creditelor de trezorerie

• **cu angajament:**

1. Se înregistrează aprobarea unui credit de trezorerie acordate unui agent economic în sumă de 300 u.m.:

903	=	999	300
Angajamente în favoarea clientelei		Contrapartida	

2. Se înregistrează acordarea creditelor de trezorerie în contul curent la agentului economic:

2021	=	2511	300
Credite de trezorerie concomitent		Cont curent	

999	=	903	300
Contrapartida		Angajamente în favoarea clientelei	

• **fără angajament**

3. Se înregistrează acordarea unui credit de trezorerie în sumă: de 300 unui client ce are cont deschis la o altă bancă

202	=	1111	300
Credite de trezorerie		Cont curent la BNR	

b) Dobânda și comisionul incluse în calculul ratei finale aferente creditelor de trezorerie

• **calculate și încasate la scadență**

1. Se înregistrează calculul dobânzii aferente creditelor de trezorerie:

20271	=	70213	60
Creanțe atașate		Dobânzi de la creditele de trezorerie	

La scadență se înregistrează încasarea dobânzii de la un client de are contul deschis la instituția de credit:

2511	=	20271	60
Cont curent		Creanțe atașate	

2. Se înregistrează calculul comisioanelor aferente creditelor de trezorerie:

20272	=	70213	20
Sume de amortizat		Dobânzi de la creditele de trezorerie	

La scadență se înregistrează încasarea comisioanelor de la un client de are contul deschis la instituția de credit:

2511	=	20272	20
Cont curent		Sume de amortizat	

• **încasate la scadență**

Se înregistrează încasarea dobânzii și comisioanelor aferente creditelor de trezorerie în sumă de 80 u.m.:

2511	=	70213	80
Cont curent		Dobânzi de la creditele de trezorerie	

c) Scadența creditelor de trezorerie

- **se încasează creditul**

1. Se înregistrează la scadență încasarea creditelor de trezorerie

1111	=	2021	300
Cont curent la BNR		Credite de trezorerie	

- **nu se încasează la scadență**

2. La scadență se înregistrează nerambursarea creditului de trezorerie:

2811	=	%	280
Creanțe restante nedepreciate		2021	200
		Credite de trezorerie	
		20271	60
		Creanțe atașate	
		20272	20
		Sume de amortizat	

Se înregistrează recuperarea unei părți din creditul restant (200 u.m.),

1111	=	2811	200
Cont curent la BNR		Creanțe restante nedepreciate	

pentru restul constituindu-se deprecieri și se reclusează creanța:

2821	=	2811	80
Creanțe depreciate		Creanțe restante nedepreciate	

Înregistrarea deprecierei

6621	=	291	80
Cheltuieli cu ajustări specifice pentru deprecieri identificate la nivel individual		Ajustări specifice pentru deprecieri identificate la nivel individual	

În urma sentinței judecătorești se recuperează diferența din credit:

1111	=	2821	80
Cont curent la BNR		Creanțe depreciate	

Anularea deprecierei

291	=	7621	80
Ajustări specifice pentru deprecieri identificate la nivel individual		Venituri din ajustări specifice pentru deprecieri identificate la nivel individual	

Procedura contabilă este valabilă și pentru următoarele tipuri de credite.

Creditele de consum reprezintă creditele acordate persoanelor fizice, în vederea satisfacerii nevoilor personale ale solicitantului și/sau ale familiei acestuia ori pentru achiziționarea de bunuri, altele decât cele care se circumscriu unei investiții imobiliare.

Vânzările în rate reprezintă creditele acordate

persoanelor juridice, destinate finanțării vânzării de bunuri în rate și care se rambursează prin vărsăminte periodice, cel mai adesea lunare sau trimestriale.

Creditele pentru finanțarea operațiunilor de comerț exterior reprezintă creditele acordate pentru importuri (credite acordate consecutiv cu deschiderea de credite documentare, avansuri în devize acordate importatorilor, alte credite acordate clienței pentru importuri), precum și a creditelor pentru export. Sunt credite pe termen scurt acordate persoanelor juridice pentru nevoi curente, generate de cumpărări de materii prime, materiale, etc.

Creditele pentru finanțarea stocurilor reprezintă creditele acordate clienței pentru finanțarea operațiunilor având un caracter ciclic (credite de campanie, de stocare de cereale, warante agricole, industriale, hoteliere, petroliere etc.). Sunt credite pe termen scurt, valoarea creditului se stabilește la nivelul valoric al stocurilor de aprovizionat corelat cu capacitatea de rambursare a clientului.

Creditele pentru echipament reprezintă creditelor acordate clienței, de regulă pe termen mediu sau lung, pentru finanțarea investițiilor productive efectuate de clienți (cumpărări de materiale, achiziții, construcții sau amenajări de imobilizări corporale de uz profesional, cu excepția investițiilor imobiliare, achiziții de imobilizări necorporale etc.). În această categorie de credite se cuprind și creditele acordate agricultorilor pentru investiții productive, inclusiv creditele cu dobândă subvenționată de stat.

Creditele pentru investiții imobiliare asigură evidența creditelor acordate clienței, destinate investițiilor imobiliare care au ca obiect: dobândirea sau menținerea drepturilor de proprietate asupra unui teren și/sau unei construcții, realizate sau care urmează să se realizeze; amenajarea, reabilitarea, modernizarea, consolidarea sau extinderea unei construcții; sau viabilizarea unui teren.

În categoria „Alte credite acordate clienței” se evidențiază, de regulă creditele care nu pot fi încadrate în categoriile de credite din cadrul grupei 20 „Credite acordate clienței”.

4.2. Contabilitatea creditelor și împrumuturilor privind instituțiile financiare

Contabilitatea creditelor și împrumuturilor privind instituțiile financiare asigură evidența acestor operațiuni efectuate cu instituții financiare, cum ar fi:

- ✓ instituțiile financiare nebancare (societățile de leasing, societățile de factoring, societăți de credit ipotecar, alte categorii de instituții financiare nebancare),
- ✓ societățile de plasament,
- ✓ societățile de investiții și de portofoliu,
- ✓ agenții de schimb și
- ✓ intermediarii de valori mobiliare.

Aceste operațiuni pot fi derulate prin contul curent al clientului (2511), prin casierie (101) sau prin banca centrală (1111).

Evidența operațiunilor este ținută cu ajutorul conturilor din grupa 23 „Credite și împrumuturi privind instituțiile financiare”. Există conturi diferite pentru credite (conturi de activ), pentru împrumuturi (conturi de pasiv) și pentru dobânzi de încasat sau de plătit:

Grupa 23 - CREDITE ȘI ÎMPRUMUTURI PRIVIND INSTITUȚIILE FINANCIARE

231 - Credite acordate instituțiilor financiare

2311 - Credite de pe o zi pe alta acordate instituțiilor financiare

2312 - Credite la termen acordate instituțiilor financiare

2317 - Creanțe atașate și sume de amortizat

23171 – Creanțe atașate

23172 – Sume de amortizat

232 - Împrumuturi primite de la instituțiile financiare

2321 - Împrumuturi de pe o zi pe alta de la instituțiile financiare

2322 - Împrumuturi la termen de la instituțiile financiare

2327 - Datorii atașate și sume de amortizat

23271 – Datorii atașate

23272 – Sume de amortizat

Creditele și împrumuturile *de pe o zi pe alta* sunt credite acordate sau împrumuturi primite, pe o perioadă de cel mult o zi lucrătoare.

Creditele și împrumuturile *la termen* sunt credite acordate sau împrumuturi primite, pentru care durata inițială este mai mare de o zi lucrătoare.

Conturile de **credite privind instituțiile financiare**: 2311 și 2312 sunt conturi de **activ**. Se **debitează** prin creditul următoarelor conturi 1111, 101, 2511 (cu valoarea creditelor acordate) și se **creditează** prin debitul următoarele conturi 1111, 101, 2511 (cu valoarea creditelor rambursate), 2811, 2821 (cu valoarea creditelor nerambursate la scadență sau devenite depreciate). **Soldul final debitor** al contului reprezintă credite de pe o zi pe alta, la termen, acordate instituțiilor financiare și neajunse la scadență.

Contul 2317 „*Creanțe atașate și sume de amortizat*” indică creanțe din dobânzi și comisioane, calculate și neajunse la scadență, aferente creditelor acordate instituțiilor financiare. Este un cont de **activ**, se **debitează** cu valoarea creanțelor din dobânzi, calculate și neajunse la scadență, aferente creditelor acordate instituțiilor de credit (7022 „Dobânzi de la creditele acordate instituții financiare”) și se **creditează** cu valoarea dobânzilor încasate aferente creditelor acordate instituțiilor financiare (1111, 101, 2511). **Soldul final debitor** al acestui cont indică creanțe din dobânzi, calculate și neajunse la scadență, aferente creditelor acordate instituțiilor financiare.

Dobândă și comisioane

de încasat

Exemple:

a) Contractarea creditului privind instituțiile financiare

- **cu angajament:**

1. Se înregistrează aprobarea unui credit la termen în favoarea instituțiilor financiare în sumă de 200 u.m.:

903	=	999	200
Angajamente în favoarea clientelei		Contrapartida	

2. Se înregistrează acordarea creditului în contul instituției financiare

2312	=	2511	200
Credite la termen acordate instituțiilor financiare concomitent		Cont curent	

999	=	903	200
Contrapartida		Angajamente în favoarea clientelei	

- **fără angajament**

3. Se înregistrează acordarea unui credit de pe zi pe alta în sumă de 200 u.m. instituțiilor financiare, ce au cont la o altă bancă:

2311	=	1111	200
Credite de pe o zi pe alta acordate instituțiilor financiare		Cont curent la BNR	

b) Dobânda și comisionul incluse în calculul ratei finale aferente creditului acordat instituțiilor financiare

- **calculate și încasate la scadență**

1. Se înregistrează calculul dobânzii aferente creditului la termen în sumă de 50 u.m. acordat instituțiilor financiare:

23171	=	70222	50
Creanțe atașate		Dobânzi de la credite la termen	

La scadență se înregistrează încasarea dobânzii:

2511	=	23171	50
Cont curent		Creanțe atașate	

2. Se înregistrează calculul comisionului inclus în rata finală aferentă creditului la termen în sumă de 30 u.m. acordat instituțiilor financiare:

23172	=	70222	30
Sume de amortizat		Dobânzi de la credite la termen	

La scadență se înregistrează încasarea comisionului

2511	=	23172	30
Cont curent		Sume de amortizat	

c) Scadența creditului acordat instituțiilor financiare

- **se încasează creditul**

1. se înregistrează la scadență încasarea creditului la termen, în contul instituției financiare

2511	=	2312	200
Cont curent		Credite la termen instituțiilor financiare	

- **nu se încasează la scadență**
2. La scadență se înregistrează nerambursarea de către instituțiile financiare a creditului acordat de pe o zi pe alta instituțiilor de credit: principal 200, dobândă 50 u.m., comision 30 u.m. calculate

2811	=	%	280
Creanțe restante nedepreciate		2311	200
		Credite de pe o zi pe alta acordate instituțiilor financiare	
		23172	50
		Creanțe atașate	
		23172	30
		Sume de amortizat	
Se înregistrează deprecierea creditului restant (280 u.m.),			
2821	=	2811	280
Creanțe depreciate		Creanțe restante nedepreciate	
Ajustarea aferentă creditului acordat instituției financiare:			
6621	=	291	280
Cheltuieli cu ajustări specifice pt deprecieri ...		Ajustări specifice pentru deprecieri identificate la nivel individual	
Realizarea riscului: nerecuperarea creditului			
668	=	2821	280
Pierderi din creanțe neacoperite cu ajustări pt. depreciere		Creanțe depreciate	
Acoperirea riscului:			
291	=	7621	280
Ajustări specifice pt. deprecieri		Venituri din ajustări specifice pentru deprecieri identificate la nivel individual	

Conturile de **împrumuturi privind instituțiile financiare 2321 și 2322** sunt conturi de **pasiv**. Se **creditează** la obținerea împrumutului (1111, 101, 2511) și se **debitează** la rambursarea în corespondență cu un cont de trezorerie (1111, 101, 2511). **Soldurile finale creditoare** indică

valoarea împrumuturilor primite de la instituțiile financiare și nerambursate.

Contul 2327 *Datorii atașate și sume de amortizat* reflectă datoriile din dobânzi și comisioane aferente împrumuturilor primite de la instituțiile financiare. **Soldul final creditor** al acestui cont evidențiază valoarea dobânzilor și comisioanelor calculate și neajunse la scadență aferente împrumuturilor primite de la instituțiile financiare.

Dobândă și comisioane

de plătit

Exemple:

a) Contractarea împrumutului de la instituțiile financiare

- **cu angajament**

1. Se înregistrează valoarea împrumutului de primit în sumă de 100 de la

instituțiile financiare:			
999	=	904	100
Contrapartida		Angajamente primite de la clientelă	

2. Se înregistrează primirea împrumutului de la instituțiile financiare, ce au cont la banca creditoare:

2511	=	2322	100
Cont curent		Împrumuturi la termen de la instituțiile financiare	

concomitent			
904	=	999	100
Angajamente primite de la clientelă		Contrapartida	

- **fără angajament**

3. Se înregistrează primirea împrumutului în sumă de 100 de la instituții financiare:

1111	=	2321	100
Cont curent la BNR		Împrumuturi de pe o zi pe alta de la instituțiile financiare	

b) Dobânda aferentă împrumutului de la instituțiile financiare

- **calculată și plătită la scadență**

1. Se înregistrează calculul dobânzii în sumă de 30 u.m. și a comisioanelor în sumă de 20 u.m. aferente împrumutului la termen primit de la instituțiile financiare:

60222	=	23271	30
Dobânzi la împrumuturile la termen		Datorii atașate	

60222	=	2372	20
Dobânzi la împrumuturile la termen		Sume de amortizat	

La scadență se înregistrează plata dobânzii și a comisioanelor:

23271	=	2511	30
Datorii atașate		Cont curent	

23272	=	2511	20
Sume de amortizat		Cont curent	

- **plătită la scadență**

2. Se înregistrează plata la scadență a dobânzii și comisionului, aferente împrumutului primit de pe o zi pe alta de la instituțiile financiare, în sumă de 50 u.m.

60221	=	1111	50
Dobânzi la împrumuturile de pe o zi pe alta		Cont curent la BNR	

c) Scadența împrumutului de la instituțiile financiare

1. Se înregistrează la scadență rambursarea împrumutului

2322	=	2511	100
Împrumuturi la termen de la		Cont curent	

4.3. Contabilitatea acordurilor de răscumpărare și titluri date sau luate cu împrumut

Acordurile de răscumpărare îmbracă forma operațiunilor repo și reverse repo și reprezintă operațiuni desfășurate între instituțiile de credit și clientelă prin care cedentul (instituțiile de credit) transferă către cesionar (clientelă) active financiare cu angajamentul de a le răscumpăra aceleași active (sau active identice) la un preț fix și la o dată viitoare specificată.

Cedentul (instituția de credit care primește împrumutul), menține în activ elementele cedate și contabilizează în pasiv prețul cesiunii în contul “Operațiuni repo”, reprezentând datorii față de cesionar.

Operațiunile cu titluri date sau luate cu împrumut reprezintă operațiuni desfășurate între instituții de credit și clientelă, respectiv operațiuni de credit sau împrumut, garantate prin transferul temporar de proprietate asupra elementelor de activ cedate care nu fac obiectul unei livrări efective de titluri (efecte publice, valori mobiliare, titluri de creanțe negociabile) sau de efecte de comerț și alte active financiare, indiferent că sunt sau nu livrate.

Contabilitatea operațiunilor cu clientela reprezentând operațiuni repo și titluri luate cu împrumut se realizează cu ajutorul conturilor din grupa 24 „Acorduri de răscumpărare și titluri date sau luate cu împrumut:

Grupa 24 – ACORDURI DE RĂSCUMPĂRARE ȘI TITLURI DATE SAU LUATE CU ÎMPRUMUT

241 – Operațiuni repo și titluri date cu împrumut

- 2411 – Operațiuni repo de pe o zi pe alta
- 2412 – Operațiuni repo la termen
- 2413 – Titluri date cu împrumut de pe o zi pe alta
- 2414 – Titluri date cu împrumut la termen
- 2417 - Datorii atașate și sume de amortizat
 - 24171 – Datorii atașate
 - 24172 – Sume de amortizat

243 – Operațiuni reverse repo și titluri luate cu împrumut

- 2431 – Operațiuni reverse repo de pe o zi pe alta
- 2432 – Operațiuni reverse repo la termen
- 2433 – Titluri luate cu împrumut de pe o zi pe alta
- 2434 – Titluri luate cu împrumut la termen
- 2437 - Creanțe atașate și sume de amortizat
 - 24371 – Creanțe atașate
 - 24372 – Sume de amortizat

Conturile **de repo și titluri date cu împrumuturi** sunt împrumuturi primite de la clientelă pe baza activelor financiare și sunt conturi de **pasiv**. Se **creditează** la obținerea împrumutului primite de la clientelă pe baza activelor financiare cedate (1111, 2511, 101) și se **debitează** la rambursarea în corespondență cu un cont de trezorerie (1111, 2511, 101). **Soldurile finale creditoare** indică valoarea împrumuturilor primite de la clientelă pe baza activelor financiare cedate și nerambursate.

Contul *2417 Datorii atașate și sume de amortizat* reflectă datoriile din dobânzi și comisioane aferente împrumuturilor primite de la clientelă pe baza activelor financiare cedate. **Soldul final creditor** al acestui cont evidențiază valoarea dobânzilor și comisioanelor calculate și neajunse la scadență.

Dobândă și comisioane

de plătit

Conturile de **reverse repo și titluri luate cu împrumut** îmbracă forma creditelor acordate clienței pe baza activelor financiare primite de la acestea (*2431, 2432, 2433 și 2434*) și sunt conturi de **activ**. Se **debitează** prin creditul următoarelor conturi 1111, 2511, 101 (cu valoarea creditelor acordate pe baza activelor financiare primite) și se **creditează** prin debitul următoarele conturi 1111, 2511, 101, (cu rambursări de credite acordate clienței pe baza valorilor primite și restituite acestora), 2811, 2821 (credite acordate clienței pe baza valorilor primite de la acestea, nerambursate la scadență sau devenite depreciate). **Soldul final debitor** al contului reprezintă credite acordate clienței pe baza activelor financiare primite de la acestea, neajunse la scadență.

Dobândă și comisioane

de încasat

Contul *2437 Creanțe atașate și sume de amortizat* indică creanțe din dobânzi și comisioane, calculate și neajunse la scadență, aferente creditelor acordate clienței pe baza valorilor primite de la acestea. Este un cont de **activ**, se **debitează** cu valoarea creanțelor din dobânzi și comisioane, calculate și neajunse la scadență, aferente creditelor acordate clienței pe baza valorilor primite de la acestea (*7023 „Dobânzi de la operațiunile reverse repo și titlurile luate cu împrumut”*) și se **creditează** cu valoarea dobânzilor și comisioanelor încasate aferente creditelor acordate clienței pe baza valorilor primite de la acestea (1111, 101, 2511). **Soldul final debitor** al acestui cont indică creanțe din dobânzi și comisioane, calculate și neajunse la scadență, aferente creditelor acordate clienței pe baza valorilor primite de la acestea.

Evidențierea distinctă a titlurilor de valoare, rambursabile (suport al acorduri de răscumpărare și al operațiunilor cu titluri) care reprezintă și garanții reale intrinseci (garanții aduse în caracteristicile operațiunii înseși) se realizează cu ajutorul contului 998 „Alte conturi în afara bilanțului”.

4.4. Contabilitatea conturilor curente

Conturile curente ale clientelei deschise la instituțiile de credit evidențiază disponibilitățile clientelei și operațiunile de încasări și de plăți dispuse de aceasta. Disponibilitățile din conturile curente ale clientelei pot fi retrase de titularii de conturi în orice moment, fără preaviz.

Conturile curente ale clientelei permit efectuarea de depuneri pentru a putea utiliza serviciile

instituției de credit. **Soldurile creditoare** ale conturilor curente reprezintă disponibilitățile clientelei.

Nume Cnt: SC EDITIE SPECIA		Nume cnt/cont:					
Cod IBAN : RO25BRDE030SV35485840300		Stare: A Ghiseu/cont:					
Nr.Cont.: 35485840300	Sold Cont:	593.00 RON					
Tip Cont.: CO - Crt.R	Sold Disp.:	575.89 RON					
AdmCont : ccp03003	Lim.LC/ODA:	0.00					

DATA-INTRG	DATA-OP	COD	SUMA DEBIT	SUMA CREDIT	TIP	SOLD FINAL	REF. NR. CEC

11/06/15	11/06/15	Inc	0.00	640.00	X AA	642.55	/ROC/TRANSFER CI
11/06/15	11/06/15	COM	7.00	0.00	X AA	635.55	1U-Comision
11/06/15	11/06/15	RET	630.00	0.00	C GGA	5.55	alte plati
11/06/15	11/06/15	COM	5.00	0.00	X GGA	0.55	20-Comision
12/06/15	12/06/15	com	0.55	0.00	X AA	0.00	Comision gestiur
25/06/15	25/06/15	Inc	0.00	250.00	X AA	250.00	/ROC/TRANSFER CI
25/06/15	25/06/15	COM	3.00	0.00	X AA	247.00	1U-Comision
25/06/15	25/06/15	RET	224.00	0.00	C GGA	23.00	diverse plati
25/06/15	25/06/15	COM	5.00	0.00	X GGA	18.00	20-Comision
25/06/15	25/06/15	com	17.32	0.00	X AA	0.68	Comision gestiur
12/07/15	12/07/15	com	0.68	0.00	X AA	0.00	Comision gestiur
14/07/15	14/07/15	Inc	0.00	600.00	X AA	600.00	/ROC/TRANSFER CI
14/07/15	14/07/15	COM	7.00	0.00	X AA	593.00	1U-Comision

Conturile curente pot avea și **solduri debitoare**¹³:

- ✓ în condiții accidentale, neautorizate (overdraft);
- ✓ în situația evidențierii în acest cont a sumelor utilizate provenite din credite acordate în baza unui contract prin care instituția de credit se angajează ca pe o anumită durată de timp să împrumute clientelei fonduri utilizabile în mod fracționat, în funcție de nevoile acesteia;
- ✓ în situația evidențierii în acest cont a creditelor acordate clientelei, în limita unui nivel global de credit, care acoperă ansamblul nevoilor de exploatare ale acesteia și este stabilit potrivit bugetului previzional de trezorerie;
- ✓ în situația evidențierii în acest cont a facilităților de trezorerie acordate titularilor cardurilor, conform contractelor, prin admiterea acoperirii ulterioare a sumelor plătite.

Contabilitate a reținut contul sintetic, de gradul II 2511 „*Conturi curente*” pentru evidenția operațiunile care ocazionatează modificarea disponibilităților din conturile clientelei:

Grupa 25 - CONTURILE CLIENTELEI

251 - Conturi curente

2511 - Conturi curente

2517 - Creanțe atașate, datorii atașate și sume de amortizat

25171 - Creanțe atașate și sume de amortizat

25172 - Datorii atașate și sume de amortizat

¹³ Sumele înregistrate în soldurile debitoare ale conturilor curente trebuie evidențiate în analitice distincte corespunzător situațiilor de mai sus sau prin intermediul unor criterii care să permită obținerea de informații pentru fiecare categorie de credit, evidențiată cu ajutorul contului 2511 „Conturi curente”.

Contul 2511 „Conturi curente” este un **cont bifuncțional**, se **creditează** cu intrările de disponibilități și se **debitează** cu ieșirile de disponibilități.

Soldul final creditor al acestui cont indică disponibilitățile bănești ale clienței în contul curent, în timp de **soldul final debitor** va reflecta descoperiri de cont neautorizate.

Creanțele din dobânzi și comisioane, calculate și neajunse la scadență, aferente soldului debitor al contului

curent se vor evidenția în contabilitatea cu ajutorul contului de activ 25171 „Creanțe atașate”. Pentru instituția de credit aceste dobânzi sunt venituri curente ale perioade (7024 „Dobânzi de la conturile curente debitoare”).

Contul 25172 „Datorii atașate și sume de amortizat” este un cont de pasiv și evidențiază datoriile din dobânzi și comisioane, calculate și neajunse la scadență, aferente soldului creditor al contului curent, precum și cele aferente depozitelor la termen constituite de clientelă și desființate înainte de scadență, pentru care se acordă dobânda la vedere. Aceste dobânzi sunt pentru bancă niște cheltuieli curente la perioadei (6024 „Dobânzi la conturile curente”).

Dobândă și comisioane

de plătit

Contul 2511 „Conturi curente” mai este utilizat pentru a evidenția și operațiunile cu carduri, în cadrul căruia sunt deschise analitice speciale, pentru aceste operațiuni.

Cardul emis de o instituție de credit este un instrument de plată electronică, respectiv un suport de informație standardizat, securizat și individualizat, care permite deținătorului său să folosească disponibilitățile bănești proprii dintr-un cont deschis pe numele său la emitentul cardului și/sau să utilizeze o linie de credit, în limita unui plafon stabilit în prealabil, deschisă de emitent în favoarea deținătorului cardului, în vederea efectuării uneia sau mai multora dintre următoarele operațiuni:

- ✓ retragerea sau depunerea de numerar de la terminale precum distribuitorii de numerar și/sau ATM, de la ghișeele emitentului/instituției acceptante sau de la sediul unei instituții, obligată prin contract să accepte instrumentul de plată electronică, respectiv încărcarea și descărcarea unităților valorice în cazul monedei electronice;

- ✓ plata bunurilor achiziționate și/sau serviciilor prestate de comercianții acceptanți și/sau emitenți (de exemplu, plata serviciilor prestate de companii în domeniul telefoniei mobile, fixe, transmisii de date, servicii de televiziune și internet sau de către alți furnizori de utilități), precum și plata obligațiilor către autoritățile administrației publice, reprezentând impozite, taxe, amenzi, penalități etc., prin intermediul terminalelor POS¹⁴, ATM sau prin alte medii electronice;
- ✓ transferurile de fonduri.

În raport de funcțiile acestora, se pot identifica cel puțin următoarele tipuri de carduri:

Cardul de debit este cardul prin intermediul căruia utilizatorul dispune doar de disponibilitățile bănești proprii existente într-un cont deschis la emitent pentru efectuarea operațiunilor amintite mai sus.

Cardul de debit cu facilitate de descoperit de cont este cardul prin intermediul căruia utilizatorul poate dispune, pentru efectuarea operațiunilor amintite mai sus, pe lângă disponibilitățile bănești proprii existente într-un cont deschis la emitent, și de o anumită sumă, respectiv o facilitate de descoperit de cont, în limita unui plafon predeterminat, acordată, de regulă, în situația în care drepturile bănești ale deținătorului sunt virate regulat în contul de card.

Cardul de numerar este card-ul utilizabil doar la ATM sau la distribuitoare de numerar pentru retragere de numerar.

Cardul de credit este card-ul prin intermediul căruia utilizatorul dispune de disponibilitățile bănești ale emitentului, oferite sub forma unei linii de credit, care îi permit utilizatorului efectuarea operațiunilor amintite, în limita unui plafon stabilit în prealabil;

În raport de prezența fizică a cardului, tranzacțiile prin card pot fi clasificate astfel:

- ✓ tranzacții unde cardul este prezent - locații comerciale tradiționale, ATM și ghișee de bancă - reprezintă acele tranzacții unde banda magnetică a cardului sau cipul cardului este citit/citit electronic sau unde se obține amprenta elementelor confecționate în relief a cardului pe chitanță cu ajutorul imprimantului mecanic;
- ✓ tranzacții unde cardul nu este prezent reprezintă tranzacțiile ordonate prin telefon, poștă, internet, unde nu există dovada participării fizice a cardului, însă deținătorul trebuie să furnizeze parole sau coduri, de exemplu, Card Verification Value (CVV2), parola e-commerce etc.

¹⁴ Este un aparat de la care se pot desfășura acte de comerț, cu acces la sistemul de transfer al unei bănci, cu ajutorul cardurilor.

Exemple:

a) alimentarea periodică a contului de card

1. Se evidențiază depunerea la casieria instituției de credit a unei sume de către clientelă în vederea alimentării contului de card.

101	=	2511.card
Casa		Conturi curente

2. Se evidențiază alimentarea contului de card pe baza disponibilităților din contul curent.

2511	=	2511.card
Conturi curente		Conturi curente

b) Retrageri de numerar din ATM-ul sucursalei băncii X

1. De către un client ce are card la sucursala băncii X

2511.card	=	102
Conturi curente		Numerar în ATM-uri și ASV-uri

2. De către un client ce are card la sucursala băncii Y

1611	=	102
Valori de recuperat		Numerar în ATM-uri și ASV-uri

c) Credite acordate prin emiterea de card de tip overdraft, limitat prin plafonul de creditare

1. Înregistrarea angajamentului de acordare a creditului de către centrală

903	=	999
Angajamente în favoarea clientelei		Contrapartida

2. Diminuarea angajamentului de acordare a creditului cu valoarea soldului debitor al contului 2511.card

999	=	903
Contrapartida		Angajamente în favoarea clientelei

20213	=	2511.card
Diferențe de rambursat legate de utilizarea cardurilor		Conturi curente

4.5. Contabilitatea depozitelor clientelei

Depozitele bancare se materializează prin sume depuse în conturi bancare de titulari sau transferate de terți în favoarea titularilor de cont.

În procesul economisirii și al derulării operațiunilor de încasări și plăți întâlnim următoarele tipuri de conturi bancare:

Depozitele la vedere reprezintă un cont slab remunerat sau chiar neremunerat, destinat să primească sume de la titular în vederea unei utilizări pe termen scurt. Soldul contului este creditor și poate fi retras în orice moment, fără preaviz. În practică se întâlnește și cazul în care instituția de credit cere, mai ales pentru sume importante, un preaviz pe termen foarte scurt, de obicei o zi lucrătoare. În lipsa unei scadențe definite (observație valabilă și pentru conturile curente), durata constituirii contului la vedere depinde de nevoile și bunul plac al titularului.

Depozitele la termen reprezintă o sumă depusă de titular și blocată la dispoziția instituției de credit până la o scadență stabilită prin contract, în momentul constituirii depozitului. Spre deosebire de depozitul la vedere, depozitul la termen este remunerat la un nivel mai ridicat, care să compenseze

imobilizarea fondurilor depuse. Nivelul dobânzii se stabilește între deponent și bancher în funcție de puterea de negociere a fiecăruia și ținând cont de mărimea sumei depuse și de scadență. De regulă, nivelul ratei dobânzii este apropiat de cel al ratei dobânzii pe piața monetară, pentru o perioadă asemănătoare.

Sunt incluse, de asemenea, depozite de economii cu dobândă reglementată pentru care criteriul legat de scadență nu este important.

Depozitele colaterale reprezintă sume depuse într-un cont în vederea garantării unor obligații contractuale ale clientului, ca de exemplu: deschidere de acreditive; emitere de scrisori de garanție; ordine de plată cu scadență; cecuri certificate și garanții gestionari.

Certificatele de depozit¹⁵ reprezintă sume depuse într-un cont, în funcție de instituția de credit, primindu-se: certificat de economii; carnet de economii și certificat de depozit.

Depozitele clienței sunt evidențiate în contabilitate cu ajutorul următoarelor conturi:

Grupa 25 - CONTURILE CLIENTELEI

253 - Conturi de depozite

- 2531 - Depozite la vedere
- 2532 - Depozite la termen
- 2533 - Depozite colaterale
 - 25331 - Depozite pentru deschiderea de acreditive
 - 25332 - Depozite pentru emiterea de scrisori de garanție
 - 25333 - Depozite pentru cecuri certificate
 - 25335 - Depozite pentru garanții gestionari
 - 25336 - Alte depozite colaterale
- 2534 - Depozite rambursabile după notificare
- 2537 - Datorii atașate și sume de amortizat
 - 25371 - Datorii atașate
 - 25372 - Sume de amortizat

254 - Certificate de depozit, carnete și librete de economii

- 2541 - Certificate de depozit
- 2542 - Carnete și librete de economii
- 2547 - Datorii atașate și sume de amortizat
 - 25471 - Datorii atașate
 - 25472 - Sume de amortizat

¹⁵ Certificatele de depozit, carnetele și libretele de economii reprezintă instrumente la vedere sau la termen emise de instituția de credit pentru atragerea disponibilităților de la clientelă. Dobânda aferentă acestor instrumente se plătește în avans, periodic sau la scadență.

Contul 253 „Conturi de depozite” și contul 254 „Certificate de depozit, carnete și librete de economii” sunt conturi de **pasiv**. El este **creditat** la constituirea depozitului (1111, 121, 122, 2511, 101) și este **debitat** la lichidarea depozitului creat de clientelă (1111, 121, 122, 2511, 101). **Soldul final creditor** al acestui cont indică depozite (la vedere, la termen și colaterale), constituite de clientelă, nelichidate.

Contul 2537 și 2547 „Datorii atașate și sume de amortizat” evidențiază dobânzile și comisioanele de plătit, calculate și neajunse la scadență, aferente depozitelor și certificatelor de depozit, carnete și librete de economii constituite de clientelă.

Dobândă și comisioane

de plătit

Exemple:

3. constituirea depozitelor de clientelă

3. Se evidențiază depunerea la casieria instituției de credit a unei sume de către clientelă în vederea deschiderii unui depozit la termen.

101	=	253
Casa		Conturi de depozit

4. dobânda de plătit pentru depozitele clientelei

1. Se evidențiază calculul dobânzii de plătit pentru depozitul constituit la termen de clientelă

60252	=	25371
Dobânzi la depozitele la termen		Datorii atașate

- Se ridică dobânda de la casierie de către clientelă:

25371	=	101
Datorii atașate		Casa

2. Se evidențiază capitalizarea dobânzii (atașarea la depozit)

60252	=	2532
Dobânzi la depozitele la termen		Depozite la termen

5. Scadența depozitului constituit de clientelă

6. Se înregistrează lichidarea depozitului constituit de clientelă

2532	=	101
Depozite la termen		Casa

7. Se evidențiază majorarea depozitului

101	=	2537
Casa		Depozite la termen

4.6. Întrebări

1. Definiți operațiunea de creditare
2. Cum se ține contabilitatea creditelor acordate clienților?
3. Ce sunt creanțele comerciale în contabilitatea instituțiilor de credit?
4. Prezentați funcțiunea contului 231 „Credite acordate clienților” și 232 „Împrumuturi primite de la instituțiile financiare”
5. Ce reprezintă operațiunile de răscumpărare cu clientela?
6. În ce condiții un cont curent poate avea sold debitor?
7. Dați exemplu de cinci operațiuni în urma cărora contul 2511 Conturi curente se debitează/creditează
8. Ce evidențiază contul 20271 „Creanțe atașate”?
9. Ce evidențiază contul 2327 „Datorii atașate și sume de amortizat”?
10. Să se înregistreze în contabilitate următoarele operațiuni:
 - a) Se acordă un credit comercial în sumă de 100 u.m.
 - b) Se calculează dobânda aferentă unui credit de consum pentru nevoi personale în sumă de 50 u.m.
 - c) Se încasează creditul de consum pentru nevoi personale în sumă de 200 u.m..
 - d) Se calculează comisioanele aferentei rate finale unui credit pentru export în sumă de 10 u.m.
 - e) Să se înregistreze încasarea dobânzii aferentă unui credit pentru export care nu a fost calculată, în sumă de 20 u.m.
 - f) Se înregistrează constituirea unui cont de depozit la termen în sumă de 200 u.m. de către clientelă.
 - g) Se înregistrează neîncasarea unui credit de trezorerie în sumă de 100 u.m.
 - h) Se înregistrează deprecierea unui credit de consum pentru nevoi personale.
11. **Creditelor acordate clienților, de regulă pe termen mediu sau lung, pentru finanțarea investițiilor productive efectuate de clienți (cumpărări de materiale, achiziții, construcții sau amenajări de imobilizări corporale de uz profesional, cu excepția investițiilor imobiliare, achiziții de imobilizări necorporale etc.) se înregistrează în contul?**
 - a) 20312 „Credite de consum pentru achiziționarea de bunuri”;
 - b) 2051 „Credite pentru finanțarea stocurilor”;
 - c) 20611 „Credite ipotecare”
 - d) nicio variantă nu este corectă.
12. **Contabilitatea creditelor și împrumuturilor privind instituțiile financiare asigură evidența acestor operațiuni efectuate cu: ?**
 - a) BNR;
 - b) Ale instituției de credit;
 - c) Agențiile de schimb;
 - d) nicio variantă nu este corectă.

13. Ce indică soldul final al contului 2327 Datorii atașate și sume de amortizat ?

- a) reflectă datoriile din dobânzi și comisioane aferente împrumuturilor primite de la instituțiile financiare;
- b) reflectă datoriile din dobânzi și comisioane aferente împrumuturilor primite de la instituțiile de credit;
- c) reflectă datoriile din dobânzi și comisioane aferente împrumuturilor primite de la BNR;
- d) nicio variantă nu este corectă.

14. Cum se înregistrează calculul dobânzii pentru împrumutul acordat la termen de instituțiile financiare?

- a)

23171 „Creanțe atașate”	=	70222”Dobânzi de la credite la termen”
-------------------------	---	--
- b)

60222 „Dobânzi la împrumuturile la termen”	=	23271 „Datorii atașate”
--	---	-------------------------
- c)

60142 „Dobânzi la împrumuturile la termen”	=	14271 „Datorii atașate”
--	---	-------------------------
- d)

14171 „Creanțe atașate”	=	70142”Dobânzi de la credite la termen”
-------------------------	---	--
- e) nicio variantă nu este corectă

15. Cum se înregistrează alimentarea cu numerar a contului curent de card?

- a)

2511 „Conturi curente”	=	102”Numerar în ATM si ASV”
------------------------	---	----------------------------
- b)

101 „Casa”	=	2511 „Conturi curente”
------------	---	------------------------
- c)

2511 „Conturi curente”	=	101 „Casa”
------------------------	---	------------
- d) nicio variantă nu este corectă

16. Rambursarea unui împrumut la termen garantat cu numerar de la instituțiile financiare se înregistrează:

- a)

2412 „Operațiuni repo la termen”	=	2511”Conturi curente”
----------------------------------	---	-----------------------
- b)

2414 „Titluri date cu împrumut la termen”	=	2511 „Conturi curente”
---	---	------------------------
- c)

2322 „Împrumuturi la termen de la instituțiile financiare”	=	2511 „Conturi curente”
--	---	------------------------
- d)

1514 „Titluri date cu împrumut la termen”	=	2511 „Conturi curente”
---	---	------------------------
- e)

1512 „Operațiuni repo la termen”	=	2511”Conturi curente”
----------------------------------	---	-----------------------
- f) nicio variantă nu este corectă

17. Cum se înregistrează lichidarea în numerar a depozitului colateral deschis de o persoană fizică?

- a)

101”Casa”	=	2533”Depozite colaterale”
-----------	---	---------------------------
- b)

2533”Depozite colaterale”	=	25371 „Datorii atașate”
---------------------------	---	-------------------------
- c)

2511 „Conturi curente”	=	2533”Depozite colaterale”
------------------------	---	---------------------------
- d)

2533 „Depozite colaterale”	=	2511 „Conturi curente”
----------------------------	---	------------------------
- e)

25371”Datorii atașate”	=	2511”Conturi curente”
------------------------	---	-----------------------
- f) nicio variantă nu este corectă

CAPITOLUL 5 CONTABILITATEA TITLURILOR ȘI OPERAȚIUNILOR DIVERSE

Contabilitate titlurilor și operațiunilor diverse cuprinde operațiunile cu titluri, cu instrumente financiare derivate, cele privind debitorii și creditorii, stocurile, decontările intrabancare și între organizațiile cooperatiste de credit din cadrul aceleiași rețele, precum și conturi de regularizare.

5.1. Contabilitatea operațiunilor cu titluri

Prin noțiunea de **titluri** instituțiile de credit definesc activele financiare de natura instrumentelor de datorie sau a instrumentelor de capitaluri proprii, reprezentate printr-un titlu, efect public sau obligațiune negociabile pe o piață reglementată sau orice titlu, efect public sau obligațiune care a făcut obiectul unei tranzacții oneroase între două părți aflate în cunoștință de cauză în condiții normale comerciale (așa-numitele tranzacții “over-the-counter”), deținute de o instituție de credit.

Titlurile de stat sunt instrumente financiare care atestă datoria publică sub formă de bonuri, certificate de trezorerie, inclusiv certificatele de trezorerie pentru populație nerăscumpărate la scadență și transformate în certificate de depozit sau alte instrumente financiare constituind împrumuturi ale statului în monedă națională sau în valută, pe termen scurt, mediu și lung. Acestea pot fi emise în formă materializată sau dematerializată, nominative sau la purtător, și pot fi negociabile sau nenegociabile.

Titlurile pieței interbancare se emit numai de către instituțiile de credit și sunt negociabile pe piața interbancară. Din această categorie fac parte, în principal, biletul la ordin negociabil, certificatele interbancare și alte titluri emise și negociabile pe piața interbancară, potrivit reglementărilor în vigoare.

În categoria *titlurilor de creanțe negociabile* se includ: certificatele de depozit, biletele de trezorerie și alte titluri emise de instituțiile de credit în baza unor reglementări specifice.

Clasificarea și contabilizarea activelor și datoriilor financiare se efectuează conform prevederilor IFRS.

În grupa de conturi 30 „Operațiuni cu titluri și alte instrumente financiare” sunt evidențiate:

- **301** „Active și datorii financiare deținute în vederea tranzacționării”;
- **302** „Activele și datorii desemnate ca fiind evaluate la valoare justă prin profit sau pierdere”
- **303** „Active financiare disponibile în vederea vânzării”
- **304** „Investiții păstrate până la scadență”;
- **305** „Instrumente de capital propriu evaluate la cost”.

Începând cu 1 ianuarie 2015 IFRS 9 înlocuiește IAS 39, având rolul de reglementa clasificarea și evaluarea activelor financiare și a datoriilor financiare după cum definite de IAS 39.

Încadrarea titlurilor în unul din cele cinci conturi sintetice de gradul I depinde de: condițiile și caracteristicile activului financiar, precum și de capacitatea și intenția efectivă a instituției de credit de a deține aceste instrumente până la scadență.

De exemplu, o bancă poate clasa în categoria active financiare:

- ✓ disponibile pentru vânzare investițiile în titluri de stat emise de Ministerul Finanțelor Publice, investiții în certificate emise de banca centrală, investiții în instrumente de capitaluri proprii ale altor entități, precum și investițiile în acțiuni necotate;
- ✓ păstrate până la maturitate activele financiare non derivate cu plăți fixe sau variabile
- ✓ la valoare justă prin contul de profit și pierdere titlurile de valoare emise de Ministerul Finanțelor Publice, obligațiunile municipale și corporative și acțiunile cotate.

Fiecare contul sintetic de gradul I se defalcă pe conturi sintetice de gradul II permite evidențierea în contabilitate a titlurilor de investiții,

Toate aceste conturi funcționează în mod identic, adică se **debitează** cu valoarea titlurilor de valoare intrate în patrimoniu, în corespondență cu diferite conturi, în funcție de sursele de proveniență, printre care:

- **1111** „Cont curent la BNR”, cu valoarea titlurilor de valoare achiziționate și plătite prin contul deschis la BNR;
- **333** „Conturile societăților de bursă” cu valoare titlurilor achiziționate prin intermediul societăților de bursă”.

Un alt aspect ce trebuie cunoscut, în legătură cu activele financiare, sunt veniturile din dividende și cele asimilate lor. Conturile pe care trebuie să le utilizăm în vederea înregistrării unor astfel de beneficii sunt redate în tabelul 1.

Tabel 1 Tipuri de venituri din dividende și asimilate, aferente instrumentelor de capital propriu

Instrumentul de capital propriu	Venitul din dividende și asimilate
303 „Active financiare disponibile în vederea vânzării”	70333 „Dividende și venituri asimilate”
305 „Instrumente de capital propriu evaluate la cost”	70351 „Dividende și venituri asimilate”

Câștigurilor și pierderile din derecunoașterea (cesiunea) activelor financiare sunt evidențiate în contul sintetic de gradul I 603 „Cheltuieli privind operațiunile cu titluri și alte instrumente financiare”, respectiv 703 „Venituri din operațiuni cu titluri și alte instrumente financiare”, în funcție de categoria în care au fost clasificate activele financiare.

Exemple:**a) cumpărări:**

1. Se evidențiază valoarea de achiziție a acțiunilor de 80 u.m., a efectelor publice deținute în vederea tranzacționării 100 u.m..

%	=	1111	180
30111		Cont curent la BNR	80
Instrumente de capital propriu			
30112			100
Instrumente de datorie			

2. Se evidențiază valoarea de achiziție a acțiunilor de 100 u.m., a obligațiunilor desemnate ca fiind evaluate la valoarea justă prin contul de profit și pierdere de 100 u.m..

%	=	1111	200
30211		Cont curent la BNR	100
Instrumente de capital propriu			
30212			100
Instrumente de datorie			

3. Se evidențiază valoarea de achiziție a acțiunilor de 200 u.m., a obligațiunilor desemnate ca fiind disponibile în vederea vânzării 100 u.m..

%	=	1111	300
30311		Cont curent la BNR	200
Instrumente de capital propriu			
30312			100
Instrumente de datorie			

4. Se evidențiază valoarea de achiziție a acțiunilor de 50 u.m., a obligațiunilor păstrate până la scadență 100 u.m..

%	=	1111	150
3041		Cont curent la BNR	50
Instrumente de capital propriu			
30212			100
Instrumente de datorie			

b) vânzări:

1. Se vând titluri păstrate până la scadență la prețul de vânzare de 100 u.m., știind că ele au fost achiziționate cu 50 u.m.

1111	=	%	100
Cont curent la BNR		3041	50
		Instrumente de capital propriu	
		70342	50
		Câștiguri din cesiune	

2. Se vând titluri păstrate până la scadență la prețul de vânzare de 40 u.m., știind că ele au fost achiziționate cu 50 u.m.

%	=	3041	100
1111		Instrumente de capital propriu	40
Cont curent la BNR			
6034			10
Pierderi din cesiunea investițiilor păstrate până la scadență			

3. Se vând titluri disponibile în vederea vânzării la prețul de vânzare de 100 u.m., știind că ele au fost achiziționate cu 50 u.m.

1111	=	%	100
Cont curent la BNR		3031	50
		Instrumente de capital propriu	
		70336	50
		Câștiguri din cesiune	

4. Se vând titluri disponibile în vederea vânzării la prețul de vânzare de 40 u.m., știind că ele au fost achiziționate cu 50 u.m.

%	=	3031	100
1111		Instrumente de capital propriu	40
Cont curent la BNR			
6033			10
Pierderi din cesiunea investițiilor păstrate până la scadență			

Datoriile constituite prin titluri reprezintă împrumuturile obținute de o instituție de credit, pe baza emisiunii de titluri, pentru asigurarea necesităților de lichidități, pe termen scurt, mediu și lung.

Titlurile care pot fi emise în acest scop sunt, în principal, următoarele:

- ✓ certificate de depozit,
- ✓ carnete și librete de economii,
- ✓ obligațiuni și
- ✓ alte titluri.

Contabilizarea operațiunilor privind datoriile constituite prin titluri asigură evidența:

- emisiunii și subscrierii de titluri;
- rambursării împrumuturilor primite și plata dobânzilor aferente.

Pentru reflectarea în contabilitate a datoriilor constituite prin titluri se folosesc următoarele conturi:

Grupa 32 - DATORII CONSTITUITE PRIN TITLURI

321 - Titluri de piață interbancară

- 3211 – Certificate de depozit
- 3217 - Datorii atașate și sume de amortizat
 - 32171 – Datorii atașate
 - 32172 – Sume de amortizat

322 – Carnete și librete de economii

- 3221 – Carnete și librete de economii
- 3227 - Datorii atașate și sume de amortizat
 - 32271 – Datorii atașate
 - 32272 – Sume de amortizat

325 - Obligațiuni

- 3251 - Obligațiuni
- 3257 - Datorii atașate și sume de amortizat
 - 32571 – Datorii atașate
 - 32572 – Sume de amortizat

326 - Alte datorii constituite prin titluri

- 3261 - Alte datorii constituite prin titluri
- 3267 - Datorii atașate și sume de amortizat
 - 32671 – Datorii atașate
 - 32672 – Sume de amortizat

Subliniem că prin intermediul acestor conturi sunt evidențiate doar împrumuturile primite pe baza titlurilor negociabile emise care sunt evaluate la cost amortizat, pentru că cele care sunt deținute în vederea tranzacționării sau evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere se înregistrează în conturile de datorii constituite din titluri din cadrul grupei 30 „Operațiuni cu titluri și alte instrumente financiare”

Împrumuturile primite pe baza titlurilor negociabile, care sunt evaluate la cost amortizat, se înregistrează în conturile din cadrul grupei 32 „Datorii constituite prin titluri”, la valoarea de rambursare.

Cheltuielile de emisiune, primele de emisiune și primele de rambursare aferente titlurilor emise se înregistrează în conturi distincte „Sume de amortizat” și se amortizează eșalonat, până la scadența titlurilor.

Dobânzile datorate pentru împrumuturile primite se înregistrează în contul „Datorii atașate”.

Se pot emite obligațiuni convertibile în acțiuni, ai căror posesori au dreptul ca, în cadrul unui termen fixat prin contractul de emisiune, să-și exercite opțiunea de convertire a titlurilor obligatate în acțiuni.

Contabilizarea operațiunilor de cumpărare și de vânzare a titlurilor, în cont propriu, în contul clienței și al altor instituții de credit, inclusiv mișcarea fondurilor legate de aceste operațiuni se realizează cu ajutorul conturilor din grupa 33 - “**Conturi de decontare privind operațiunile cu titluri**”.

Exemple:

a) emisiunea de certificate de depozite

1. Evidențierea împrumuturilor primite pe baza titlurilor emise

- Se înregistrează subscrierea cu ocazia emisiunii de titluri

3556	=	3211	100
Alți debitori diverși		Certificate de depozit	

- Vărsarea titlurilor

1111	=	3556	100
Cont curent la BNR		Alți debitori diverși	

2. Se înregistrează calculul dobânzilor datorate

60361	=	32171	20
Dobânzi privind certificatele de depozit		Datorii atașate	

- Plata dobânzilor aferente

3217	=	1111	20
Datorii atașate		Cont curent la BNR	

3. Rambursarea împrumuturilor primite pe baza titlurilor emise

3211	=	1111	100
Certificate de depozit		Cont curent la BNR	

b) emisiunea de obligațiuni

Se înregistrează emisiunea obligațiunilor în vederea obținerii unui împrumut în sumă de 100 u.m., știind următoarele date: Valoarea de rambursare 130 u.m., Valoarea de emisiune 100, Prime de emisiune: 10 u.m., Prime de rambursare: 20 u.m.

%	=	3251	130
3556		Obligațiuni	100
Alți debitori diverși			
32572			10+20
Sume de amortizat			

- Primirea banilor

1111	=	3556	130
Cont curent la BNR		Alți debitori diverși	

1. Calculul dobânzilor datorate

60363	=	32571	40
Dobânzi privind obligațiunile		Datorii atașate	

- Plata dobânzilor

32571	=	1111	40
Datorii atașate		Cont curent la BNR	

2. Se înregistrează amortizarea primelor de emisiune 10 u.m.

60363	=	32572	10
Dobânzi privind obligațiunile		Sume de amortizat	

3. Se amortizează primele de rambursare 20 u.m.

60363	=	32572	20
Dobânzi privind obligațiunile		Sume de amortizat	

4. Se rambursează împrumutul din obligațiuni 20 u.m.

3251	=	1111	130
Obligațiuni		Cont curent la BNR	

5.2. Contabilitatea operațiunilor diverse

Contabilitatea operațiunilor diverse asigură evidența:

- decontărilor intrabancare,
- decontărilor între organizațiile cooperatiste din cadrul aceleiași rețele,
- debitorilor și creditorilor,
- stocurilor și activelor asimilate
- operațiunilor de regularizare.

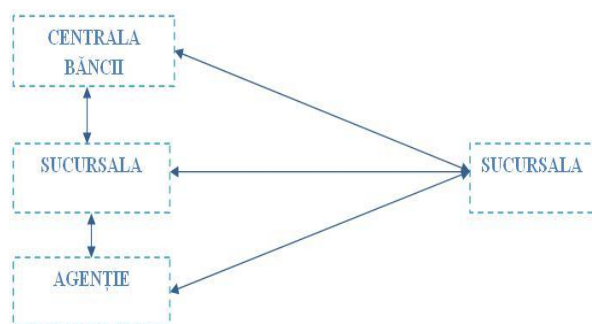
Operațiunile diverse apar înregistrate în contabilitate prin intermediul conturilor din Clasa 3 „Operațiuni cu titluri și operațiuni diverse”.

Înregistrările sunt în mare parte asemănătoare cu cele din contabilitatea celorlalte societăți nebancare.

A. Contabilitatea decontărilor intrabancare cuprinde operațiunile efectuate între sediu și sediile secundare din țară, precum și cele efectuate între sediile secundare.

Relațiile intrabancare sunt relații ce au la bază operațiuni desfășurate între unități ce aparțin aceleiași instituții de credit (filiale, sucursale, agenții, puncte de lucru). Aceste relații se pot dezvolta în plan vertical, între filiale, sucursale și centrala sau în plan orizontal între subunități diferite. Operațiunile intrabancare mai sunt cunoscute și ca operațiuni între sedii (OIS).

Contul 341 *Decontări intrabancare* înregistrează aceste operațiuni desfășurate între subunitățile aceleiași instituții. El este un cont bifuncțional. Acesta se **creditează** cu sumele virate către clienții altor subunități și se **debitează** cu sumele primite de la acești clienți. Creditarea sau debitarea acestui cont stabilește tipul avizului de decontare folosit între sediile instituției de credit. La sfârșitul perioadei (de regulă la sfârșitul lunii), să se balanseze (nu trebuie să prezinte sold). Eventualul sold debitor sau creditor, înregistrat cu totul excepțional, se regularizează în cel mai scurt timp posibil.

Exemplu:

1. Se înregistrează plata unei sume către un client ce are contul deschis la o altă sucursală a instituției de credit

2511	=	341
Conturi curente - plătitor		Decontări intrabancare

2. Se înregistrează încasarea unei sume de la un client ce are contul deschis la o altă sucursală a instituției de credit

341	=	2511
Decontări intrabancare		Conturi curente - beneficiar

3. Se înregistrează alimentarea casieriei cu bani de la o altă sucursală a instituției de credit

101	=	341
Casa		Decontări intrabancare

4. Se înregistrează primirea unui birou de la o altă sucursală a instituției de credit

4424	=	341
Mobilier,		Decontări intrabancare

5. Se înregistrează transferarea unei sume în casieria altei sucursale a instituției de credit

341	=	101
Decontări intrabancare		Casa

6. Se înregistrează transferarea unui mijloc de transport la o altă sucursală a instituției de credit

341	=	4423
Decontări intrabancare		Instalații tehnice și mijloace de transport

B. Contabilitatea debitorilor și creditorilor asigură evidența creanțelor și datoriilor instituției de credit în relațiile acesteia cu:

- personalul,
- asigurările și protecția socială,
- bugetul statului și fondurile speciale,
- asociații sau acționarii, precum și cu
- diverși debitori și creditori.

Contabilitatea clienților (debitorilor) și furnizorilor (creditorilor), a celorlalte creanțe și datorii se ține pe categorii, precum și pe fiecare persoană fizică sau juridică. În acest sens, în evidența analitică (asigurată prin folosirea unor conturi analitice distincte sau prin utilizarea unor criterii care să permită obținerea de informații detaliate), debitorii și creditorii se grupează astfel: interni și externi, iar în cadrul acestora pe termene de plată, respectiv de încasare.

În cadrul conturilor de debitori și creditori se grupează distinct datoriile și creanțele care decurg din tranzacțiile cu clauze de rezervă de proprietate. De asemenea, în evidența analitică se grupează distinct debitorii și creditorii la care instituția de credit deține titluri de participare.

Contabilitatea personalului cuprinde drepturile salariale, sporurile, adaosurile, premiile din fondul de salarii, indemnizațiile pentru concediile de odihnă, precum și cele pentru incapacitate temporară de muncă, plătite din fondul de salarii și alte drepturi în bani și/sau în natură datorate personalului pentru munca prestată.

IAS 19 „Beneficiile angajaților” recomandă modul

Employee Benefits: IAS

de contabilizare și prezentare de către angajatori a beneficiilor angajaților. Prin urmare, instituțiile de credit aliniindu-se cu IFRS evidențiază contabilitatea personalului conform IAS19.

Standardul identifica cinci categorii de beneficii ale angajaților. Categoriile de beneficii ale angajaților sunt prezentate în tabelul 3.

Tabel 3 Categoriile de beneficii ale angajaților conform IAS 19

Categoriile de beneficii ale angajaților	Exemple
I. BENEFICII PE TERMEN SCURT	indemnizații, salarii contribuții la asigurări sociale concedii anuale de odihnă plătite concedii medicale plătite planuri de primire și participări la profit beneficii nemonetare pentru angajații existenți (cum ar fi asistență medicală, cazare, mașini și bunuri sau servicii gratuite, subvenționate)
II. BENEFICII POSTANGAJARE	pensiile alte beneficii de pensionare asigurări de viață post-angajare asistență medicală post-angajare
III. ALTE BENEFICII PE TERMEN LUNG	
IV. BENEFICII PENTRU ÎNCHEIEREA CONTRACTULUI DE MUNCĂ	
V. COMPENSATII SUB FORMA PARTICIPAȚILOR LA CAPITALURILE PROPRII.	

Datoriile și creanțele privind personalul sunt înregistrate în contabilitate cu ajutorul contului 351 – *Personal și conturi asimilate*, dezvoltat pe mai multe analitice:

Grupa 35 - DEBITORI ȘI CREDITORI

351 – Beneficii ale angajaților

- 3511 – Indemnizații și salarii datorate
- 3512 – Absențe pe termen scurt compensate
- 3513 – Participarea angajaților la profit și prime de plătit
- 3514 – Beneficii nemonetare
 - 35141 – Angajați ajutoare materiale datorate
 - 35142 – Alte beneficii nemonetare
- 3515 – Avansuri acordate angajaților
- 3516 – Beneficii ale angajaților neridicate
- 3517 – Rețineri din salarii datorate terților
- 3518 - Alte beneficii ale angajaților
 - 35181 – Beneficii postangajare
 - 35182 - Alte beneficii pe termen lung ale angajaților
 - 35183 – Beneficii pentru terminarea contractului de muncă
- 3519 – Alte datorii și creanțe în legătură cu angajații
 - 35191 – Alte datorii în legătură cu angajații
 - 35192 – Alte creanțe în legătură cu angajații

În contabilitate se înregistrează distinct alte drepturi și avantaje care, potrivit legislației în vigoare, nu se suportă din fondul de salarii (masa caldă, alimentație antidot etc.), precum și alte drepturi acordate, potrivit legii.

Beneficiile angajaților neridicate în termenul legal se înregistrează într-un cont distinct, pe persoane.

Reținerile din salarii pentru cumpărări cu plata în rate, chirii sau pentru alte obligații ale salariaților și datorate terților (popriri, pensii alimentare și altele), se efectuează numai în baza unor titluri executorii sau ca urmare a unor relații contractuale.

Sumele datorate și neachitate personalului (concediile de odihnă și alte drepturi de personal), respectiv eventualele sume ce urmează a fi încasate de la acesta, aferente exercițiului în curs, se înregistrează ca *alte datorii și creanțe în legătură cu personalul*.

Conturile 3511, 3512, 3513, 3515, 3516 și 35191 sunt conturi de pasiv ce se **creditează** cu sumele datorate de banca salariaților și se **debitează** la plata acestor sume către salariați.

Contul 3515 – *Avansuri acordate angajaților* este un cont de activ, ce se **debitează** la plata avansului către salariați și se **creditează** la deducerea acestuia din salariu, în corespondență cu contul 3511 – *Indemnizații și salarii datorate*.

Exemple:

1. Se înregistrează acordarea avansului din salariu

3515	=	2511
Avansuri acordate personalului		Conturi curente

2. Se înregistrează salariul brut convenit personalului

6111	=	3511
Cheltuieli cu indemnizații și salarii		Indemnizații și salarii datorate

3. Înregistrarea reținerilor din salariu: contribuția la fondul de pensii, ajutorul de șomaj, contribuția la fondul de sănătate, impozit pe salariu.

3511	=	%
Indemnizații și salarii datorate		35212
		Contribuția angajaților la asigurări sociale
		35213
		Contribuția angajaților pentru asigurările sociale de sănătate
		35222
		Contribuția angajaților la fondul de șomaj
		3533
		Impozit pe venituri de natura salariilor

4. Se înregistrează plata netă a salariilor, știind că 30 % nu s-au ridicat de către salariați de la casieria băncii

3511	=	%
Indemnizații și salarii datorate		2511
		Cont curent
		3516
		Beneficii ale angajaților neridicate

Se evidențiază ridicarea salariilor

3516	=	2511
Beneficii ale angajaților neridicate		Cont curent

În cadrul *decontărilor cu bugetul statului și fondurile speciale* se cuprind: impozitul pe profit, taxa pe valoarea adăugată, impozitul pe veniturile de natura salariilor, subvențiile primite sau de primit, alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate, precum și contribuții la fonduri speciale (taxe și vărsăminte asimilate).

Contul care reflectă valoarea impozitelor pe profit este *3531 Impozitul pe profit*. Se **creditează** prin debitul contului 691 cu sumele datorate de bancă bugetului statului, reprezentând impozitul pe profit și se **debitează** prin creditul contului 1111 cu sumele virate la bugetul statului, reprezentând impozitul pe profit. **Soldul final creditor** al contului reprezintă impozitul pe profit datorat de bancă, bugetului statului. **Soldul final** al contului reprezintă sumele vărsate în plus de bancă, la bugetul statului, în contul impozitului pe profit.

Impozitul pe venituri de natura salariilor cuprinde totalul impozitelor individuale, calculate potrivit legii și se ține cu ajutorul contului *3533 - Impozitul pe venituri de natura salariilor*. Este un cont de pasiv, se **creditează** prin debitul următoarelor conturi:

- 3511, 3512, 3513, 3519 - sumele datorate bugetului statului reprezentând impozitul pe salarii reținut din drepturile bănești cuvenite salariaților.
- 3566 - sumele reținute de bancă, reprezentând impozit datorat de către colaboratorii băncii pentru plățile efectuate către aceștia. Se **debitează** prin creditul contului 1111 cu sumele virate la buget reprezentând impozit pe salarii și pe alte drepturi similare. **Soldul final creditor al contului** reprezintă impozitul pe salarii datorat bugetului.

Subvențiile primite sau de primit se înregistrează în contabilitate într-un cont distinct și anume *3534 Subvenții*. El este un cont de **activ**. Se **debitează** prin creditul următoarelor conturi: 7493 (valoarea subvențiilor pentru exploatare, precum și a altor subvenții, de primit), 379 (sumele alocate de la bugetul statului, precum și valoarea altor subvenții pentru investiții de primit). Se **creditează** prin debitul contului 1111 cu valoarea alocațiilor de la buget și a altor subvenții, încasate. **Soldul final debitor** al contului reprezintă subvențiile de primit.

La alte impozite, taxe și vărsăminte datorate bugetului statului sau bugetelor locale se cuprind: accizele, impozitul pe clădiri, impozitul pe terenuri, impozitul pe dividende, taxa asupra mijloacelor de transport, taxa pentru folosirea terenurilor proprietate de stat și alte impozite și taxe. Acestea se defalcă în evidența analitică pe feluri de impozite, taxe și vărsăminte datorate bugetului de stat sau bugetelor locale. Reflectarea în contabilitate a accizelor și fondurilor speciale incluse în prețuri sau tarife se face pe seama conturilor corespunzătoare de datorii, fără a tranzita prin conturile de venituri și cheltuieli.

Dividendele repartizate deținătorilor de acțiuni, propuse sau declarate după data bilanțului, precum și celelalte repartizări similare efectuate din profit, nu trebuie recunoscute ca datorie la data bilanțului. În acest sens, sumele reprezentând dividende sunt evidențiate în rezultatul reportat urmând ca, după aprobarea de către adunarea generală a acționarilor sau asociaților a acestei destinații, să fie reflectate în conturile corespunzătoare de datorii.

Debitele provenite din avansuri nedecontate, din distribuiri de echipament de lucru, precum și debitele provenite din pagube materiale, amenzile și penalitățile stabilite în baza unor hotărâri ale instanțelor judecătorești definitive, și alte creanțe față de personalul instituției de credit se înregistrează ca *alte creanțe în legătură cu personalul*.

Creanțele datorate de alte persoane fizice sau juridice se înregistrează în conturile de *debitori diverși*.

Sumele datorate terților pentru furnizări de materiale, prestări de servicii și executări de lucrări, depozite de garanții primite pentru operațiunile de leasing, precum și alte sume datorate terților, alții decât personalul propriu, se înregistrează în contul 3566 „Alți creditori diverși”.

C. Contabilitatea stocurilor și a activelor asimilate asigură evidența existenței și mișcării activelor deținute în vederea vânzării, cum ar fi: valori din aur, metale și pietre prețioase, materiale, materialelor și a altor consumabile deținute pentru necesități interne și a activelor imobilizate clasificate drept deținute în vederea vânzării.

Stocurile sunt recunoscute ca fiind acele active deținute pentru a fi vândute pe parcursul desfășurării normale a activității sau în curs de producție în vederea vânzării în procesul desfășurării normale a activității și/sau sub formă de materiale care urmează să fie folosite pentru desfășurarea activității sau pentru prestarea de servicii.

Planul de conturi specific instituțiilor de credit a reținut grupa 36 pentru reflectarea în contabilitate a conturilor de stocuri, după cum urmează:

Grupa 36 - CONTURI DE STOCURI ȘI ASIMILATE

- 361 – Active deținute în vederea vânzării**
 - 3611 – Valori din aur, metale și pietre prețioase**
 - 3612 – Alte active deținute în vederea vânzării**
 - 3613 – Bunuri la valoare justă**
- 362 – Materiale și alte consumabile**
 - 3621 – Materiale**
 - 3622 – Alte consumabile**
- 363 – Active imobilizate deținute în vederea vânzării**

În tabelul 4 sunt evidențiate conturile sintetice de gradul II aferente contului 361 *Active deținute în vederea vânzării* și veniturile pe care le generează:

Tabel 4 Active deținute în vederea vânzării și veniturile aferente

Active deținute în vederea vânzării		Venitul din dividende și asimilate
3611 – Valori din aur, metale și pietre prețioase	valorile din aur, metale și pietre prețioase deținute de bancă	70333 „Dividende și venituri asimilate”
3612 – Alte active deținute în vederea vânzării	bunurile mobile și imobile (altele decât titlurile și numerarul), care în urma executării silite au intrat în posesia băncii	767 „Venituri din recuperări de creanțe” 7495 „Venituri privind bunurile mobile și imobile din executarea creanțelor”
3613 – Bunuri la valoare justă	bunuri deținute de bancă în calitate de brokertrader	742 „Câștiguri din reevaluarea bunurilor evaluate la valoare justă”

Contul 362 *Materiale* evidențiază stocuri sub formă de materiale și alte consumabile ce urmează a fi utilizate în activitatea proprie.

Contul 363 *Active immobilizate deținute în vederea vânzării* evidențiază activele immobilizate și toate grupurile destinate cedării clasificate de bancă drept deținute în vederea vânzării.

Există posibilitatea ca o bancă să-și modifice destinația modificării destinației unui imobil. De exemplu, ea poate decide modificarea utilizării unei imobilizări corporale, în sensul că aceasta este deținută în vederea vânzării. Ca urmare a acestei decizii, banca va fi nevoită, la data luării deciziei, să evidențieze în contabilitate transferul imobilului din activul immobilizat în cea de stocuri, respectiv în contul 363. Subliniem că și reciproca e valabilă.

Conturile 361, 362 și 363 se **debitează** cu următoarele conturi: 101, 1111, 121, 122, 2511, 3566 (cu valoarea la preț de înregistrare a stocurilor achiziționate), 74992 (cu valoarea la preț de înregistrare a stocurilor primite cu titlu gratuit și a celor constatate plus la inventar), 341 (cu valoarea la preț de înregistrare a materialelor primite de la sediu sau de la alte subunități ale aceleiași instituții de credit. Se **creditează** prin debitul următoarelor conturi: 632 (cu valoarea la preț de înregistrare a stocurilor incluse pe cheltuieli constatate lipsă la inventar, precum și pierderile din depreciere), , 6492 (cu valoarea la preț de înregistrare a stocurilor donate), 101, 3556 (cu valoarea bunurilor rezultate din dezmembrarea unor imobilizări vândute), 341 (cu valoarea la preț de înregistrare a stocurilor livrate sediului sau altor subunități ale aceleiași bănci). **Soldurile finale debitoare** reflectă valoarea la preț de înregistrare a acestor bunuri existente în stoc.

Exemple:

a) intrarea în patrimoniu

1. Se înregistrează achiziția de metale și pietre prețioase, materiale

%	=	3566
3611		Alți creditori diverși
Valori din aur, metale și pietre prețioase		
362		
Materiale		

2. Se înregistrează primirea prin donații de valori din aur, materiale și materiale de natura obiectelor de inventar

%	=	74992
361		Venituri din donații
Valori din aur, metale și pietre prețioase		
362		
Materiale		

3. Se înregistrează primirea de la late subunități ale aceleași instituții de valori din aur și materiale

%	=	341
361		Decontări intrabancare
Valori din aur, metale ...		
362		
Materiale		

b) ieșirea din patrimoniu

1. Se înregistrează darea în consum a materialelor

632	=	362
Cheltuieli cu materialele și alte consumabile		Materiale

2. Se donează pietre prețioase și materiale

6492	=	%
Donații și subvenții acordate		361
		Valori din aur, metale și pietre prețioase
		362
		Materiale

3. Se vând pietre prețioase

3556	=	74997
Alți debitori diverși		Alte venituri diverse de exploatare
Concomitent se descarcă gestiunea de pietrele vândute		
6311		3611
Chelt. cu activele vândute		Valori din aur, metale și pietre prețioase

D. Contabilitatea subvențiilor pentru investiții. În categoria subvențiilor se cuprind subvențiile aferente activelor și subvențiile aferente veniturilor. Acestea pot fi primite de la guvern, agenții guvernamentale și alte instituții similare naționale și internaționale.

Subvențiile aferente activelor reprezintă subvenții pentru acordarea cărora principala condiție este ca instituția de credit beneficiară să cumpere, să construiască sau să achiziționeze active imobilizate.

Subvențiile aferente veniturilor cuprind toate subvențiile, altele decât cele pentru active.

Neîndeplinirea condițiilor obligă instituția de credit la returnarea subvenției.¹⁶

¹⁶Restituirea unei subvenții referitoare la un activ se înregistrează prin reducerea soldului venitului amânat cu suma rambursabilă. Restituirea unei subvenții aferente veniturilor se efectuează fie prin reducerea veniturilor amânate dacă există, fie, în lipsa acestora, pe seama cheltuielilor.

Planul de conturi a rezervat contul sintetic de gradul I 379 „Subvenții guvernamentale și alte conturi de regularizare”:

GRUPA 37: CONTURI DE REGULARIZARE

379 - Subvenții guvernamentale și alte conturi de regularizare

- 3791 – Subvenții guvernamentale
- 37911 – Subvenții privind activele
- 37912 – Subvenții privind veniturile
- 3799 – Alte conturi de regularizare

Subvențiile nu trebuie înregistrate direct în conturile de capital și rezerve.¹⁷ Ele se recunosc, pe o bază sistematică, drept venituri ale perioadelor (7492 „Cota-parte din subvenții aferente activelor trecută la venituri”), corespunzătoare cheltuielilor aferente pe care aceste subvenții urmează să le compenseze.

Subliniem faptul că pentru subvențiile primite pentru care nu există nicio bază pentru alocarea acestora în alte perioade se înregistrează direct în contul 7493 „Venituri din subvenții privind veniturile”

5.3. Întrebări

1. Cum sunt structurate titlurile de valoare în contabilitatea băncilor?
2. Ce reprezintă datoriile constituite prin titluri?
3. Ce reflectă contul 341 „Decontări intrabancare”?
4. La ce se referă contabilitatea debitorilor și creditorilor pentru instituțiile de credit?
5. În ce cont evidențiază o bancă statele de plată?
6. În ce cont evidențiază o bancă avansul chenzinal?
7. În ce cont evidențiază o bancă contribuția angajaților la asigurări sociale
8. Prezentați prin exemple funcțiunea contului 3511 „Indemnizații și salarii datorate”
9. Cum sunt structurate stocurile în contabilitatea instituțiilor de credit și la ce se referă aceste structuri?
10. Să se înregistreze în contabilitate următoarele operațiuni:
 - a) Se înregistrează statele de plată a salariilor în sumă de 1.000 u.m.
 - b) Se evidențiază contribuțiile angajaților la bugete pentru fondul de salarii de 1.000 u.m.
 - c) Se evidențiază contribuțiile unității la bugete
 - d) Se înregistrează 70% din plata netă a salariilor în contul curent al salariaților, 20 % prin casierie și 10% nu s-au ridicat de la casierie.
 - e) Se înregistrează plata impozitului pe venituri de natura salariilor, la stat
 - f) Se achiziționează materiale în valoare de 70 u.m., TVA 24%, conform facturii.
 - g) Se primesc prin donații materiale în sumă de 30 u.m.

¹⁷ Subvențiile pentru active, inclusiv subvențiile nemonetare la valoarea justă, se înregistrează în contabilitate ca subvenții pentru investiții și se recunosc în bilanț ca venit amânat. Venitul amânat se înregistrează în contul de profit și pierdere pe măsura înregistrării cheltuielilor cu amortizarea sau la casarea ori cedarea activelor.

11. Articolul contabil evidențiază operațiunea:

2511	=	341
Conturi curente - plătitor		Decontări intrabancare

- a) de plată a unei sume de la un client ce are contul deschis la o altă instituției de credit;
- b) de încasarea a unei sume de la un client ce are contul deschis la o altă sucursală a instituției de credit;
- c) de încasarea a unei sume de la un client ce are contul deschis la o altă instituției de credit;
- d) de plată a unei sume de la un client ce are contul deschis la o altă sucursală a instituției de credit;
- e) nicio variantă nu este corectă.

12. Ce indică soldul final al contului 363 Active imobilizate deținute în vederea vânzării?

- a) bunurile mobile și imobile (altele decât titlurile și numerarul), care în urma executării silite au intrat în posesia băncii;
- b) activele imobilizate și toate grupurile destinate cedării clasificate de bancă drept deținute în vederea vânzării;
- c) stocuri sub formă de materiale și alte consumabile ce urmează a fi utilizate în activitatea proprie;
- d) nicio variantă nu este corectă.

13. Cum se înregistrează alimentarea casieriei cu bani de la o altă sucursală a instituției de credit?

a)	341 „Decontări intrabancare”	=	101”Casa”
b)	341 „Decontări intrabancare”	=	2511 „Conturi curente”
c)	101„Casa”	=	341 „Decontări intrabancare”
d)	2511 „Conturi curente”	=	101”Casa”
- e) nicio variantă nu este corectă

14. Cum se înregistrează plata pe card a avansului chenzinal ?

a)	2511 „Conturi curente”	=	3515”Avansuri acordate angajaților”
b)	101 „Casa”	=	3515 „Avansuri acordate angajaților”
c)	3515 „Avansuri acordate angajaților”	=	2511 „Casa”
- d) nicio variantă nu este corectă

15. Darea în consum de materiale se înregistrează:

a)	632
Cheltuieli cu materialele și alte consumabile	=	362
Materiale
b)	362
Materiale	=	3566
Alți creditori diverși
c)	6492
Donații și subvenții acordate	=	362
Materiale
d)	341
Decontări intrabancare	=	362
Materiale
- f) nicio variantă nu este corectă

CAPITOLUL 6 CONTABILITATEA ACTIVELOR IMOBILIZATE

Activele immobilizate reprezintă bunurile și alte active destinate să servească o perioadă îndelungată activității, respectiv: credite subordonate, titluri de participare deținute în filiale, titluri de participare deținute în entități asociate, titluri de participare deținute în entități controlate în comun, dotări pentru unitățile proprii din străinătate, imobilizări în curs, imobilizări necorporale și corporale, precum și creanțe și datorii aferente operațiunilor de leasing financiar.

6.1. Contabilitatea creditelor subordonate

Creditele subordonate sunt creanțe, nerepresentate de un titlu, pentru care împrumutătorul acceptă ca drepturile sale să fie restituite numai după satisfacerea celorlalți creanțieri. Creditele subordonate pot fi la termen și pe durată nedeterminată.

În categoria creditelor subordonate **la termen** se includ creanțe, nerepresentate de un titlu, care au fixată, în momentul acordării, o dată de rambursare.

Creditele subordonate **pe durată nedeterminată** sunt creanțe de natura creditelor subordonate ale căror termene de rambursare nu au fost fixate sau fac obiectul unor condiții sau preavize menționate în contracte.

Pentru evidența contabilă a creditelor subordonate se folosesc următoarele conturi:

Grupa 40 - CREDITE SUBORDONATE

401 - Credite subordonate la termen

402 - Credite subordonate pe durată nedeterminată

407 - Creanțe atașate și sume de amortizat

4071 – Creanțe atașate

4072 – Sume de amortizat

Conturile de credite subordonate *401* și *402* sunt conturi de **activ**. Se **debitează** cu creditele acordate, în corespondență cu contul curent al băncii la BNR (1111), conturile de corespondent bancar (121, 122) sau conturile curente ale clienței (2511) urmând să se **crediteze** la rambursare, în corespondență cu aceleași conturi cu care s-a înregistrat acordarea. În caz de nerambursare creditele pot fi trecute la creanțe restante (4811) sau creanțe îndoielnice (4822). **Soldul final debitor** evidențiază valoarea creditelor subordonate de rambursat.

Contul *407 Creanțe atașate și sume de amortizat* este de activ și reflectă creanțele din dobânzi și comisioanele aferente creditelor subordonate. Se **debitează** cu calculul dobânzii de încasat, respectiv a comisioanelor de încasat, în corespondență cu un cont de venit și se **creditează** cu valoarea încasată prin conturile de disponibilități, sau în caz de neîncasare cu conturile de creanțe restante (4812) sau creanțe depreciate (4822). **Soldul final debitor** reflectă creanțele din dobânzi și comisioane calculate și neajunse la scadență.

Dobândă și comisioane

de încasat

! *Veniturile din dobânzi includ și comisioanele aferente acordării de credite care sunt parte integrantă a ratei efective a dobânzii.*

Exemple:

a) acordarea creditului subordonat

Acordarea unui credit subordonat la termen în sumă de 200 u.m. către o altă instituție bancară:

401	=	1111	200
Credite subordonate la termen		Cont curent la BNR	

b) dobânda de încasat

Se înregistrează calculul dobânzii aferente creditului subordonat la termen în sumă de 50 u.m.:

4071	=	7051	50
Creanțe atașate		Dobânzi de la creditele subordonate	

c) sume de amortizat

Se înregistrează comisionul de administrare aferent creditului subordonat 3 u.m.

4072	=	7051	3
Sume de amortizat		Dobânzi de la creditele subordonate	

d) scadența creditului subordonat

La scadență se înregistrează rambursarea creditului subordonat la termen și încasarea dobânzii:

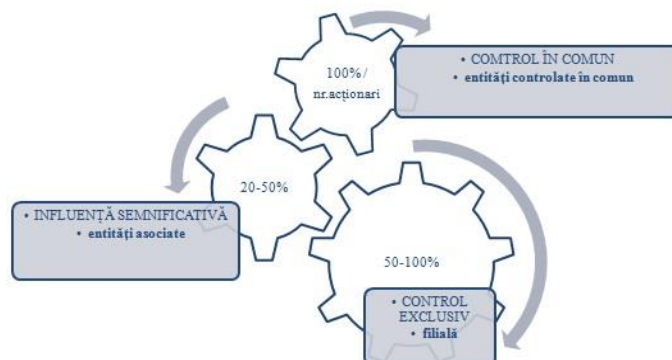
1111	=	%	253
Cont curent la BNR		401	200
		Credite subordonate la termen	
		4071	50
		Creanțe atașate	
		4072	3
		Sume de amortizat	

6.2. Contabilitatea imobilizărilor financiare

Imobilizările financiare îmbracă forma titlurilor de participare deținute de o bancă în alte entități cu scopul de a influența politicile financiare și de exploatare ale entității în care s-a investit.

Titlurile de participare reprezintă drepturile în capitalul altor entități, reprezentate sau nu prin titluri, care, prin crearea unei legături durabile cu aceste entități, sunt destinate să contribuie la activitățile entității. Deținerea unei părți din capitalul unei alte entități se presupune că reprezintă un interes de participare, atunci când depășește un procentaj de 20%.

Capacitatea băncii de a influența politicile financiare și de exploatare ale entității în care s-a investit se manifestă prin prezența controlului, controlului comun sau a influenței semnificative.

În contabilitatea instituțiilor de credit imobilizările financiare se găsesc la grupa 41 structurate pe următoarele conturi sintetice de gradul I și II:

Grupa 41 - TITLURI DE PARTICIPARE DEȚINUTE ÎN FILIALE, ÎN ENTITĂȚI ASOCIATE ȘI ÎN ENTITĂȚI CONTROLATE ÎN COMUN

A 411 - Titluri contabilizate la cost

- A 4111 - Titluri de participare deținute în filiale
- A 4112 - Titluri de participare deținute în entități asociate
- A 4113 - Titluri de participare deținute în entități controlate în comun

A 412 - Titluri evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere

- A 4121 - Titluri de participare deținute în filiale
- A 4122 - Titluri de participare deținute în entități asociate
- A 4123 - Titluri de participare deținute în entități controlate în comun

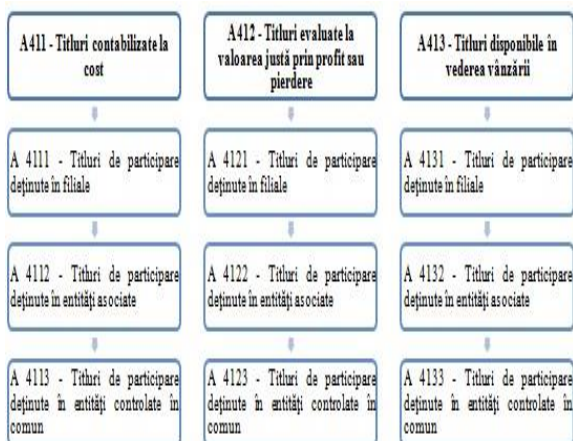
A 413 - Titluri disponibile în vederea vânzării

- A 4131 - Titluri de participare deținute în filiale
- A 4132 - Titluri de participare deținute în entități asociate
- A 4133 - Titluri de participare deținute în entități controlate în comun

Titlurile de participare pot fi evidențiate în trei conturi sintetice de gradul I (411, 412, 413) în funcție de categoria în care sunt încadrate acestea în vederea contabilizării, urmând ca detalierea în conturi sintetice de gradul II să se facă în funcție de tipul entității în care sunt deținute participațiile.

În vederea contabilizării investițiile în filiale, entități controlate în comun și entități asociate:

- ce nu sunt clasificate drept deținute în vederea vânzării trebuie contabilizate:
 - ✓ fie la cost,
 - ✓ fie la valoarea justă prin profit sau pierdere.
- ce sunt clasificate drept deținute în vederea vânzării trebuie contabilizate la valoarea cea mai mică dintre valoarea contabilă și valoarea justă minus costurile generate de vânzare, iar amortizarea acestor active trebuie să înceteze.

În funcție de tipul entității în care sunt deținute participațiile, titlurile de participare sunt clasificate în sistemul de conturi în:

Titluri de participare deținute în filiale reprezintă titlurile deținute de bănci în filiale asupra cărora există control, concretizat în autoritatea de a conduce politicile financiare și operaționale ale societății respective, cu scopul de a obține beneficii din activitatea sa.

O filială este o entitate, inclusiv o entitate necorporativă cum ar fi un parteneriat, care este controlată de o altă entitate (cunoscută ca societate-mamă). Controlul reprezintă capacitatea de a controla politicile financiare și de exploatare ale unei entități pentru a obține beneficii din activitățile acesteia.

Titluri de participare deținute în entități asociate evidențiază titlurile deținute de bănci în societăți asociate asupra cărora există influență semnificativă, concretizată în autoritatea de a participa la deciziile de politică financiară și operațională ale respectivei societăți, dar nu și de a controla aceste politici.

O entitate asociată este o entitate, inclusiv o entitate necorporativă cum ar fi parteneriatul, asupra căreia investitorul are o influență semnificativă și care nu este nicio filială a acestuia, niciun interes într-o asociere în participație.

Influența semnificativă este capacitatea de a participa la luarea deciziilor de politică financiară și de exploatare a entității în care s-a investit, dar fără a avea control sau control comun asupra acestor politici.

Titluri de participare deținute în entități controlate în comun înregistrează titlurile deținute de bănci în entități controlate în comun, în situația în care banca are calitatea de asociat al respectivei asocieri în participație.

O asociere în participație este o înțelegere contractuală prin care două sau mai multe părți întreprind o activitate economică supusă controlului comun.

Controlul comun reprezintă modalitatea contractuală de repartizare a controlului asupra unei activități economice și există numai atunci când deciziile strategice financiare și de exploatare legate de activitate necesită consensul unanim al părților ce împart controlul (asociații).

Funcțiunea contabilă a celor trei conturi de evidență a titlurilor de participare este identică, detalierea după cum a văzut s-a realizat doar pentru varietatea informațiilor, adecvată la natura titlurilor.

Aceste conturi funcționează după regula activului, **debitându-se** cu prețul de cumpărare (exclusiv cheltuielile accesorii de cumpărare¹⁸) a titlurilor achiziționate, în corespondență cu conturile de lichidități (1111, 121, 122) sau cu conturile curente ale clienților bancari de la care se cumpără (2511), în funcție de modalitățile de plată. Ele se **creditează** cu valoarea titlurilor vândute, în corespondență posibilă cu aceleași conturi cu care s-au debitat la cumpărare, conturi curente sau de corespondent (111, 121, 122, 2511) sau cu contul societăților de bursă (333), urmând ca pierderea să fie evidențiată ca o cheltuială, iar câștigul ca un venit (70321, 70336.). **Soldul final debitor** al acestor conturi reflectă valoarea titlurilor de participare existente în cadrul instituției de credit.

Conturile de cheltuieli, venituri și alte elemente ale rezultatului global, utilizate pentru contabilizarea diferențelor din evaluare, a veniturilor din dividende și asimilate, precum și a câștigurilor și pierderilor din cesiunea titlurilor de participare respective sunt cele specifice activelor financiare înregistrate în Clasa 3 "Operațiuni cu titluri și operațiuni diverse", în funcție de categoria în care au fost clasificate titlurile de participare.

¹⁸Cheltuielile de achiziție a titlurilor se înregistrează în contul 6099 "Cheltuieli diverse de exploatare bancară", în corespondență cu un cont de lichidități sau de datorii.

Exemple:

a) intrarea în patrimoniu

1. Se achiziționează titluri de participare deținute în filiale și evaluate la valoare justă, în sumă de 100 u.m.

4121	=	1111	100
Titluri de participare deținute în filiale		Cont curent la BNR	

2. Se achiziționează de titluri disponibile în vederea vânzării prin societăți de bursă în valoare de 120 u.m.

413	=	333	120
Titluri disponibile în vederea vânzării		Conturile societăților de bursă	

b) încasarea dividendelor

1. Se încasează dividendele aferente titluri de participare în sumă de 80 u.m.

1111	=	70333	80
Cont curent la BNR		Dividende și venituri asimilate	

c) ieșirea din patrimoniu

1. Se vând titlurile de participare disponibile pentru vânzare cu prețul de 100 u.m., știind că ele au fost achiziționate cu 120 u.m.

%	=	413	120
1111		Titluri disponibile în vederea vânzării	
Cont curent la BNR			100
6033			20
Pierderi din cesiunea activelor financiare disponibile în vederea vânzării			

2. Se vând titlurile de participare deținute în filiale și evaluate la valoarea justă, cu prețul de 230 u.m., știind că au fost achiziționate cu 200 u.m.

1111	=	%	230
Cont curent la BNR		4111	200
		Titluri de participare deținute în filiale	
		70321	30
		Câștiguri din reevaluarea și cesiunea activelor financiare desemnate ca fiind evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere	

6.3. Contabilitatea imobilizărilor în curs

Imobilizările în curs reprezintă imobilizările corporale și necorporale neterminate până la sfârșitul perioadei, adică programe informatice, studii și cercetări, brevete în curs de a fi realizate ca și imobilizări necorporale, precum și clădirile și alte lucrări în curs de realizare ca imobilizări corporale.

Contabilitatea imobilizărilor în curs se realizează cu ajutorul următoarelor conturi de activ:

Grupa 43 - IMOBILIZĂRI ÎN CURS

431 - Imobilizări necorporale în curs

432 - Imobilizări corporale în curs

4321 - Amenajări de terenuri și construcții

4322 - Instalații tehnice și mașini

4323 - Alte imobilizări corporale

Aceste conturi de **activ** se **debitează** cu cheltuielile sau lucrările parțiale efectuate pentru realizarea imobilizărilor fie în regie proprie (7494), fie de către unități specializate (3566) și se **creditează** la terminarea și recepționarea imobilizărilor. **Soldul final debitor** reflectă valoarea lucrărilor efectuate, de amenajare, construire de imobilizări, neterminate.

Exemple:

1. Se înregistrează facturarea programului informatic efectuat de către o firmă specializată în sumă de 100 u.m.

431	=	3566	100
Imobilizări necorporale în curs		Alți creditorii diverși	

Se recepționează primirea programului informatic

4419	=	431	100
Alte imobilizări necorporale		Imobilizări necorporale în curs	

2. Se înregistrează lucrările parțiale efectuate în regie proprie pentru realizarea unui program informatic în sumă de 100

431	=	7494	100
Imobilizări necorporale în curs		Venituri din producția de imobilizări	

6.4. Contabilitatea imobilizării necorporale

Imobilizările necorporale reprezintă active identificabile, nemonetare, fără suport material, deținute pentru furnizare de bunuri sau servicii, pentru a fi închiriate terților sau pentru scopuri administrative.

Caracteristicile necesare pentru încadrarea în definiția activelor necorporale sunt:

- ✓ să fie identificabil;
- ✓ controlat de bancă și
- ✓ să genereze beneficii economice viitoare.

Dacă una dintre caracteristici nu este îndeplinită, cheltuiala cu ocazia achiziționării este recunoscută ca și cost în exercițiul curent.

Imobilizările necorporale cuprind:

- ✓ fondul comercial achiziționat într-o combinație de întreprinderi și cheltuielile corespunzătoare
- ✓ alte imobilizări necorporale.

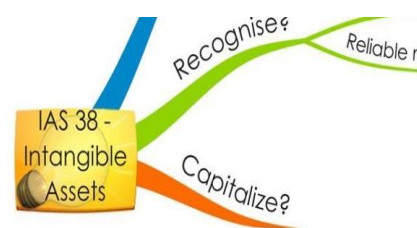
Fondul comercial apare, de regulă, în urma combinărilor de întreprinderi și reprezintă diferența dintre costul de achiziție și valoarea justă la data tranzacției, a părții din activele nete achiziționate. În cazul în care fondul comercial este tratat ca un activ, se amortizează, de regulă, în cadrul unei perioade de maximum cinci ani. Totuși, instituțiile de credit pot să amortizeze fondul comercial în mod sistematic într-o perioadă de peste cinci ani, cu condiția ca această perioadă să nu depășească durata de utilizare economică a activului și să fie prezentată și justificată în notele explicative.

Cheltuielile de constituire sunt cheltuielile ocazionate de înființarea sau dezvoltarea unei instituții de credit (taxe și alte cheltuieli de înscriere și înmatriculare, cheltuieli privind emisiunea și vânzarea de acțiuni și obligațiuni, cheltuieli de prospectare a pieței, de publicitate și alte cheltuieli de această natură, legate de înființarea și extinderea activității instituției de credit).

În cadrul **altor imobilizări necorporale** se înregistrează programele informatice create sau achiziționate de la terți, pentru necesitățile proprii de utilizare, precum și alte imobilizări necorporale (brevete, concesiuni, licențe, cheltuieli de dezvoltare și alte drepturi de proprietate).

Imobilizările de natura **cheltuielilor de dezvoltare** sunt generate de aplicarea rezultatelor cercetării sau a altor cunoștințe, în scopul realizării de produse sau servicii noi sau îmbunătățite substanțial, înaintea stabilirii producției de serie sau utilizării.

Imobilizările necorporale sunt evidențiate în contabilitate cu ajutorul următoarelor conturi de activ:

Grupa 44 - IMOBILIZĂRI NECORPORALE ȘI CORPORALE

441 – Imobilizări necorporale

4411 - Fondul comercial

4419 - Alte imobilizări necorporale

Conturile de imobilizări necorporale se **debitează** cu valoarea intrărilor de imobilizări necorporale sau creșterea cheltuielilor de constituire, în corespondență cu diverse conturi și la valori diferite, în funcție de sursa de proveniență:

- 3566 "Alți creditori diverși" cu valoarea celor achiziționate de la terți;
- 7494 "Venituri din producția de imobilizări", cu valoarea celor realizate pe cont propriu;
- 431 "Imobilizări necorporale în curs" cu valoarea celor a căror creare s-a realizat în decursul mai multor luni și care pe măsura efectuării și decontării lucrărilor au fost înregistrate în acest cont;
- 379 "Subvenții guvernamentale și alte conturi de regularizare", cu valoarea celor primite cu titlu gratuit;
- conturile curente (1111) și de corespondent (121, 122) pentru plățile efectuate la constituirea sau lărgirea societății.

Se **creditează** cu valoarea imobilizărilor necorporale cedate sau scoase din evidență. Câștigurile sau pierderile care apar o dată cu derecunoașterea imobilizării necorporale (încetarea utilizării sau ieșirea unei imobilizări necorporale) se determină ca diferență între veniturile generate de ieșirea acesteia (**7461** „Venituri din cedarea și casarea imobilizărilor necorporale”) și valoarea sa neamortizată (**6461** „Cheltuieli din cedarea și casarea imobilizărilor necorporale”), inclusiv cheltuielile ocazionate de cedarea acesteia, și trebuie prezentate ca venit sau cheltuială, după caz, în contul de profit și pierdere. **Soldul final debitor** indică valoarea imobilizărilor necorporale existente în patrimoniul instituției de credit.

Valoarea imobilizărilor necorporale se include în cheltuieli, în mod eșalonat, sub forma amortizării liniare, pe o durată de cel mult cinci ani.

În planul de conturi este cuprins câte un cont rectificativ de valori, sub forma **amortizării**, pentru fiecare cont de evidență a imobilizărilor necorporale, după cum urmează:

Grupa 46: AMORTIZĂRI PRIVIND IMOBILIZĂRILE

461 - Amortizări privind imobilizările necorporale și corporale

4611 - Amortizarea imobilizărilor necorporale

Contul sintetic de gradul II privind amortizarea imobilizărilor necorporale este de **pasiv** și se **creditează** în corespondență cu conturile de cheltuieli privind amortizarea, adică: **651** „Cheltuieli cu amortizarea imobilizărilor necorporale”, cu valoarea amortizării curente.

După amortizarea completă, imobilizările necorporale se scot din evidență, operație care se înregistrează în corespondență cu conturile rectificative privind amortizările.

Exemple:

a) intrarea în patrimoniu

- Se înregistrează achiziția unui program informatic performant de la un client în sumă de 200 u.m.:

4419	=	2511	200
Alte imob. necorp.		Conturi curente	

- Se înregistrează perfecționarea în regie proprie a programului informatic achiziționat:

4419	=	7494	100
Alte imob. necorporale		Venituri din producția de imobilizări"	

b) Amortizarea imobilizărilor necorporale

- Se înregistrează amortizarea imobilizărilor necorporale pentru exercițiul curent:

651	=	4611	100
Chel. cu amort. imob. necorp.		Amortizarea imobilizărilor necorporale	

c) Ieșirea din patrimoniu

- Se înregistrează vânzarea programului informatic după 3 ani de utilizare cu prețul de vânzare de 230 u.m., știind că valoarea contabilă este de 300 u.m.

Facturarea programului vândut			
3556	=	7461	230
Alți debitori diverși		Venituri din cedarea imob. necorp	

Scoaterea din evidență a programului informatic			
%	=	4419	300
4611		Alte imob. necorporale	180
Amortizarea imob. necorporale			
6461			220
Che. din cedarea imob.necorp			

6.5. Contabilitatea imobilizărilor corporale

Imobilizările corporale reprezintă active care sunt deținute de o instituție pentru a fi utilizate în prestarea de servicii, pentru a fi închiriate terților sau pentru a fi folosite în scopuri administrative și sunt utilizate pe parcursul unei perioade mai mari de un an.

Imobilizările corporale cuprind: terenuri¹⁹ și amenajări de construcții, construcții, instalații tehnice și mijloace de transport, mobilier, aparatură birotică, echipamente de protecție a valorilor umane și materiale și alte active corporale.

Contabilitatea imobilizărilor corporale se ține cu ajutorul următoarelor conturi:

Grupa 44 - IMOBILIZĂRI NECORPORALE ȘI CORPORALE

442 – Imobilizări corporale

4421 - Terenuri și amenajări de terenuri

44211 - Terenuri

44212 - Amenajări de terenuri

4422 - Construcții

4423 - Instalații tehnice și mijloace de transport

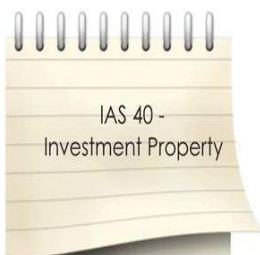
4424 - Mobilier, aparatură birotică, echipamente de protecție a valorilor umane și materiale și alte active corporale

4425 – Investiții imobiliare

Toate aceste conturi funcționează în mod identic, adică se **debitează** cu valoarea imobilizărilor intrate în patrimoniu, în corespondență cu diferite conturi, în funcție de sursele de proveniență, printre care:

- 3566 "Alți creditori diverși", cu valoarea imobilizărilor achiziționate de la terți la costul de achiziție;
- 7494 "Venituri din producția de imobilizări", la costul de producție a celor realizate pe cont propriu;
- 508 "Acționari sau asociați" cu aportul în natură al acționarilor sau asociaților;
- 379 "Subvenții guvernamentale și alte conturi de regularizare", cu valoarea celor primite cu titlu gratuit
- 432 "Imobilizări în curs", cu valoarea imobilizărilor obținute prin amenajări sau construire care s-au realizat în decursul mai multor perioade, a căror decontare periodică s-a înregistrat ca imobilizări în curs.

¹⁹În evidența analitică, terenurile pot fi evidențiate pe diferite categorii specifice. De exemplu: terenuri fără construcții, terenuri cu construcții și altele.

Standardul de contabilitate IAS 40 „Investiții imobiliare” face distincția între investițiile imobiliare și proprietățile imobiliare utilizate de posesor.

O **investiție imobiliară** înseamnă proprietatea imobiliară deținută de bancă, fie în scopul de a fi închiriată, fie în scopul creșterii valorii capitalului.

Prin urmare, proprietățile (imobilele) deținute de o bancă în vederea desfășurării activității și în scopuri administrative nu sunt investiții imobiliare, ci imobilizări corporale.

Pierderile din valoarea imobilizărilor corporale (deprecierile ireversibile) ca urmare a utilizării lor sau ca urmare a scurgerii timpului se înregistrează în conturile rectificative, de amortizări.

Contabilitatea amortizărilor se realizează cu ajutorul conturilor din grupa 46 "Amortizări privind imobilizările". Astfel în planul de conturi sunt cuprinse două conturi sintetice de gradul întâi privind amortizările:

Grupa 46 – AMORTIZĂRI PRIVIND IMOBILIZĂRILE

4612 - Amortizarea imobilizărilor corporale

46121 - Amortizarea amenajărilor de terenuri

46122 - Amortizarea construcțiilor

46123 - Amortizarea instalațiilor tehnice și mijloacelor de transport

46124 - Amortizarea altor active corporale (mobilier, aparatură birotică, echipamente de protecție a valorilor umane și materiale și alte active corporale)

46125 – Amortizarea investițiilor imobiliare

Conturile de evidență a amortizărilor indiferent de grupa de mijloace fixe la care se referă se creditează cu valoarea amortizării, în corespondență cu următoarele conturi:

- ✓ **652** „Cheltuieli cu amortizările imobilizărilor corporale”, cu amortizarea curentă, normală sau cu
- ✓ **6496** „Cheltuieli privind calamitățile și alte evenimente similare”.

După amortizarea completă, imobilizările pot să fie scoase din patrimoniu sau pot să fie păstrate dacă sunt performante.

Scoaterea din evidență a imobilizărilor corporale complet amortizate se înregistrează în creditul conturilor de imobilizări, pe grupe, în corespondență cu conturile de amortizări, de asemenea pe grupe de imobilizări.

O imobilizare corporală trebuie scoasă din evidență la cedare sau casare, atunci când nici un beneficiu economic viitor nu mai este așteptat din utilizarea sa ulterioară.

Câștigurile sau pierderile obținute în urma casării sau cedării unei imobilizări corporale trebuie determinate ca diferență între veniturile generate de scoaterea din evidență (7462 „Venituri din cedarea și casarea imobilizărilor corporale” și valoarea sa neamortizată (6462 „Cheltuieli din cedarea și casarea imobilizărilor corporale”), inclusiv cheltuielile ocazionate de aceasta și trebuie prezentate ca venit sau cheltuială, după caz, în contul de profit și pierdere.

Exemple:

1. Se înregistrează achiziția de aparate în valoare de 210 u.m. de la creditori diverși:

4423	=	3566	210
Instalații tehnice și mij. trans.		Alți creditori diverși	

2. Se înregistrează amortizarea aparatelor pentru exercițiul curent, știind că durata de utilizare este de 7 ani:

652	=	46123	30
Chel. cu amortiz. imob. corp.		Amortizarea instalațiilor tehnice...	

3. Se înregistrează vânzarea aparatelor (după 3 ani de folosință) către diverși debitori cu prețul de 100 u.m.:

- Facturarea aparatelor vândute:

3556	=	7462	100
Alți debitori diverși		Venituri din cedarea și casarea imob. corp.	

- scoaterea din evidență a aparatelor parțial amortizate:

%	=	4423	210
		Instalații tehnice și mijloace de transport	
46123			120
Amortizarea instalațiilor tehnice....			
6462			90
Pierderi din cedarea și casarea imobilizărilor corporale			

4. Se înregistrează achiziționarea unui computer cu prețul de 90 u.m.

4424	=	3566	90
Mobilier, aparatură birotică....		Alți creditori diverși	

5. Se înregistrează amortizarea computerului pentru primul an de utilizare, știind că durata de utilizare este de 3 ani:

652	=	46124	30
Cheltuieli cu amortizarea imobilizărilor corporale.		Amortizarea altor active corporale	

6. Se înregistrează amortizarea computerului pentru al doilea an de utilizare:

652	=	46124	30
Cheltuieli cu amortizarea imobilizărilor corporale.		Amortizarea altor active corporale	

7. Se înregistrează amortizarea computerului pentru al treilea an de utilizare:

652	=	46124	30
Cheltuieli cu amortizarea imobilizărilor corporale		Amortizarea altor active corporale	

8. Se înregistrează scoaterea computerului din evidență integral amortizat:

46124	=	4424	90
Amortizarea altor active corporale		Mobilier, aparatură birotică....	

6.6. Contabilitatea creanțelor și datoriilor atașate

Dobânzile de primit (calculate și neajunse la scadență) corespunzătoare creanțelor din valori immobilizate, precum și celelalte sume care sunt avute în vedere la calculul ratei efective a dobânzii și care trebuie amortizate prin metoda dobânzii efective se înregistrează în contabilitate periodic (obligatoriu lunar), sau la scadența operațiunilor dacă fondurile aferente au termen de restituire în cursul lunii, în conturile de “*Creanțe atașate*” din cadrul grupelor de conturi, în contrapartida conturilor de venituri.

Creanțele reprezentând valori immobilizate și cele aferente acestora (credite subordonate, creanțe din operațiuni de leasing financiar și alte creanțe aferente valorilor immobilizate, precum și dobânzile aferente acestora), **nerambursate la scadență**, respectiv neîncasate la scadență, pentru care banca nu a evidențiat depreciere se înregistrează în contul **481** “*Creanțe restante nedepreciate*”.

Activele immobilizate de natura creanțelor reprezentând valori immobilizate și cele aferente acestora (credite subordonate și dobânzile aferente, creanțe din operațiuni de leasing financiar, precum și alte creanțe aferente valorilor immobilizate), care înregistrează restanțe și sunt depreciate la nivel individual se înregistrează în conturile **482** „*Creanțe depreciate*”.

6.7. Întrebări

1. Definiți noțiunea de credite subordonate
2. Cum sunt structurate immobilizările financiare la instituțiile de credit și la ce se referă fiecare element?
3. Cum sunt structurate immobilizările necorporale la instituțiile de credit și la ce se referă fiecare element?
4. Cum sunt structurate în contabilitatea instituțiilor de credit immobilizările necorporale și ce reprezintă pe scurt fiecare element?
5. Care este diferența între investiție imobiliară și immobilizări corporale?
6. Să se înregistreze în contabilitate următoarele operațiuni:
 - a) Se acordă un credit subordonat pe durată neterminată în sumă de 100 u.m.
 - b) Se calculează dobânda aferentă unui credit subordonat pe durată de terminată în sumă de 50 u.m.
 - c) Se achiziționează 10 părți în filiale la valoare justă prin profit sau pierdere cu prețul de achiziție de 12 u.m./buc.
 - d) Se înregistrează scoaterea din evidență a unui program informatic complet amortizat în sumă de 200 u.m.

7. Articolul contabil evidențiază operațiunea:

46124	=	4424
Amortizarea altor active corporale		Mobilier, aparatură birotică....

- a) de amortizare a computerului;
- b) de achiziție a computerului;
- c) de scoatere din evidență parțial amortizat;
- d) de vânzare a computerului;
- e) de scoatere din evidență complet amortizat;
- f) nicio variantă nu este corectă.

8. Ce indică soldul final al contului 481“Creanțe restante nedepreciate”?

- a) creanțele reprezentând valori immobilizate și cele aferente acestora (credite subordonate, creanțe din operațiuni de leasing financiar și alte creanțe aferente valorilor immobilizate, precum și dobânzile aferente acestora), rambursate la scadență, respectiv neîncasate la scadență, pentru care banca nu a evidențiat deprecieri;
- b) creanțele reprezentând valori immobilizate și cele aferente acestora (credite subordonate, creanțe din operațiuni de leasing financiar și alte creanțe aferente valorilor immobilizate, precum și dobânzile aferente acestora), nerambursate la scadență, respectiv neîncasate la scadență, pentru care banca nu a evidențiat deprecieri;
- c) creanțele reprezentând valori immobilizate și cele aferente acestora (credite subordonate, creanțe din operațiuni de leasing financiar și alte creanțe aferente valorilor immobilizate, precum și dobânzile aferente acestora), nerambursate la scadență, respectiv neîncasate la scadență, pentru care banca a evidențiat deprecieri;
- d) nicio variantă nu este corectă.

9. Cum se înregistrează alimentarea casieriei cu bani de la o altă sucursală a instituției de credit?

- a)

341 „Decontări intrabancare”	=	101”Casa”
------------------------------	---	-----------
- b)

341 „Decontări intrabancare”	=	2511 „Conturi curente”
------------------------------	---	------------------------
- c)

101„Casa”	=	341 „Decontări intrabancare”
-----------	---	------------------------------
- d)

2511 „Conturi curente”	=	101”Casa”
------------------------	---	-----------
- e) nicio variantă nu este corectă

10. Cum se înregistrează achiziția de titluri de participare deținute în filiale și evaluate la valoare justă?

- a)

1111 Cont curent la BNR	=	4112 Titluri de participare deținute în filiale
----------------------------	---	--
- b)

4131 Titluri de participare deținute în filiale	=	1111 Cont curent la BNR
--	---	----------------------------
- c)

4121 Titluri de participare deținute în filiale	=	1111 Cont curent la BNR
--	---	----------------------------
- d)

4111 Titluri de participare deținute în filiale	=	1111 Cont curent la BNR
--	---	----------------------------
- e) nicio variantă nu este corectă

CAPITOLUL 7 CONTABILITATEA CAPITALURILOR PROPRII

Pentru evidențierea în contabilitate, capitalurile bancare dispun de *clasa 5 Capitaluri proprii, asimilate și provizioane* din Planul general de conturi specific instituțiilor de credit.

Conturile de capitaluri proprii, asimilate și provizioane cuprind: conturile de capital, prime de capital și rezerve, alte conturi de capitaluri proprii, datorii subordonate, conturile de rezultat reportat și rezultatul exercițiului financiar, precum și provizioane.

7.1. Contabilitatea capitalului social

La constituirea unei instituții de credit, persoană juridică română, capitalul inițial²⁰ este reprezentat de capitalul social și rezervele legale, statutare și alte rezerve, cu excepția cazurilor în care instituția de credit care se constituie este rezultată dintr-un proces de reorganizare prin fuziune sau divizare.

Banca Națională a României nu poate acorda autorizație unei instituții de credit, dacă aceasta nu dispune de fonduri proprii distincte sau de un nivel al capitalului inițial cel puțin egal cu nivelul minim stabilit prin reglementări, care nu poate fi mai mic decât echivalentul în lei a 5 milioane euro.

Capitalul poate fi definit ca expresia bănească a obligațiilor băncii față de persoanele fizice și juridice care au participat la constituirea sa.

Capitalul social al unei instituții de credit, persoană juridică română, trebuie vărsat integral și în numerar la momentul subscrierii, inclusiv în cazul majorării acestuia, aporturile în natură nefiind permise. Acțiunile/părțile sociale ale unei instituții de credit, persoană juridică română, pot fi numai nominative.

La constituire, aporturile la capitalul social trebuie să fie vărsate într-un cont deschis la o instituție de credit.

Capitalul scris și vărsat se înregistrează distinct în contabilitate, pe baza actelor de constituire și a documentelor justificative privind vărsămintele de capital cu ocazia constituirii și majorării de capital social.

Evidența analitică a capitalului social se ține pe acționari sau asociați, cuprinzând numărul și valoarea nominală a acțiunilor sau părților sociale subscribe și vărsate.

Principalele operațiuni care se înregistrează în contabilitate cu privire la **majorarea capitalului**, sunt următoarele:

- subscrierea și emisiunea de noi acțiuni;
- încorporarea primelor de capital, rezervelor, și alte operațiuni, potrivit legii.

²⁰ Băncile persoane juridice române trebuie să dispună la momentul autorizării de un nivel al capitalului inițial de minimum 37 milioane RON.

Operațiunile ce se înregistrează în contabilitate cu privire la **micșorarea capitalului social** sunt, în principal, următoarele:

- retragerea unor acționari, prin reducerea numărului de acțiuni sau părți sociale sau diminuarea valorii nominale a acțiunilor sau părților sociale;
- acoperirea pierderilor contabile din anii precedenți²¹;
- răscumpărarea acțiunilor proprii;
- alte operațiuni, potrivit legii.

Pentru evidențierea contabilă a capitalului social se folosesc următoarele conturi:

Grupa 50 - CAPITAL

501 - Capital social

5011 - Capital subscris nevărsat

5012 - Capital subscris vărsat

502 - Elemente asimilate capitalului

503 - Acțiuni proprii

504 – Ajustări ale capitalului social/capitalului de dotare

508 - Acționari sau asociați

Contul *501 Capital social* este un cont de **pasiv**, ce se **creditează** la constituirea și majorarea capitalului social și se **debitează** la diminuarea acestuia. **Soldul creditor** al contului indică capitalul social subscris și vărsat de acționarii sau asociații instituției.

Contul *502 Elemente asimilate capitalului* este de pasiv și reprezintă fondurile cu caracter permanent (capital de dotare) puse la dispoziție sucursalelor din România ale instituțiilor al căror sediu se află în străinătate. **Soldul final creditor** reprezintă fondurile (capital de dotare) existente la dispoziția sucursalelor din România ale instituțiilor de credit al căror sediu se află în străinătate.

Contul *503 Acțiuni proprii* este de activ și indică valoarea acțiunilor proprii răscumpărate.

Contul *504 Ajustări ale capitalului social/capitalului de dotare* indică valoarea ajustărilor aferente capitalului social/capitalului de dotare, rezultată, în principal, din:

- ✓ diferențe din ajustarea la inflație, aferente capitalului social/capitalului de dotare;
- ✓ ajustări ale capitalului social cu sumele reprezentând diferențe din reevaluări, care au fost incluse în perioadele anterioare în capitalul social și care trebuie să fie înregistrate ca diferențe din reevaluare (cu excepția surplusului din evaluare care este realizat);

IAS 29 cere ca situațiile financiare pregătite pe baza costului istoric să fie reevaluate în funcție de unitatea de măsură valabilă la data de raportare, iar toate profiturile și pierderile din poziția monetară netă să fie incluse în situația consolidată a rezultatului global și prezentate separat. Economia României a fost hiperinflaționistă până la data

²¹ Pierderea contabilă reportată se acoperă din profitul exercițiului financiar și cel reportat, din rezerve și capital social, potrivit hotărârii adunării generale a acționarilor sau asociaților, cu respectarea prevederilor legale.

de 1 iulie 2004 când a fost declarată oficial că a încetat să mai fie hiperinflaționistă în scopul raportărilor IFRS. Așadar, impactul hiperinflației capitalului social poate fi inclus dacă banca a funcționat înainte de 2003.

Contul 508 Acționari sau asociați este un cont de activ și evidențiază decontările cu acționarii sau asociații privind capitalul social. **Soldul final debitor** indică aportul acționarilor sau asociaților la capitalul social subscris și nevărsat.

Exemple:

a) constituirea capitalul social

1. Se înregistrează subscrierea acționarilor la înființarea instituției de credit cu un capital de 500 u.m.

508 Acționari sau asociați	=	5011 Capital subscris nevărsat	500
Se înregistrează depunerea aporturilor în numerar, în contul curent deschis la BNR:			
1111 Cont curent la BNR	=	508 Acționari sau asociați	500
Se înregistrează vărsarea capitalului subscris			
5011 Capital subscris nevărsat	=	5012 Capital subscris vărsat	500

b) majorarea capitalului social

1. Se înregistrează majorarea capitalului cu 100 de acțiuni, știind că valoarea nominală este de 1,5 u.m./acțiune, iar acțiunile au fost vărsate în contul curent deschis la BNR.

508 Acționari sau asociați	=	5011 Capital subscris nevărsat	150
Se înregistrează depunerea aporturilor în numerar, în contul deschis la BNR:			
1111 Cont curent la BNR	=	508 Acționari sau asociați	150
Se înregistrează vărsarea capitalului			
5011 Capital subscris nevărsat	=	5012 Capital subscris vărsat	150

2. Se înregistrează capitalizarea profitului curent (200 u.m.), a profitului reportat (300 u.m.) și a rezervelor (400 u.m.)

%	=	5012	900
592 Repartizarea profitului		Capital subscris vărsat	200
581 Rezultat reportat			300
516 Rezerve			400
591 Profit și pierdere	=	592 Repartizarea profitului	200

c) diminuarea capitalul social

1. Se înregistrează diminuarea capitalului social cu 120 u.m., știind că 20 u.m. acoperă pierderea curentă, 50 u.m. acoperă pierderea anterioară și 50 u.m. sunt plătite acționarului care s-a retras.

5012	=	%	120
Capital subscris vărsat		591	20
		Profit și pierdere	
		581	50
		Rezultat reportat	
		508	50
		Aționari sau asociați - datorii	
Se înregistrează restituirea sumei de bani în contul acționarilor			
508	=	2511	50
Aționari sau asociați - datorii		Cont curent –acționar	

7.2. Contabilitatea primelor de capital

Primele de capital reprezintă excedentul dintre valoarea de emisiune, fuziune, aport, divizare, conversie etc. și valoarea nominală a acțiunilor sau părților sociale. Așadar întâlnim mai multe forme de prime de capital, cum ar fi:

- **prima de emisiune:** apare atunci când instituția de credit emite acțiuni ce vor fi vărsate în numerar, la un preț de emisiune mai mare decât valoarea nominală;
- **prima de fuziune:** apare ca diferență dintre averea absorbită și valoarea nominală a acțiunilor atribuite de absorbantă pentru aportul absorbit.
- **prima de aport:** apare atunci când instituția de credit emite acțiuni ce vor fi vărsate în natură (bunuri), la un preț de emisiune mai mare decât valoarea nominală;
- **prima de divizare:** reprezintă plusul de valoare al aportului rezultat în urma operațiunilor de divizare obținut ca diferență dintre valoarea contabilă a aportului și valoarea nominală a acestuia.
- **prima de conversie:** apare atunci când obligațiunile emise, datorii sau dividende neplătite sunt transformate în acțiuni.

Toate aceste prime de capital sunt evidențiate în contabilitate cu ajutorul următoarelor conturi:

Grupa 51: PRIME DE CAPITAL ȘI REZERVE

511 - Prime de capital

- 5111 - Prime de emisiune
- 5112 - Prime de fuziune
- 5113 - Prime de aport
- 5114 - Prime de divizare
- 5115 - Prime de conversie a obligațiunilor în acțiuni
- 5119 - Alte prime

În **credutul** acestor conturi se găsește valoarea primelor stabilite cu ocazia emisiunii, fuziunii, divizării, ori conversiei, urmând ca **debitul** să evidențieze consumul acestora fie pentru capitalizare (majorarea capitalului social), fie pentru constituirea fondurilor de rezerve. **Soldul final creditor** al acestor conturi indică valoarea primelor de capital care nu au fost încă consumate.

Exemple:

a) constituirea primelor de capital

- Se hotărăște majorarea capitalului social cu 100 de acțiuni, știind că prețul de emisiune este de 2.5 u.m./acțiune, iar valoarea nominală de 2 u.m./acțiune. Acțiunile au fost eliberate în numerar în contul curent deschis la BNR.

1111 Cont curent la BNR	=	%	100 acț. x 2,5 = 250
		5012 Capital subscris vărsat	100 acț. x 2 = 200
		5111 Prime de emisiune	100 acț. x (2,5 - 2) = 50

- Se înregistrează emiterea a 100 acțiuni cu ocazia absorbirii unui activ net contabil de 2.500 u.m., știind că valoarea matematică este de 25 u.m./acț, iar valoarea nominală de 20 u.m./acț. Articolul de mai jos evidențiază doar operațiunea de subscriere, fără a fi evidențiate și cele de preluare de activ net contabil de la societatea absorbită.

508 Acționari sau asociați - datorii	=	%	100 acț x 25 = 2.500
		5012 Capital subscris vărsat	100 acț x 20 = 2000
		5112 Prime de fuziune	100acț x (25-20) = 500

- Se înregistrează la scadența împrumutului prin emisiune de obligațiuni (300u.m.), transformarea obligațiunilor în acțiuni, cu o primă de conversie de 30 u.m.

3251 Obligațiuni	=	%	300
		5012 Capital subscris vărsat	270
		5115 Prime de conversie	30

b) utilizarea primelor de capital

- Se înregistrează încorporarea primelor de capital la rezerve

511 Prime de capital	=	519 Alte rezerve	50
-------------------------	---	---------------------	----

7.3. Contabilitatea rezervelor

Contabilitatea rezervelor se ține pe categorii de rezerve: rezerve legale, rezerve statutare sau contractuale, rezerve pentru riscuri bancare, rezerve din reevaluare, rezerva de întraajutorare, rezerva mutuală de garantare și alte rezerve.

Rezervele legale se constituie anual din profitul brut și net al instituției, în cotele și limitele prevăzute de lege, și din alte surse prevăzute de lege. Rezervele legale pot fi utilizate numai în condițiile prevăzute de lege.

Rezervele statutare sau contractuale se constituie anual din profitul determinat după deducerea impozitului pe profit (profitul net), conform prevederilor din statut.

Rezervele pentru riscuri bancare includ rezerva generală pentru riscul de credit²² și rezerva reprezentând fondul pentru riscuri bancare generale²³.

Rezervele din reevaluare se constituie din diferențe rezultate din reevaluarea imobilizărilor necorporale și corporale. Evidențierea rezervelor din reevaluare trebuie efectuată pe fiecare imobilizare în parte și pe fiecare operațiune de reevaluare care a avut loc.

Rezerva de întraajutorare se constituie anual de către cooperativele de credit din profitul contabil determinat după deducerea impozitului pe profit (profitul net), în cotele și limitele prevăzute de lege.

Rezerva mutuală de garantare se constituie la nivelul casei centrale din sumele plătite de cooperativele de credit afiliate reprezentând cotizații pentru constituirea acestor rezerve, precum și din sumele repartizate din profitul contabil al casei centrale determinat înainte de deducerea impozitului pe profit (profitul brut), în cotele și limitele prevăzute de lege.

Alte rezerve se constituie potrivit prevederilor legale sau hotărârii adunării generale a acționarilor sau asociațiilor.

Înregistrarea în contabilitate a rezervelor bancare se face cu ajutorul conturilor din grupa 51 Prime de capital și rezerve:

²² Rezerva generală pentru riscul de credit s-a constituit până la sfârșitul exercițiului financiar al anului 2003 din profit, în cotele și limitele stabilite de lege, în funcție de soldul creditelor acordate, existent la sfârșitul anului; sumele constituite până la această dată se au în vedere la constituirea rezervei reprezentând fondul pentru riscuri bancare generale.

²³ Rezerva reprezentând fondul pentru riscuri bancare generale s-a constituit, începând cu exercițiul financiar al anului 2004 până la sfârșitul exercițiului financiar al anului 2006, din profitul contabil determinat înainte de deducerea impozitului pe profit – profitul brut (în măsura în care sumele repartizate se regăsesc în profitul net. La determinarea nivelului fondului pentru riscuri bancare generale se au în vedere și sumele reprezentând rezerva generală pentru riscul de credit, constituită până la sfârșitul exercițiului financiar al anului 2003, existentă în sold.

GRUPA 51 - PRIME DE CAPITAL ȘI REZERVE

512 - Rezerve legale

5121 - Rezerve legale din profitul determinat înainte de deducerea impozitului pe profit

5122 - Rezerve legale din profitul determinat după deducerea impozitului pe profit

513 - Rezerve statutare sau contractuale

514 - Rezerve pentru riscuri bancare

5141 - Rezerva generală pentru riscul de credit din profitul determinat înainte de deducerea impozitului pe profit

5142 - Rezerva generală pentru riscul de credit din profitul determinat după deducerea impozitului pe profit

5143 - Rezerva reprezentând fondul pentru riscuri bancare generale

516 - Rezerve din reevaluare

5161 – Rezerve din reevaluarea imobilizărilor necorporale

5162 – Rezerve din reevaluarea imobilizărilor corporale

517 - Rezerve specifice organizațiilor cooperatiste de credit

519 - Alte rezerve

Conturile de rezerve sunt conturi de **pasiv**. Ele sunt **creditate** la constituirea rezervelor din profitul brut, profitul net sau din profitul reportat din anii anteriori. **Debitarea** conturilor se face la utilizarea rezervelor pentru acoperirea pierderii instituției de credit, pentru acoperirea creditelor nerecuperate. **Soldul final creditor** indică fondurile de rezervă constituite și existente la nivelul instituției de credit.

Exemple:

a) Constituirea rezervelor

- Se înregistrează constituirea din profitul brut unui fond de rezervă legală de 200 u.m. și a fondului de risc general de credit 300 u.m.

592	=	%	500
Repartizarea profitului		5121	200
		Rezerve legale din profitul determinat înainte de deducerea impozitului pe profit	
		5141	300
		Rezerva generală pentru riscul de credit din profitul determinat înainte de deducerea impozitului pe profit	
591	=	592	500
Profit și pierdere		Repartizarea profitului	

- Se înregistrează constituirea din profitul net aferent exercițiului curent a unui fond de rezervă statutară în sumă de 130 u.m., rezervă legală 120 u.m., rezerva generală pentru riscul de credit 100 u.m. și alte rezerve în sumă de 150 u.m.

592	=	%	500
Repartizarea profitului		513	130
		Rezerve statutare 5142	100
		Rezerva generală pentru riscul de credit din profitul determinat după deducerea impozitului de profit 5122	120
		Rezerve legale din profitul determinat după deducerea impozitului pe profit 519	150
		Alte rezerve	
591		592	500
Profit și pierdere		Repartizarea profitului	

3. Se înregistrează constituirea unui fond de rezerve statutare în sumă de 240 u.m., a unui fond de rezervă legală 160 u.m., alte rezerve 100 u.m. și un fond de rezervă pentru riscul general de credit de 200 u.m., pe baza profitului net aferent exercițiului anterior.

581	=	%	600
Rezultatul reportat		513	240
		Rezerve statutare 5122	160
		Rezerve legale din profitul determinat după deducerea impozitului pe profit 519	100
		Alte rezerve 5142	200
		Rezerva generală pentru riscul de credit din profitul determinat după deducerea impozitului de profit	

4. Se înregistrează constituirea fondului de Alte rezerve pe seama primelor de capital în sumă de 300 u.m.

511	=	519	300
Prime de capital		Alte rezerve	

b) Utilizarea rezervelor

1. Se înregistrează utilizarea fondului de rezervă statutară (50 u.m.) și rezervelor legale (100 u.m.) pentru acoperirea pierderii curente.

%	=	591	300
513		Profit și pierdere	50
Rezerve statutare 512			100
Rezerve legale			

2. Se înregistrează utilizarea fondului de rezervă legală (200 u.m.) și a rezervei statutare (120 u.m.) pentru acoperirea pierderii aferente exercițiului anterior.

%	=	581	400
512		Rezultat reportat	200
Rezerve legale 513			120
Rezerve statutare			

7.4. Alte conturi de capitaluri proprii

În cadrul grupei 52 „Alte conturi de capitaluri proprii” se includ:

- diferențele de curs valutar aferente activelor financiare nemonetare, în valută, clasificate în categoria celor disponibile în vederea vânzării;
- diferențele din modificarea valorii juste a activelor financiare disponibile în vederea vânzării;
- diferențele din evaluarea instrumentelor de acoperire, în cadrul operațiunilor de acoperire a fluxurilor de trezorerie (partea eficientă);
- valoarea impozitului pe profit curent și a impozitului pe profit amânat care trebuie recunoscută în conturile de capitaluri proprii;
- valoarea beneficiilor acordate angajaților sub forma instrumentelor de capitaluri proprii;
- valoarea diferențelor aferente activelor imobilizate deținute în vederea vânzării;
- valoarea componentei de capitaluri proprii a instrumentelor financiare compuse;
- alte sume care trebuie înregistrate în conturile de capitaluri proprii.

7.5. Contabilitatea datoriilor subordonate

Datoriile subordonate reprezintă împrumuturi primite pe baza emisiunilor de titluri sau împrumuturi subordonate, la termen sau pe durată nedeterminată, a căror rambursare, în caz de lichidare, nu este posibilă decât după plata celorlalți creditori.

În categoria datoriilor subordonate **la termen** se includ împrumuturile subordonate la termen, primite pe baza emisiunilor

de titluri, precum și împrumuturile subordonate la termen, nereprezentate printr-un titlu.

În categoria datoriilor subordonate **pe durată nedeterminată** se includ împrumuturile subordonate pe durată nedeterminată, primite pe baza emisiunilor de titluri, precum și cele nereprezentate printr-un titlu.

Conturile privind datoriile subordonate asigură evidența distinctă a datoriilor subordonate la termen, respectiv a celor pe durată nedeterminată, așa după cum se poate observa în grupa 53 a planului de conturi pentru instituțiile de credit.

GRUPA 53 - DATORII SUBORDONATE

531 - Datorii subordonate la termen

5311 - Titluri subordonate la termen

5312 - Împrumuturi subordonate la termen

532 - Datorii subordonate pe durată nedeterminată

5321 - Titluri subordonate pe durată nedeterminată

5322 - Împrumuturi subordonate pe durată nedeterminată

537 - Datorii atașate și sume de amortizat

5371 – Datorii atașate

5372 – Sume de amortizat

Conturile de datorii subordonate 531 și 532 sunt conturi de **pasiv** și se **creditează** la obținerea împrumutului și sunt **debitate** la rambursarea sau la capitalizarea lui, în corespondență cu un cont de trezorerie, de debitori sau de capital. **Soldurile finale creditoare** indică valoarea datoriilor subordonate nerambursate.

Dobânda și comisioane

de plătit

Contul 5371 „Datorii atașate și sume de amortizat” este de pasiv și reflectă datoriile din dobânda, calculată în baza ratei de dobândă prevăzută prin înțelegerile contractuale, aferentă datoriilor subordonate. Se **creditează** cu valoarea dobânzilor, calculate și neajunse la scadență, aferente datoriilor subordonate la termen și pe durată nedeterminată (605) și se **debitează** dobânzile plătite aferente datoriilor subordonate la termen și pe durată nedeterminată (101, 1111, 121, 122, 2511). **Soldul final creditor** al acestui cont evidențiază valoarea dobânzilor calculate și neajunse la scadență.

Contul 5372 „Sume de amortizat” este de pasiv și reflectă alte sume aferente datoriilor subordonate, de natura comisioanelor. Comisioanele care sunt direct atribuibile datoriei subordonate la momentul inițierii, vor fi incluse în calculul ratei efective a dobânzii și vor fi amortizate împreună cu celelalte costuri directe și recunoscute ca ajustare a ratei de dobândă efectivă a împrumutului.

Exemple:

a) Primirea împrumutului subordonat

Se înregistrează primirea împrumuturilor subordonate la termen, în contul curent deschis la BNR

1111	=	531	100
Cont curent la BNR		Datorii subordonate la termen	

b) Dobânda de plătit

Se înregistrează calculul dobânzii de plătit aferente împrumuturilor subordonate la termen în sumă de 20 u.m.

6051	=	5371	20
Cheltuieli privind datoriile subordonate la termen		Datorii atașate	

c) scadența împrumutului subordonat

Se înregistrează la scadență plata dobânzii și rambursarea datoriilor subordonate la termen

%	=	1111	120
5371		Cont curent la BNR	20
Datorii atașate			
531			100
Datorii subordonate la termen			

7.6. Contabilitatea provizioanelor

Provizioanele sunt constituite de instituțiile de credit la finele exercițiului financiar pentru a acoperi datoriile a căror natură este clar definită și probabil să existe, însă valoarea sau data la care vor apărea rămâne totuși incertă. Instituțiile de credit pot recunoaște un provizion numai în momentul în care: instituția are o obligație curentă generată de un eveniment anterior, este probabil ca o ieșire de resurse să fie necesară pentru a onora obligația respectivă și poate fi realizată o estimare credibilă a valorii obligației. Dacă aceste condiții nu sunt îndeplinite, nu va fi recunoscut un provizion.

Provizioanele se constituie periodic în contabilitate cu ajutorul conturilor din Grupa 55 Provizioane pe seama cheltuielilor. Ele sunt grupate în contabilitatea instituțiilor de credit pe categorii și se constituie pentru: acoperirea riscurilor de executare a angajamentelor prin semnătură (garanții, avaluri, acceptări și alte angajamente); pensii și obligații similare; litigii; restructurare;²⁴ dezafectarea imobilizărilor corporale și alte acțiuni similare de acestea; alte provizioane.

Periodic, provizioanele constituite anterior se analizează și se regularizează astfel:

- prin debitul conturilor de cheltuieli cu provizioanele, analitice distincte, în cazul majorării provizioanelor în vederea reflectării celei mai bune estimări curente;
- prin debitul contului 6657 "Cheltuieli privind actualizarea provizioanelor", în cazul majorării provizioanelor datorate trecerii timpului sau costurilor cu dobânda aferente planurilor de beneficii determinate;
- prin creditul conturilor de venituri din provizioane, analitice distincte, în cazul diminuării provizioanelor în vederea reflectării celei mai bune estimări curente;
- prin creditul conturilor de venituri din provizioane, analitice distincte, în situația utilizării provizioanelor; concomitent, pierderile aferente se înregistrează în conturile corespunzătoare, în raport de natura lor;
- prin conturile de cheltuieli cu provizioanele sau venituri din provizioane, analitice distincte, în situația modificării valorii provizioanelor datorate modificării ratei de actualizare.

Grupa 55 - PROVIZIOANE

551 - Provizioane pentru angajamentelor de creditare, garanții financiare și alte angajamente date

552 - Provizioane pentru beneficiile angajaților

553 - Provizioane pentru litigii

554 - Provizioane pentru restructurare

555 - Provizioane pentru dezafectarea imobilizărilor corporale și alte acțiuni similare legate de acestea

559 - Alte provizioane

²⁴ *Provizioanele pentru restructurare* se pot constitui în următoarele situații: vânzarea sau încetarea activității unei părți a afacerii; închiderea unor sedii ale instituției; modificări în structura conducerii, de exemplu, eliminarea unui nivel de conducere și reorganizări fundamentale care au un efect semnificativ în natura și scopul activităților instituției.

Toate aceste conturi de provizioane sunt **conturi de pasiv**. Ele sunt **creditate** la constituirea sau majorarea provizionului și sunt **debitate** la anularea sau diminuarea provizionului.

Exemple:

1. Se înregistrează constituirea provizionului pentru riscul de țară

6653	=	553	100
Cheltuieli cu provizioane pentru riscul de țară		Provizioane pentru riscul de țară	

2. Se înregistrează diminuarea sau anularea provizionului

553	=	7653	100
Provizioane pentru riscul de țară		Venituri cu provizioane pentru riscul de țară	

7.7. Întrebări:

1. Prezentați componentele capitalului propriu pentru instituțiile de credit.
2. În cazul emisiunilor de acțiuni cu ce aporturi pot subscrie acționarii?
3. Care sunt principalele operațiuni care se înregistrează în contabilitatea instituțiilor de credit cu ocazia majorării capitalului social?
4. Care sunt principalele operațiuni care se înregistrează în contabilitatea instituțiilor de credit cu ocazia diminuării capitalului social?
5. Ce reprezintă soldul contului 513 „Rezerve statutare”?
6. Care este articolul contabil aferent operațiunii de capitalizare a profitului curent?
7. Ce reprezintă soldul creditor al conturilor de prime de capital?
8. Ce reprezintă datoriile subordonate?
9. În urma unei operațiuni de majorare de capital cont de capital se debitează sau se creditează?
10. În urma unei operațiuni de contractare a unui împrumut subordonat la termen, contul de împrumut se debitează sau se creditează?
11. Ce generează în contabilitate dobânda aferentă unui împrumut subordonat?
12. Ce reprezintă soldul final creditor al contului 5012 „Capital subscris vărsat”?
13. Când se anulează un provizion?
14. Când se constituie în contabilitate provizioane?

15. Articolul contabil evidențiază operațiunea:

1111	=	531
Cont curent la BNR		Datorii subordonate la termen

- a) plata dobânzii și rambursarea datoriilor subordonate la termen și plata dobânzii și rambursarea datoriilor subordonate la termen;
- b) plata dobânzii datoriilor subordonate la termen;
- c) rambursarea datoriilor subordonate la termen;
- d) nicio variantă nu este corectă.

16. În ce cont înregistrează instituția de credit diferența dintre prețul de emisiune mai mare și valoarea nominală a acțiunilor emise ce vor fi vărsate în natură (bunuri)?

- a) prima de emisiune;
- b) primă de fuziune;
- c) primă de aport;
- d) primă de conversie a obligațiunilor în acțiuni;
- e) nicio variantă nu este corectă.

17. Cum se înregistrează încorporarea primelor de capital la rezerve?

a)	519 Alte rezerve	=	511 Prime de capital
b)	591 Profit și pierdere	=	519 Alte rezerve
c)	511 Prime de capital	=	519 Alte rezerve
d)	591 Profit și pierdere	=	511 Prime de capital
e)	2511 „Conturi curente”	=	101”Casa”
f)	nicio variantă nu este corectă		

18. Cum se înregistrează se înregistrează depunerea aporturilor în numerar, în contul deschis la BNR?

a)	1111 Cont curent la BNR	=	5011 Capital subscris nevărsat
b)	508 Acționari sau asociați	=	5012 Capital subscris vărsat
c)	508 Acționari sau asociați	=	1111 Cont curent la BNR
d)	1111 Cont curent la BNR	=	508 Acționari sau asociați
e)	508 Acționari sau asociați	=	5011 Capital subscris nevărsat
f)	5011 Capital subscris nevărsat	=	5012 Capital subscris vărsat
g)	nicio variantă nu este corectă		

19. Cum se înregistrează se înregistrează acoperirea pierderii curente pe baza profitului exercițiului anterior?

a)	591 Profit sau pierdere	=	592 Repartizarea profitului
b)	591 Profit sau pierdere	=	581 Rezultat reportat
c)	592 Repartizarea profitului	=	581 Rezultat reportat
d)	581 Rezultat reportat	=	591 Profit sau pierdere
e)	592 Repartizarea profitului	=	591 Profit sau pierdere
g)	nicio variantă nu este corectă		

BIBLIOGRAFIE

1. **BANCA MONDIALĂ**, Analiza și managementul riscului bancar, Editura IRECSON, București, 2004.
2. **BASNO C., DARDAC N.**, Managementul bancar, Editura Economică, București, 2002.
3. **BEREA A.O., STOICA E.C.**, Creditul bancar-coordonate actuale și perspective, Editura expert, București, 2003.
4. **BERHECI, I.**, Contabilitatea societăților bancare, Editura Sedcom Libris, Iași, 2003.
5. **DASCĂLU D., BOTEA M.**, Contabilitate bancară, Editura Economică, București, 2009
6. **DEDIU V., ENCIU A.**, Contabilitate bancară, Editura Economică, București, 2009.
7. **FLOREA I.**, Control economic și financiar, Editura CECCAR, București, 2000.
8. **MANOLESCU G., DIACONESCU A.**, Management bancar, Editura Fundației „România de mâine”, București, 2001.
9. **MIHAI I.**, Tehnica și managementul operațiunilor bancare, Editura Expert, București, 2003.
10. **MUREȘAN M., PALFI C., Ș.A.**, Contabilitatea instituțiilor de credit, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj Napoca, 2009
11. **PALFI C.A.**, Management financiar-contabil al riscurilor în activitatea bancară, Editura Risoprint, Cluj Napoca, 2009
12. **SÎRBU C.G.**, Contabilitatea instituțiilor bancare, Editura Fundației Danubius, Galați, 2007
13. **TRENCA I.I.**, Metode și tehnici bancare – principii, reglementări, experiențe, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj Napoca, 2007
14. **VLAD M.**, Contabilitatea și auditul la instituțiile de credit, Editura Sedcom Libris, Iași, 2012
15. *** Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 *privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului*, M. Of. nr.
16. *** Ordin BNR nr. 27 din 16 dec 2010 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară, aplicabile instituțiilor de credit, M. Of. nr. 890 din 30 dec 2010, cu modificările ulterioare
17. *** Regulament BNR nr.6 din 11 oct 2006 *privind emiterea și utilizarea instrumentelor de plată electronică și relațiile dintre participanții la tranzacțiile cu aceste instrumente*, M. Of. nr. 927 din data de 15 noi 2006.